

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja ce-
koletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/lil

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek, račun: Ljubljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Mir naša nado

Nj. Veličanstvo kralj je pred par dnevi izpregoril besede, ki tako iskreno razkrivajo naše resnično duševno razpoloženje in ki tako bistveno odgovarjajo idealu, ki ga goji krščanstvo, da bi jih morali zapisati na vidno mesto po vseh jugoslovenskih domovih.

Slika namreč, ki nam jo nudi Evropa, ni razveseljiva. Kakor pred svetovno vojno se je zopet razpaslo med narodi bolotno samoljubje, ki narekuje narodom nečedne ambicije in jih tira v razdirajočo pohlepnot v sovraščino drugega proti drugemu. Zdi se, kot da bi materialna korist postala dobrina človeštva in fizična sila najbolj priporočljivo sredstvo za doseglo narodnega blagostanja. Narodi ne tekmujejo več med seboj v obogatenu duhu, v pridobivanju čisto duševnih dobrin, ampak edinole v želji po čim večjem in čim hitrejšem obogatenu. Ta konkurenca je brezobzirna, ker ne pripiša nobenih etičnih merit in se po svojem bistvu mora posluževati edinole osvojevalne moći materijalne sile. Čim večja je torej fizična napadalna moč enega naroda v primeru z drugim, tem več ima izgleda, da si na škodo slabejšega ustvari pogode za svoj lasten materijalni dobrobit.

Iz takega pojmovanja mednarodnih odnosov, ki je čisto pogansko in nas v ničemer ne loči od narodov, ki jih radi imenujemo primitivne, sledi mirovno stanje, ki pa ni bobeden mir. Vedno posrežljiva diplomacija mu je nadejala pridevek oboznenega miru, ki pa je v bistvu in v posledicah hujši od vojnega stanja. Leto za letom izobčuje namreč milijone mladih ljudi iz pridobitnih poklicev na vseh poljih človeškega udejstvovanja. Povrh vsega pa neprestano izčrpana imetje države in s tem neposredno tudi imetje vsakega posameznika. Ali je to normalno stanje, v katerem se mora neizbežno vedno nahajati človeška družba. Ali ni mogoče zamisliti družega, ki bolj odgovarja človeški naravi?

Ako presojamo človeško naravo, razumemo, da je ni sile, fizične namreč, ki bi se mogla uspešno in trajno zoperstavljati človeški ambiciji, njenemu pohlepnu in njeni ljubomnosti. To so pa trije glavni viri vseh mednarodnih nesporazumov, izhodišč vseh vojn, katerih je zgodovina človeštva prepolna. Zatrepi se dajo začasno, toda ob drugi priliki zopet izbruhnejo in nadaljujejo strašna pustošenja. Zato se morajo najti za vzdrževanje miru med narodi druge podlage in druge sredstva. Večno globlja, ker se morajo oprijemati kreposti človeške duše, in mnogo bolj odporna, ker črpajo svojo moč neodvisno od vsake koristi iz globin notranjega prepričanja. To so moralne, etične velesile pravice in ljubezni. Pravica, da regulira razkošnost ljubezni, ljubezen, da omiljuje neizprosnost pravice.

Te etične velesile, katerih nobena razorožitvena konferenca ni omenila, a ki bodo edino odločevali o vojni in miru med narodi, so pa bistvo krščanskega svetovnega prepričanja. Kristusov duh je prenapolnjeno človekoljubnosti, miline, vzajemnosti in ljubezni. Isto Kristusov duh, s katerim je prežito krščanstvo, pa vzgaja v ljudeh, torej tudi v narodih, vse one čednosti, ki natančno opredelijo razmerje človeka do človeka in naroda do naroda in ki odmerijo vsakomur svoj delež pravic in dolžnosti, vse pa povijejo v nadnaravno ljubezen, ki prihaja iz prepričanja, da je človek lastnina božja. Kristusov duh, ki se ponavlja in nadaljuje v krščanstvu, je torej vsadil v človeško dušo zrno pravice in ljubezni, ki se naj s sodelovanjem človeka razvijeta v one velike krščanske čednosti, ki regulirajo sožitje med vsemi člani človeške družbe, bodisi med posamezniki, bodisi v socijalnih odnosih, kjer so družine in države, bodisi v občevanju od naroda do naroda. Krščanski čednosti pravice in ljubezni sta fundament zdravega mednarodnega življenja in edini zaščitnici mednarodnega javnega in zasebnega prava. »Justitia elevat gentes,« je pisan socijalni papež Leon XIII., pravica vzgaja narode, »quas caritas fecit divinas,« katere je ljubezen božja posvetila.

Seveda, kdor hoče obvarovali mir med narodi, ga ne sme samo željeti. Tudi trdna volja, mirovno stanje podaljšati, ne zadostuje. To željo in to trdno voljo izražajo vse razorožitvene konference in zgodovina pripoveduje, s kakšnim uspehom. Oboje dobiva resnično konkreten izraz šele, če se naslanja na fundament krščanskih čednosti, ki bodo ustanovile mir med narodi s tem, da bodo ustvarile zanj duševne pogoje za red pravice in ljubezni.

Krščanstvo se ni nikdar odpovedalo svoji načini, da uveljavlja, kjerkoli je imelo priliko, nasproti surovemu zakonu materijalne koristi in sile mehkejši zakon pravice in ljubezni. Z njim si je pred davnim časom osvojilo poganski svet, ž njim odpira pot pravi kulturi med takojmenovane zaostale narode. Vsem, brez razlike stanu in poklica, nalaga dolžnosti pravičnosti ter druži v ljubezni vsa ljudstva ne glede na njih značaj in na njih oddaljenost.

Krščanstvo se noče odreči svoji načini, da uveljavlja, kjerkoli je imelo priliko, nasproti surovemu zakonu materijalne koristi in sile mehkejši zakon pravice in ljubezni. Namerava nadaljevati svoj odgovoren, a odrešilen apostol, bistribo bo socijalne pojme, ki v sodobni materijalni usmerjenosti človeške družbe vedno bolj bledijo, pridigovalo bo takon pravičnosti in vzpodbujo poedince in na-

Za premoč v Sredozemlju

Francija išče železniško zvezo s severno Afriko — Italijanski tisk postaja nervozen — Španija ne more obljuditi neutralnosti

Rim, 22. nov. »Popolo d'Italia« poroča iz Madrida, da se je nedavno mudil v španski prestolici francoski vojni minister Maginot. Po uradnem komunikatu je ministru Maginot spremil predsednika vlade na potu v Marok, na povratku v domovino pa se je izkral v Spaniji »da si ogleda nekatere umetnine v bogatih španskih muzejih«. Preden je bil Maginot gosp županjskega kralja, se je v Toledo sestal z generalom Berenguerjem, s katerega je imel večne ambicije. »Popolo d'Italia« trdi, da francoskega vojnega ministra niso vlekli v Spanijo čisto umetniški vžitki, ampak da je poleg umivor Goyle in Velasquezu v veliko pozornostje študiral špansko železniško omrežje, da je Maginot šel ponujat Španiji zaveznost Francije, ampak zdi se mu nad vsakim dvomom, da se je šel pogajati s španskim vladom o zgradbi velike prekošpanske železnične, ki bi se naslonila na dvorljeno linijo Pariz—Pirenej, ter se izteka na južni obali Španije, od koder je kraška pot preko morja do severne obale Afrike.

Francija živi v vednem strahu pred naraščajočim italijanskim brodom, da so se vršila pogajanja s francoskim vojnim ministrom za zgradbo železnične proge Pariz—Algeziras—Irun. Načrt sicer obstaja, toda ne spada pod kompetenco francoskega vojnega ministra.

Madrid, 22. nov. fr. Predsedništvo vlade zanika

stvar, vendar je treba pripomniti, da je ideja prekošpanske proge iz Pariza v Marok že stara več let. Pogajanja so se prekinila pod diktaturo, sedaj pa je veliko izgledov za prevrat v prilog, kake bolj liberalne vlade, se je vprašanje znova začelo.

Pariz, 22. nov. fr. Gleda fantastične vesti o nekem skrivnostnem potovanju ministra Maginota v Spanijo se ugotavlja na odgovornih mestih, da projekt transpirenske železnicne ni nobena skrivnost, ker se že na njem gradi več kot pet let. Francoski parlament je l. 1925. javno o njem razpravljal.

Madrid, 22. nov. fr. Predsedništvo vlade zanika vse italijanskih listov, da so se vršila pogajanja s francoskim vojnim ministrom za zgradbo železnične proge Pariz—Algeziras—Irun. Načrt sicer obstaja, toda ne spada pod kompetenco francoskega vojnega ministra.

K debati, ki se je razvnila po italijanskem tisku o obisku francoskega ministra Maginota pri španskemu kralju, pristavlja liberalno glasilo »Sol« zelo zanimive pripombe. »Sol« polemizira z vladnim listom »ABC«, ki zahteva jasno izjavo španske vladne, da bo Španija v sporu med Italijo in Francijo ostala neutralna. Liberalno glasilo poudarja, da kljub nčelnemu miroljubju danes nobena španska vlada ne more in ne sme podlagati takih izjav. Kako naj Španija ostane neutralna v boju, ki bi odločeval. •

Sredozemskem morju. Španijo bi ogrožal vsak imperializem, ki bi se hotel uveljaviti v tem delu Sredozemlja. Fašizem je nevaren za ravnotežje, ki sedaj vlada. Zato bi moral Španija zastaviti vse svoje sile, da pobija fašizem, ker je izvajalen in pomeni za pirenski potolok stalno nevarnost. Čisto lahko je namreč mogoče, da izvole vojsko proti Franciji zato, da se reši pred državljansko vojno. Španija hoče ostati prijateljica obeh držav, toda za enkrat klub vsemu miroljubju ni mogoče trditi, da bi Španija ostala neutralna, ker je dvomljivo, če bi v danem slučaju mogla preprečiti, da je drugi v njeni neutralnosti ne motijo.

Odkrita izjava »Sol« je povzročila dalečeno zanimanje v vseh političnih krogih, ker izgleda, da izvira iz vrste onih strank, ki bodo jutri v Spaniji vlade. Italijanska neodlivenost v vprašanju pomorske razorožitve je povzročila čisto novo orientacijo v sredozemskem vprašanju, ki najbrže ni v prilog italijanskim interesom.

London, 22. nov. os. Angleški zunanjji minister Arthur Henderson je danes sprejel v Foreign Office španskega veleposlanika markija Merry del Val, s katerim je postal v dolgem razgovoru. Za njim je bil sprejet francoski veleposlanik de Fleurieu. Vsebina rezgovorov med državniki ni znana.

Neuspela pogajanja Zamoran politični položaj v Avstriji

Dunaj, 22. nov. kk. Pogajanja krščanskih socialistov s Schobrovim blokom o sestavi vlade niso do sedaj dovedla do nobenega uspeha, temveč prej do poostrepitev odnašajev. Desno krilo krščanskih socialistov se še vedno oprijema položaj, ki omogoča zveznemu predsedniku večjo oblast, to je, da pogajajo z voditelji strank imenovati novo vlado. V to svrbo so krščanski socialisti postali v prvi boj načelnika kluba krščanske socialne stranke dr. Burescha, da priporoči Schobrovemu bloku nadaljevanje kabine Vangois—Seipel—Starhemberg s soudeležbo meščanske sredine. Pri tej prilikai je bil dr. Schober prisiljen, izjaviti popolnoma jasno, da se stranka, ki stoji za njim, noče podvrli nobenemu diktatu, temveč da bo ona stavila pogoje za sodelovanje z meščansko večino. V neki izjavi Schobrovega bloka se izjavlja, da se morajo pri eventualnem sodelovanju vpoštovati splošna načela demokracije, da se mora spoštovati ustava in da se morajo odkloniti nasilne metode za spremembo ustave. Kot pogoj za

stvarno sodelovanje se je zahteval odstop sedanja vlade. Radi tega so v desnem krilu krščanske socialne stranke zelo ogorčeni. Organ desnega krila krščanske socialne stranke »Reichspost« grozi Schobrovemu bloku, ki razpozaga samo z 19 mandati proti 66 mandatom krščanske socialne stranke, in pravi, da bi krščanski socialisti mogli tudi sicer, ne da bi moral opustiti svojo prolinarksistično stališče, nastopiti druga pola. Ker se imata sestati načredni svet že dne 2. ali 3. decembra na prvo sejo in so doseganja pogajanja med strankami dovedla samo do medsebojnih sovražnih izjav, bo imel zvezni predsednik Miklas, ki se bo sam začel pogajati s strankami v ponedeljek, zelo težko stališče, ne samo, da bi sestavil nov kabinet, temveč tudi za to, da ga ne bodo vrgli na seji prihodnjega parlamenta. V resnici gre za konflikt znotraj krščanske socialne stranke, ker hoče celotno preprečiti prelom z desnim krilom, ki skuša stranki valjati svojo voljo. Vse do sedaj objavljene kombinacije o spravnem kabinetu so popolnoma brez podlage.

Ponovna vojaška diktatura v Španiji Diktaturo bo uvedel kralj?

Berlaj, 22. nov. AA. Po vseh iz Madrida je izjavil predsednik španske vlade Berenguer, da ne more več trpeti neprestanih demonstracij in nerodov. Skusal je vladati v smislu javnega mnenja in v uslave. Ce pa javnost tega ne bo priznala in če se bodo izzivanja ponavljala, odklanja odgovornost za posledice, ki si jih naj javnost sama sebi pripisuje.

Po poročilu pariških levičarskih listov se kralj Alfonz peča z misijo državnega udarca in vzpostavitve vojaške diktature. Kralj je povabil k sebi ravatelja varnostne policije generala Molijo in druge generale ter jih prepričeval, da je treba neutegoma sestaviti kabinet vojaške diktature.

Prihodnja konferenca Male antante Pečala se bo pred vsem z gospodarskimi vprašanji

Belgrad, 22. novembra, m. Na konferenci članov Male antante, ki se bo vršila prihodnje leto v naši državi, verjetno v Belgradu, se bodo razmotrivala vprašanja čisto gospodarskega značaja, ki so se doslej obravnavala v Bukarešti. Sinaij in v Belgradu. Za to konferenco se delajo priprave. Poleg rednega dela se bo posvečala pozornost agrarnim in gospodarskim vprašanjem in odnosom med člani Male antante. Izvedeni proučujejo

gospodarske probleme in pripravljajo referate za to konferenco. Naša delegacija bo zastopal ob tej prilikai dr. Slavko Sečerov, ki je tudi na prejšnjih konferencah proučeval ta vprašanja in zastopal našo državo. Na tem prvem gospodarskem sestanku Male antante, je prišlo do popolnega soglasja v vseh vprašanjih in gospodarskih problemih. Sedaj se ima določiti način za izvedbo dogоворov.

V smernicah Anatolskega sestanka Italija se sistematično približuje sovjetski Rusiji

Zeneva, 22. novembra, d. Vaš istambulski dopisa je opisovalo opozarjal na dejstvo, ki se vršijo z naglo doslednostjo v bližnjem orijentu ter je v enem svojih dopisov opozarjal na dejstvo, da se Italija trudi, da bi povezala tudi Rusijo v skorod z dogovorjeno štrizvego Italija-Grčija-Turčija-Madžarska. »Journal de Geneve« prima še dodatne dokaze iz Milana, dačka dr. dr. Pavlovič Pavle, Veljkovič Vladimir, art. polkovnik, za sanitetnega poročnika dr. Pavčiča Radislava, za sodniškega poročnika Spindlera Cirila. Dolžnosti pribičništva sta razrešena general Savič Vojeslav in general štabni polkovnik Zelenčka Milan.

Belgrad, 22. novembra, m. Vloga, ki je na predlog vojnega ministra podpisal ukaz, s katerim se poslavljajo: za kraljeva pribičništva pilotni polkovnik Pavlovič Pavle, Veljkovič Vladimir, art. polkovnik, za sanitetnega poročnika dr. Pavčiča Radislava, za sodniškega poročnika Spindlera Cirila. Dolžnosti pribičništva sta razrešena general Savič Vojeslav in general štabni polkovnik Zelenčka Milan.

Reorganizacija konzularnih zastopstev

Belgrad, 22. novembra, m. Vloga, ki je na pravila jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov izročila predsedniku vlade zanjamenu ministru in trgovinskemu ministru, se je vzel za razmotrivanje. V najkrajšem času bo prišlo do popolne reorganizacije naših konzularnih predstavnihstev v inozemstvu. Posebna pozornost se bo posvetil službi konzularnih zastopnikov, ki morajo imeti zveze z gospodarskimi krogji držav, v katerih se nahaja. Verjetno je, da bo trgovinsko ministristvo pri konzulatih postavilo svoje zastopnike trgovinske atelje, ki bodo prevzeli gospodarsko delo. Ta reorganizacija se bo izvedla do konca tega leta.

dali, kako dolgo nameravajo ostati v sovjetski Rusiji in v katero mesto so namenjeni. Zastopnik sovjetskega generalnega konzulata jih je pozdravil na brodu, kjer se je nahajal tudi zastopnik istanskega guvernerja.

Dunajska vremenska napoved. Dosedanje zgodno vreme bo trajalo še nadalje. V posameznih krajih pa bo precešnje razlike.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini oblačno, mila temperatura, nestalo.

Konference

London, 20. novembra 1930.

Prav tako, kot bi si podajale roke med seboj, se vrste razne konference druge za drugo. Zakaj — konaj je končala tukajšja »vzbudnega uspeha obetača« imperijalna konferenca, že so se zbrali zastopniki vseh vlad britanskega imperija na indijski konferenci, ki naj kontraktačnim potom reši za Anglijo vsekakor težavno vprašanje tičoče se enakopravnosti Indije z ostalimi dominijoni vred. V istem času pa se posvetujejo v Ženevi zastopniki iz 32 držav o zares težki temi — razorožitvi.

Končala je tedaj tukaj nič manj kot šest tednov trajajoča imperijalna konferenca in ministri predsedniki počasnih dominijonov se vracajo s »čistec bilancem — nothing done: niscesar niso opravili! Razen rešitve dveh manj važnih notranje ustave britanskega imperija tičočih se vprašanj, ni namreč prišlo do nobenega drugega sklepa!«

In ekonomski problem britanskega imperija je ostal nerešen! Po sklepni delegaciji imperijalne konference bo razpravljal o njem gospodarski odsek tekom prihodnjih dvaneštirih mesecov v Ottawa v Kanadi.

To pa je tudi — vse!

Nicesar čudnega, če se vprašuje tukajšnje časopisje: ali konference se sploh kaj morejo obetati?

Toda pri teh očitkih pozabljujajo, da gospodarsko vprašanje, s katerim se je havila imperijalna konferenca, ni zgolj zadeva britanskega imperija, temveč da je to vprašanje, ki se tiče vseh evropskih ter ostalih svetovnih držav. Ako bi bila gospodarska depresija samo pojavena v britanskem imperiju, bi ga znali previdni Anglezi dovolj uspešno rešiti — o čemur ne smemo dvomiti. — Ker pa je gospodarska depresija in z njo v zvezi brezposelnost svetovna, to je internacionalen pojav, zato se da rešiti le in edino — internacionalnim potom. O tem pa so angleški ekonomi tudi uverjeni!

Ko pa je ponudit med raznimi ter oboje-stransko stavljenimi predlogi — kanadski premier Mr. Bennett materinskih Angliji ter vsem delom britanskega imperija pri carinah posebne ugodnosti pod načelom recipročnosti, — tedaj je bilo splošno mnenje: da bo imperijalna konferenca rešila »ekonomsko vprašanje« ter se bo notranja trgovina v britanskem imperiju vsaj začasno poživila.

Ali jasno je bilo že v naprej, da Mac Donaldova vlada ne bo sprejela takega predloga, ker bi s tem grešila zoper svoja načela — o svobodni trgovini, kjer ni mesta za nobene, četudi za Anglijo favorizirane zaščitne carine.

In res: Mac Donaldova vlada je zavrgla tudi ta predlog!

Povsem razumljivo je tedaj, zakaj je očital visoki komisar New-Zelande Mac Donaldu, da on ni za »kšefit«, ko bi lahko dobilo tisoče in tisoče brezposelnih dela v New-Zelandiji. Ekrati je dejal: takšen konec imperijalne konference bo imel težke posledice! Dominijoni bodo prisiljeni iskati za svoje produkte nove tržišč.

Včer izgledov pa nudi indijska konferenca. Jedro vsega posvetovanja namreč tvori povsem notranje, ustavno, to je: britanskoc, ne svetovno vprašanje. Gre le za nečin formalizacije samoupravnosti Indije, katere ji Mac Donaldova vlada nikakor ne odreka — četudi se zaveda, kako nevarno je dati otroku ogenj v roke...

To dejstvo potrjuje predvsem kraljev navoritveni govor, češ da bo sledil poteku posvetovanj... ne sicer brez skrbi, vendar z vsem zaupanjem.

Ten težje pa je za angleško vlado, ker ima od časa do časa dovolj prilike spoznavati in spoznati: da ima opravka z zastopniki Indije ne kot ljudmi, ki so prišli v London z občutkom — podanikov, temveč z ljudmi, ki se javno izdajajo za povsem enakovredne kontrahentne z Anglijo: s katerimi je mogoče priti do zadovoljivih rezultatov samo — kompromisnim potom.

In v Ženevi?

Angleški narod je v vsem svojem misljenju in hotenju — miruželjan narod. Prav budno zasleduje delovanje ženevske razorožitve konference, ki ji želi resničnih uspehov — pa ne mogoče zgolj v angleški, temveč v predstavniknega človeštva.

Da podprem navedeno trditve vsaj v nekoliko, naj navedem, da je v Veliki Britaniji sami nad 2.800 klubov Društva narodov z 790 tisoč članov. Vsi ti klubi pa so živec organizacije, ki skrbno delujejo za razširjenje mirovnih idej ter vidijo v Društvu narodov — pa ne morda institucijo, ki naj »angleščine služi v imperijalistične svrhe — temveč teko, ki je po svoji zamisli edino zmožno praktično skrbeti za varno sožitje med državami.

Ob otvoritvi ženevske konference pa ugotavlja angleško časopisje: da hočejo mir, ne samo angleški, ampak vsi narodi. Uspeh ženevske razorožitve konference pa, da bo odvisen od tega, ako so poedinke vlade poslale v Ženevo ljudi, ki resnično žele — miru.

In prepričan sem, da nisem v zmoti, če trdim ponovno — (Gl. Socijalna misel 1927): da bo še le idejni razorožitvi sledila — prava razorožitev!

Prav žalostna pa je konstatacija, da zavaja idejna razorožitev daleč, prav daleč za abroževanjem, ki naravnost z mrzljivo nagonjsto napreduje.

Zato pa mora biti tem večja naša želja v uspešno delovanje — sklicane ženevske konference.

Dr. V.

Samomor radi bede

Zagreb, 22. nov. Ž. Davi ob pol 7 je progovni čuvaj na Savski cesti našel razmesarjeno trpolj. Verjetno je, da gre za samomor. Ugotovilo je, da gre za Stjepana Brezovca iz Dolnjega Milojca, ki je bil del časa brezposeln. Pri njem so našli le listine, vendar pa nobenogedenarja. Zivelj je v težki bedi. Njegova žena pa je bila zaposlena v neki tovarni. Imela pa je tako slabo plado, da je konaj preživljala sebe in otroka.

Zadovoljiv potek indijske konference

»Indiji je treba dati vse, ali pa nič!«

London, 22. nov. AA. Indijska konferenca okroglo mize bo prilejlo svoje pravo delo v ponedeljek, ko se sestane na prvo sejo odbor za zvezne odnose. Odbor bo izdelal na osnovi sporazuma, ki se je pokazal pri plenarni seji, praktične predloge za rešitev indijskega ustavnega vprašanja. Ti predlogi bodo predloženi najprej konferenci ter pozneje angleškemu parlamentu.

Angleško časopisje zelo ugodno komentira potek splošne razprave.

Times naglašajo izvanredno soglasje, ki se je pokazalo v vseh govorih. Največji uspeh debate pa je bil, da je podala konkretno sliko doslej ahstraktnega pojma federacije in položaja Indije.

Indiji bo priznan položaj dominiona ne kot darilo, temveč kot dejstvo, da je dosegla Indija sposobnost, da se vrla sama.

Dokler pa ne bodo očrtani glavni obrisi bodoče indijske ustave, ne bo napredovalo delo v odborih, ki bodo razpravljali o njenih podrobnostih. Nekateri skeptiki se vprašajo, kako dolgo bodo preživeli veliki ideali zadnjih dni prihodnje razprave konference. Jasno je, da pomena zvezarje za vse njeni člane. Ustanovitev velikega odbora za zvezne odnose, se lahko smatra, da je nova ideja zinagala.

Times naglašajo nadalje dve značilni dejstvi splošne razprave: spontano in dolgotrajno obdrogovje govora podkralja Irwina in dejstvo, da se je izkazal Mac Donald za simpatičnega in potrežljivega predsednika.

Morningpost pravi, čeprav ne podcenjuje

Povojne pogodbe so trhle

Revizija ne bi prenesla večje pravičnosti

Pariz, 22. nov. kk. Caillaux je ponovno izjavil v »Ere Nouvelle« glede vprašanja revizije mirovnih pogodb, da so pogodbe po svetovni vojni ravno tako trhle kakor pogodbe pred vojno. Revizija pogodb se je že davno začela s tem, da so se revidirale reparacijske določbe. Vendar bi bilo nevarno, v sedanjem stanju Evrope začeti revizijo pogodb. Tudi bi bilo naivno misliti, da se ne bi ustvarile nove krivice in nevo sovraščvo, če bi se na pr. Poljski, Romuniji, Češkoslovaški itd. kaj odvzelo in bi se srednja Evropa na novo razdelila. Predpogoj za revizijo bi bila popolna reforma mednarodnih odnosa med evropskimi državami, predvsem pa nova organizacija evropske gospodar-

stvočne besede, da so problemi, ki jih bo morala rešiti indijska konferenca: ohranitev reda in mira, pravo manjšin in zaščita angleških interesov.

Zvezni predlogi: imajo najmanj to prednost, da uvedejo prince, ki so staeni in konservativni element, v nove razmere.

Vse odvisi od načina, kako se bodo načela izvedla in kako se bodo skladala z omimi stvarmi, ki jih Simonova komisija po pravici smatra za bistvene.

Manchester Guardian pravi, da je bila angleška politika v Indiji po vojni vedno dosledna in kazala trdno namero priznati Indiji polno samovladje. Dogodki so pa pokazali konflikt med angleškim stališčem, da je treba priznati Indiji postopoma vse svobodčine, in indijskim mnenjem, da je treba dati Indiji vse ali pa nič.

Ponudba indijskih princev, da bodo stopili v vseindijsko zvezo, je končala ta konflikt, ker oni bodo uvedli v zakonodajo politično, narodno in versko ravnotežje.

Princi bodo gotovo priznali manjšinam zaščito in zahtevali od angleške vlade nadzorstvo nad bojnimi silami in neke garancije. List končuje, da imajo britisko-indijski delegati že določena mnenja o teh vprašanjih in izrekajo nado, da se bodo lahko resila, kar pa je končno naloge odbora.

Daily Herald piše: »Indijske zahteve so jasne kot solnce. Stvar odbora je, da razpravlja, ali naj se Indiji prizna samouprava in kako naj Indija dobi polno samoupravo. Je to zelo težka naloga, toda izvedljiva.«

Preteči kaos v ital. gospodarsku

Revizija ne bi prenesla večje pravičnosti

Rim, 22. nov. kk. Odkar je ministrski svej sklenil, da zniža uradniške plače, se nahaja Italija v blaznem vrtincu zniževanja cen. Listi objavljajo prva znižanja cen kot dober zgled, med tem ko je gospodarstvo še v polni zmenšnjava. Vlada skuša sedaj zniževanje spraviti v gotov sistem. Vlada pristika na sindikate in korporacije, da se ne bi znižanje cen spremeni v popolno nasprostvo, kadar je bilo to po stabilizaciji lire. Po vseh mestih so trgovske zvezze povprečno določile 10% posust cen, ki stopijo v veljavno prihodnji ponedeljek. Trgovci pa zahtevajo za to, da pritisne vlada tudi

na hčne lastnike, ker povzročajo visoke najemnine za lokale največje stroške. Zvezni hčni posetnik je priporočila hčnim lastnikom, da znižajo najemnino za 10%. Najbolj pa je vlada delovala na to, da se znižajo cene kruha, ter se je cena za navadni domači kruh res znižala za 30%. Cene mokri pa se bodo znižale za 10%. V splošnem je prebivalstvo napram pokretu še precej skepsično, dasi se je začel boj za znižanje cen živiljenjskih potrebuščin z vsemi sredstvi in preti onim trgovcem, ki ne bi znižali cen, nevarnost, da jih ne bi ožigosal za slabe patriote.

Pariz, 22. nov. AA. Jutranji »Temps« piše, da je gibanje za revizijo mirovnih pogodb največja ovira za politiko organizacije miru. V tem vprašanju jemlje Nemčija nase veliko odgovornost brez najmanjšega upanja, da bi videla v tem oziru kak uspeh.

Železniške nesreče v Franciji

Vzrok neprestano deževje

Pariz, 22. novembra, kk. V teku zadnjih 24 ur so se pripratile v Franciji tri železniške nesreče, in sicer radi neprestanega deževja, tako da je voda porušila ali izpodkopal železniške nasipe. Preteklo noč je skočil s tira nočni brzovlak Pariz — Nantes pri postaji Ancenis ob Loiri. Lokomotiva, prtični voz in trije osebni vozovi so padli v deževno reko. Do sedaj so potegnili iz vode tri mrtve. Železniške uslužbence in 12 ranjenih, ki so tudi železniški uslužbeni, potnika pa še nobenega. Re-

zvezna dela so otežkočena, ker se na železniškem nasipu ne morejo namestili žerjav, tako da morajo samo potapljalci poskušati reševanje. — Pri Montagnieu so skočili s tira trije vagoni osebnega vlaka, ki pa je k sreči vozil tako počasi, da ni bilo nobenih človeških žrtev, pač pa je nastala materialna škoda. — Pri vhodu v kolodvor Longuyon je skočil s tira osebni vlak iz Nancyja. Pri tem je bil en železničar ubit, dve osebi pa sta bili težko poškodovani.

Italija isče posojo na Svedskem

Pariz, 22. nov. kk. L'Oeuvre poroča, da se je Italija, ko je žela velik neuspeh za posojilo v Parizu in Newyorku, obrnila za pomoč na švedski trust za proizvajanje vžigalnic, da odstopi temu trustu monopol za vžigalice proti večjemu posojilcu. Švedski trust je prosil švedsko vlado za pojasmilo, kakšno vrednost bi imela pogodba s fašistično vlado v primeru, da umre Mussolini. Švedska vlada je nato storila diskretne korake v Rimu, obenem pa se je tudi informirala pri številnih vodilnih protifašističnih emigrantih v Parizu.

Madžarska dobi angleško posojo

London, 22. novembra, AA. Po vseh izlazkih je bil ustanovljen mednarodni konzorcij bank, ki bo dovolil Madžarski veliko posojo. Madžarska bo izdala v to svrhu posebne obligacije v vrednosti 3 milijonov funtov sterlingov.

Romunška pšenična žetev

Bukarešta, 22. novembra, kk. Po poročilu romunskega kmetijskega ministrstva je bila pšenična letinja 1929/30 najboljša po končani vojni. Posojilci je bilo 3.050 milijonov ha zemlje (lansko leto 2.75 milijonov ha). Na 1 ha se je povprečno pridehalo 11.6 meterskih stotov (lansko leto 9.9). Skupna žetev je prinesla 35.59 milijonov meterskih stotov (lansko leto 27.15 milijonov meterskih stotov).

Rim, 22. nov. Ž. Nova italijanska križarka »Gorizia«, ki se gradi v Livornu, bo v kratkem spuščena v morje. Nato se bo pričelo z gradnjo nove križarke »Pelac«.

Predsednik vlade v Skoplju

Skoplje, 22. nov. p. Včeraj popoldne je došpel v Skoplje predsednik vlade general Peter Živković. Popoldne ob petih je obiskal sokolski dom, v katerem je bilo zbrano meščanstvo, ki je predsednika najprisrčneje pozdravljalo.

Nato je predsednik vlade obiskal higijenski zavod. Ogledal si je dijaško kuhinjo, kjer se hranijo otroci siromščih družin. V državni bolnišnici si je ogledal vse oddelke in pohvalil tamšnje zdravstvene.

Zatem se je odpeljal v trgovsko akademijo, kjer so dijaki predsednika navdušeno pozdravljali. Na učiteljico si je najprej ogledal moški oddelek in se je delil časa mudil v vseh razredih. Od tod se je odpeljal v »Medreso kralja Aleksandra«. Učenci zavoda so ga navdušeno pozdravljali. Nazadnje je obiskal internat kneginje Zorke.

Ob 8 so bili sprejemni na banski upravi. Predsednik vlade je sprejemal zastopnike državnih uradov in raznih korporacij.

Predsednik vlade je bil povsod prav prisrečno sprejet. Ljudstvo ga je pozdravljalo in mu prirejalo ovajce.

Seja VZS

Belgrad, 22. nov. AA. Na današnji seji vr

Na meji treh držav

Med našimi Ratečani

Rateče, v novembru.

Zmirem grem rad v ta kot naše zemlje, v to ljubko, skromno vas ob meji, med te prijazne, prisrčno domače ljudi pod hribi.

Zdaj imajo Ratečani že sneg; ne veliko sicer, toda čez polja je razgrnjena bela odeja. Tirkat je že snežilo letos. Ratečani se morsajo zato zmirom pravočasno pobrigati, da spravijo pridelke pred snegom. Sicer pa pridelkov ni veliko; vas je majhna, ljudje skromni, posestva revna. Le nekaj je večjih kmetov. Mnogi imajo svoja posestva ali vsaj del njih onstran meje, na italijanski strani.

Letos so Ratečani dobili svojo postajo, za katero so se vsi toliko let tako močno prizadevali, zlasti njihov župnik, duhovni svetnik Lavitžar. Vedra duša, svoje vrste junak, ki je prepoloval že vse dele sveta, razen Avstralije, ki je spisal že okrog dva ducata knjig potopisne in druge vsebine. Letos, ko je dopolnil že svojih 79 let, se je napotil v Afriko, v Kartago k svetovnemu euharištičnemu kongresu, sam, edini Slovenc. Zdaj je spisal knjigico o tem potovanju; malo, drobno knjižico, jehrnatne vsebine: o zanimivih doživetjih s pota, o veličini nekdanje Kartage, o njej padcu, pa vsem njenem razvoju do današnjih dni. Ko sva se pogovarjala o tem, mi je povedal: sam sem knjigo založil, kakor imam vedno navado. Zmirem imam izgubo, tudi s to izdajo jo bom imel. Toda kaj zato, — knjiga je tu, na razpolago je, svojo dolžnost sem storil, ne prosacjam pa ne rad. Potem mi je pokazal velik kup te knjižice (>V Kartago<, 60 strani, 3 slike, 12 Din).

Potem mi je povedal, da bo šel drugo leto spet na pot. Ima že idejo, ampak jo ne pove, zlasti meni jo ne izda, zakaj »vi sta tič, vsako reč sporocite v časopis, v svet, med ljudi. Tega pa gospod svetnik ne mara. Zmirem hodi sam, niti ne pove, kam gre, kadar se napoti v svet.

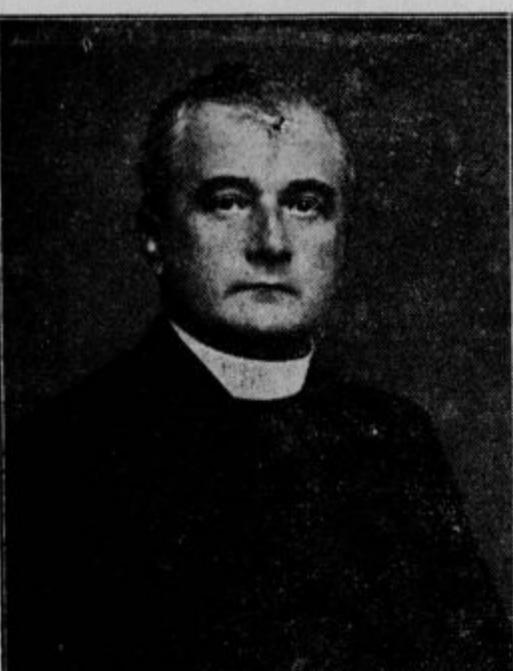
Naša slika nam kaže v ospredju novi ratečki kolodvor v Planici, zadaj se vidi vas Rateče, nad njo pa je hrib, kjer se stikajo jugoslovanska, avstrijska ter italijanska državna meja.

Toda — naj končam. O Ratečanh sem vam hotel povedati par stvari. Storil sem, pa še drugič kaj.

—ah.

Ob 50letnici prof. dr. Lukmana

Dne 24. t. m. obhaja univ. prof. dr. Franc Ks. Lukman petdesetletnico svojega življenga in 25letnico znanstvenega delovanja. Rojen Savinčan (Sv. Jurij ob Taboru) je šel po gimn. maturi v Mariboru v Rim, od koder je prišel z doktoratom

filozofije in teologije gregorijanske univerze leta 1906. za kaplana v Slov. Bistricu. V tem času si je z disertacijo in dopolnilnim izpitom nostrificiral (24. nov. 1908) svoj doktorat na teološki fakulteti ter obiskoval na filozofske fakultete predmete klasične filologije v Gradcu.

Po dveh letih je postal (1908) profesor moralke na bogoslovem učilišču v Mariboru, bil leta 1919. referent pri poverjenosti za uk in bogoslovnost ter postal (27. jan. 1920) z ustanovitvijo ljubljanske univerze univ. prof. za historično dogmatiko na teološki fakulteti.

Prof. Lukman se je v znanstvenem oziru začel baviti pred 25 leti s predmeti iz historične dogmatike prvih krščanskih stoletij ter objavljil svoje prispevke v mariborskem >Voditelju v bogoslovnih vedah<, kateremu je bil urednik v letih 1909. do 1916. Po prihodu v Ljubljano je prevzel z ustanovitvijo Bogoslovne akademije uredništvo >Bogoslovnega Vestnika< (l. 1921). Po odhodu prof. dr. Srebrniča za škofa na Krk je postal prof. Lukman predsednik Leonove družbe in urednik >Casca< l. 1924. Dvakrat je bil dekan teološke fakultete, v študijskem letu 1924-25 pa rektor univerze.

Prof. Lukman je objavljil znanstvene razprave, ocene, književna poročila v >Voditelju<, >Bogoslovni Vestniku<, >Casu<, pa tudi v nekaterih drugih revijah. Pri >Slov. biografiskem leksikonu< je sotrudnik za prispevke zlasti o duhovnikih. Kot predsednik Leonove družbe pa ima veliko zaslugo za nadaljnjo izdajo >Gradiva< in spomenice >Slovenci 1918-1928<.

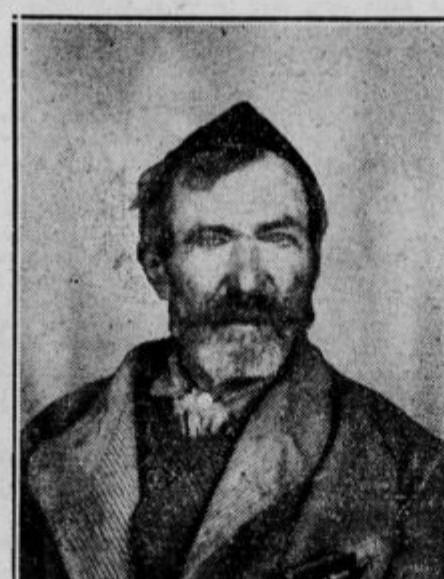
Odljčnemu teološkemu znanstveniku in nemornemu splošno-kulturnemu delavcu čestitamo ob teh občutnicah k njegovemu dosedanjemu velikemu delu ter želimo novih uspehov pri nadaljnjem delu.

† Vnuk Martin - čuvaj Mitrovega tempelja

Ptuj, 21. novembra.

Po prostranem rimskem cesarstvu so častili zlasti rimske bogove. Čim bolj pa so v rimsko armado vstopali vojaki iz vzhoda, tem bolj je vajš med vojaki temnil rimskega kulta in se mešal z vzhodnimi božanstvimi. Take je bilo v okolici Ptuja pred davnim v davnim časom razvito češčenje perziskega boga Mitre. Mitra, bog svetlobe, je zakljal bivala, da bi se iz njegove krvi rodile živali in vzvezete rastline. V čast temu bogu imamo danes prav redke spomenike; Ptuj pa se more ponašati, da ima kar tri ohranjena Mitrova svetišča, ki se imenujejo mitreji.

Po pol ure dolgi poti prideš iz Ptuja čez Dravski most na Hajdino, kjer je ohranjen eden od treh mitrejev. Kakor sta v starem času čuvala vhod v svetišče baklonosca, tako je sedaj pol stoljetja vršil to čuvarsko službo pri hajdinskem mitreju v torek 18. t. m. pokopani Vnuk Martin. Ro-

dil se je 29. oktobra 1845 v Dražencih pri Ptuju, umrl pa je ravno na Martinovo nedeljo v 86. letu starosti. Pokojnik je neumorno stikal po okolici in kopal, kopal. Kakor da je v sebi imel nekak rojen čut in vohanje po krajih, ki bi arheologiji mogli dati kaj novega. Kar je izkopanega v ptujskem muzeju, to je po večini izkopal Martin sam. In tudi pri najdbah, ki so ohranjene v graščem in mariborskem muzeju, je mnogo njegovega znoja in posredovanja. Zato ni čuda, če so ga poznavali tudi inozemski znanstveniki-arheologi.

Poleg tega izkopavanja je umrli Vnuk skrbno čuval svoj mitrej. V hišici poleg je stanoval. Z veseljem ti je ponudil ključ od svetišča, najraje pa je pritekel sam odpirat, veselo in zadovoljno. Zadnje čase je bolhal, ušesa niso več tako krepko dojemala zunanjih impulzov. Njegovo stremljenje in ogromno delo je našlo priznanje na najvišjem mestu: leta 1924 je bil odlikovan z zlati kolajno za zasluge. Pretekli torek so zasuli njegovo truplo na hajdinskem pokopališču; legel je med mrtvi kamen, ki je zanj imel toliko pomena in veljave. Ptujsko muzejsko društvo ga je časino spremilo do groba.

Mirno počivaj, Ti čuvaj poganskega templja v krščanski zemlji!

Sanoform

Izvrstno toaletno in čistilno sredstvo se dobija v vseh lekarnah in drogerijah.

Hitro! Hitro!

50.000 dinarjev

RADION

nagradna naloga
ki se zaključuje

30. XI. 1930

Kdor želi dobiti nagrado,
naj gre takoj k svojemu
trgovcu in naj zahteva
brezplačno karto za so-
delovanje in pogoje!

Slovenski duhovniki v Estoniju

Apel mlajšim gg. duhovnikom.

Apostolski nuncij v Rigi, nadškof monsignor Zecchin, ki je obenem apostolski administrator za Estoniju, potrebuje nekaj gorečih duhovnikov, ki bi se kmalu naučili rusčine in bi prevzeli dušno pastirstvo med katoličani tam na severu ob Finskom zalivu. V tej zadevi je pisal predsedniku DSV prof. dr. Ujčiču, da bi mu nasvetoval kakega mlajšega duhovnika, ki bi bil voljan iti na sever.

Požrtvovalne gospode, ki bi bili pripravljeni pomagati našim katolikom bratom ob mejah novopoganskih svetov, prosimo, da javijo svoja imena Apostolski nunciaturi v Rigi (Latvija) po Škofjskem ordinariatu v Ljubljani, ali pa prof. Ujčiču v Ljubljani, ki je osebno znani s prevz. gosp. nadškofom Zecchinom in ki bo rad posredoval vso tozadnjevno korespondenco. Omenjam, da msgr. Zecchini popolnoma obvladuje slovenščino.

Dajte rudarju tudi kaj!

Nabavni prispevek rudarjem:

Trbovlje, 21. novembra.

Pred mesecem dni je 2. rudarska skupina vložila prošnjo na T. P. D. za enkratni nabavni prispevek rudarjem. Do danes pa še ni dobila odgovora. Vsekakor bi bilo želeči, da delavstvo prejme ob novem letu tudi tako malo dividendo za svoje pridno delo. Ze zadnjic smo poročali, da je delavstvo s svojim pridnim delom dvignilo produkcijo visoko od prejšnje, ki visoko prekaša oddajo, akoravno ni slaba. Gotovo bi se s takim zneskom produkcijo še zvišala. Delavci bi pa poldruži milijonski dolg pri trgovcih malo znižali, ki so naredili radi praznovanja dela.

Smrt stare korenine

Murska Sobota, 21. novembra.

Sodiščini so imeli moža, s kakršnim se more ponašati le malokatera vas. To je bil Stefan Lejko. Dosegel je v čilosti in zadovoljstvu starost 88 let. Bil je do zadnjega zdrav. Par dan je nekoliko zamrodil in je mirno zaspal.

Umrli veteran je bil kristjan v vsakem oziru. Življenjsko vodilo so mu vedno in povsod bila verska načela. Med prvimi je bil v cerkvi, med prvimi v krščanski organizaciji, med prvimi na dobrodelenem in prosvetnem polju. Bil je naročnik naših slovenskih listov in podpornik dobrdelnih akcij. V vasi je veljal za oceta. Staro in mlado ga je živilo in spoštovalo. To je pokazal tudi pogreb. Tako lepega, kakor je bil njegov, ima malokdo. Spremila ga je vsa vas in mnogo naroda iz sosednih vasi. K zadnjemu počitku so ga položili v posebno grobino.

Starec je zapustil staro vdovo, s katero je živel 60 let in v zgledni zakonski slogi. Pogled na žalostno stanko je privabil slehernemu človeku solze v oči.

Prijeta goljufica

Domžale, 21. novembra.

Delavka M. P. iz Domžal je izvršila drzno goljufijo. Imela je dva nemška bankovce stare izdaje, ki sta bila neveljavna. Enega teh bankovcev za sto nemških mark je hotela zmenjati v neki menjalnici v Ljubljani, tam so ji pa pojasnili, da nima nikake vrednosti. Dobro vedoč, da bankovce ni veljavni, se je odpeljala proti Vrhniki. V neki vasi blizu Vrhnike je prišla k nekemu gostilničarju ter ga prosila, da ji zmenja bankovec z izgovorom, da ima nakupljenih več reči, katere pa v naši valuti ne more plačati. Gostilničar, misleč, da je bankovec veljav, še je izplačal 1275 Din. Naslednji dan je hotel gostilničar zmenjal bankovec v banki v Ljubljani, tam so mu povedali, da je bankovcev nãvreden papir. Prijavil je goljufijo orožnikom, ki so kmalu goljufico iztaknili ter jo aretilali.

Kot najboljše masažno in domačo zdravilno sredstvo proti

revmatici
bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju
rganju, za negovanje telesa, ust'
osvežlost, okrepitev mišičevja
ter živčevja sploh se uporablja

ze pol stoletja priznane

Ievia
Mentol-
droženka
francosko žgan j

Dobiva se v originalnih plombe-
ranih steklenicah v pristni pred-
vojni kakovosti v vseh drogerijah
in trgovinah z mešenim blagom.

Za Miklavža

se Vam najbolj izplača
reklama v dnevniku

Za Božič

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Inhač vam dan zjutraj, vsem
podeljuje in daje po preniki

Belgrad postaja velemesto

Belgrad, v novembru.

Slika naše jugoslovanske prestolnice je bila še precej let po vojni žalostna. Očitno je bilo, da bo potrebno velikanska dela, da se mesto uredi, oplepa in napravi iz njega reprezentativna prestolica.

Reči moramo, da se je v ljeta i belgrajska mestna občina zavedala ob pravem času tega dela. Kdor vstopi po desetih letih zojeti enkrat v našo prestolnico, se bo moral čuditi ogromnim napredku naše prestolice. Namesto nizkih raztrgranih in zamazanih hišic se sedaj dvigajo na njih mestnih moderne arhitektoniske palače, ki vredno prikazujejo sliko naše prestolice.

Glavne ulice so lepo urejene, kaledrina, na

katero si naletel že takoj, ako si izstopi iz kolodvora, je izgurita in nadomeščena z lepim, gladiškim asfaltom. Trotoarji so razširjeni in tlakovani. Na vse strani mesta vodi povezni dvojna tramvajska proga z modernimi širokimi vozovi. Parki preje neurejeni in močno zanemarjeni zdobivajo lice modernih, angleških, velemeštinskih parkov. Povsod velikanski napredek.

Ako stopi danes človek iz kolodvora v mesto in stopa mimo ponosnih palač naših ministrov in generalnega štaba po ulici Miloša Velikega bo inel občutek, da je zaščit v pravato velemesto. Promet je po teh ulicah, ki so središče prestolice, ogromen. Na tisoče prebivalstva je vsak čas na ulici in hiti po svojih epravkih. Vmes vozijo drug za drugim tramvaji, hujajo avtomobili in zvončljajo vozovi.

To zadnje je še vedno nekak znaostenek in meče čudno luč na sicer velemeštino sliko. Namesto povsod že veljavnih tovornih avtomobilov so v Belgradu še v prometu težki vozovi s konjsko vprego. Izvoščki so skoraj docela izginili.

Najlepši razgled v prestolnici ti nudi Kalimegdan. Se med vojno samo vojaška trdnjava je sedaj preurejen v lepe parke okrog in okrog gornjega gradu. Sredi Kalimedganda stojijo številni kipi velikih mož srbske naroda; nad vsemi kraljuje Maistrovič. Zmagovalec, ki gleda ponosno z mečem v desnici in s sekolah v levici čez Savo in Donovo na sever. S Kalimedgandom se ti nudi nadveč ocenljiv pogled na Zemun, ki stoji onkraj brega ob Donavi s svojo staro mogočno skolo in na veliko planico Srem. Vsak dan proti večerni je Kalimedgan poln občudovalcev, ki se zabavajo ob radiju, ki je umeščen na več krajih ali pa ob pogledu na številne ladje, ki plovejo po Savi navzgor proti Šabu ali po Dunavu proti Novem Sadu ali Pančevu in Smederevu.

Belgrad se še vedno razvija. Sedaj grade

dva velikanska mostova, ki bosta v ponos vsej državi. Prvi, ki bo dograjen v najkrajšem času in katerega širje ogromni železni loki se še dvigajo čez Donavo, bo vezal z železnicami in cesto direktno Belgrad s Pančevom in z vsemi Banatom, drugi, ki se ga še sedaj priteli graditi čez Savo, pa bo vezal s cesto in tramvajsko progo mesto Zemun in s tem ves Srem.

Da se ustrezne veliki in neobhodni potrebi rečne plovitve, je bilo pred kratkim odprto novo donavsko pristanišče, dočim se bo savsko z novim letom nanovo preuredilo. V zvezi s tem in z novo dvignjenimi mostovi bo preurejen tudi belgrajski glavni kolodvor, iz katerega bo vozil vlak skozi nov tunel pod Belgradom do novega pančevskega mostu. Gradba tega tunela bo stala ogromnih vsot, a je to edina rečitev, kako izpeljati železnicu od sedanjega glavnega kolodvora do pančevskega mostu.

Ker Belgrad še ni imel dosedaj avtomatične telefonske centralne, je sedaj poštna uprava dogradila novo velikansko palačo, ki je premaknjena nekoliko za dosegajočo telefonsko in telegrafsko centralo. Palača je dograjena, treba bo le še adaptirati prostore in ustaviti aparate. Tako bo izginil tudi ta prometni nedostatek v prestolnici.

V istem času skrbi mestna občina še vedno za preureditev ulic. Kar je še kaldrmine, počasi izginja, tako da bo ostala v kratkem času le še v predmestjih Belgrada.

Na vseh koncih mesta grade pridno kataliani nove cerkve, in tudi pravoslavni ne zaostajajo. V nedeljo, 23. novembra, bo posvečena pravoslavna cerkev na čast Arhangela v donavski četrtni. Katoličani še vedno pridno zbirajo za svojo katedralo, ki bo po dosedanjih načrtih monumentalna zgradba, v velik posos cele prestolnice.

Istočasno se dviga tudi število prebivalstva. To je naraven pojav v vseh državah. Ljudje prihajajo v masah v prestolnice, kjer vrvi veliko življenje, kjer zidajo nove tovarne in palade. Nared se preseljuje v prestolnike hotele in v glavnem mestu zagotoviti življenski zaslužek in obstoj. Belgrad je po vsej rapidno rastel. Iz borih stotisoč prebivalcev, ki jih je imel še pred desetimi leti, je narastel v četrtnilmjonsko mesto in bo v nekaj letih dosegel tristo tisoč duš. S tem bo Belgrad postal kmalu največje mesto na Balkanu.

Zivljenje naše prestolnice postaja torej prav velemeštino, s tem pa seveda nastajajo tudi vse one slike velikomeštne bede in siromaštva zlasti v predmestnih delih.

PRAVA KOLINSKA CIKORIJA

4letni otrok začgal

Rečica ob Paki, 22. novembra.

Včeraj četrč četrti poldan je začelo goreti gospodarsko poslopje g. Franca Železnika. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil, tako da bi bilo prisko do hujši katastrofe, ako ne bi bilo gasilev, ki se jih je posrečilo ogenj omejiti. Ogenj je zanetil 4letni sinček, ki se je pozneje izrazil »sameno želenko sem začgal, pa je kar začelo goreti.« Starši, bodite že enkrat pametni in ne dajte vžiglic otrokom v roke.

Koledar

Nedelja, 23. novembra (24. pobinkočna nedelja): Klemen (Milivoj), papež, mučenec; Felicita, mučenica. Solnce stopi ob 1:35 v znamene strelice.

Ponedeljek, 24. novembra: Janez od Križa, spoznavavec.

Osebne vesti

= Himen. Dne 20. novembra sta se v Ljubljani na Gorenjskem poročila g. Mirklo Tomič, kapelan v Mariboru, in gđina Melita Thaler, hči uglednega trgovca R. Thalerja v Skofiji Loki. Porociju je nevestin stric. Bilo srečno!

= V naše državljanstvo je sprejeta Marica Začić, privatna uradnica iz Ljubljane.

= Iz železniške službe. V VIII. skupino položajne plače je napredoval uradnik I-IX dr. Mellissa Viktor, pri občem oddelku direkcije. Nameščeni so za uradnika II-5: Zavašnik Rudolf, prometnik, Hrastnik; za zvaničnike I-4: Dežman Janez, strojvodja, kurilnica, Maribor; Gerlič Bogomir, adm. zvan., prog. sekacija Maribor glav. kol.; Sulig Ivan, strojvodja, kurilnica, Maribor; Šusterič Ja-

nez, prometni zvaničnik, Metlika; za zvaničnike II-3: Amon Anton, sprevodnik, Pragersko; Građančik Alojzij, kurjač, kurilnica Maribor; Žerjav Janez, tovorni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Ozvaldij Stefan, kurjač, kurilnica Maribor; Kožar Leopold, tovorni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Winkler Franc, tovorni sprevodnik, Pragersko; Kogoj Frančišek, blokovnik, Rakov; Polancič Janez, kretnik, Murska Sobota; Flis Martin, tovorni sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kompare Ivan, kretnik, Zalog; Čač Luka, čuvaj brzopava, signalna sekacija Ljubljana; Lenarič Janez, tovorni sprevodnik, Vrhnišča; Urbanc Janez, kurjač, kurilnica Ljubljana I. glavni kol.; Poljsak Frančišek, strojvodja, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Grden Anton premikšč, Zalog; Kosmač Janez, sklad. desetar, Jesenice; Kresal Anton, tovorni sprevodnik, Ljubljana, gor. kol.; Viranti Anton, premikšč, Kočevje; Godec Alojzij, kurjač, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Kaiser Franc, tovorni sprevodnik, Ljubljana, gor. kol.; Kogovšek Anton tovorni sprevodnik, Ljubljana, go. kol.; Nussdorfer Fortunat, tovorni sprevodnik, Ljubljana, gor. kol.; Zupančič Anton, kretnik, Zalog. — Premeščeni so zvaničnik L. kategorije: Škrilec Stefan, prometni zvaničnik, Rimski toplice v Ormožu; zvaničnik II. kategorije: Vunčec Avgust, progovni čuvaj, progovna sekacija Ptuj k progovni sekcijski Novo mesto; Rugelj Anton, kretnik, Vič v Ljubljano glav. kol.; Trbov Jakob, skupinovodja, progovna sekacija Maribor, glavna proga k progovni sekcijski Ptuj; dnevničarji: Pollak Hermina, Grosuplje, v prometno komercijalno oddeljenje; Petraš Vladimir, Vučenica-Muta v Kotribu; Rozman Franc, Sevnica v Trbovju.

Novi grobovi

+ Umrla je včeraj v Ljubljani gdč. Emma Payer, poštna uradnica v pokojn. Pogreb bo v ponedeljek ob 2 popoldne iz Jozefiša (Poljanska cesta 16) na pokopališče k Sv. Križu.

+ Jožef Tomelj. V 63. letu starosti je včeraj umrl Jožef Tomelj, posestnik v Pristavi pri Mengšu. Pokojni je bil brat župnika Antona Tomelja. Zapušča številno družino. Pogreb pokopnika bo v ponedeljek ob 9 v Mengšu.

+ Sveti Križ pri Litiji. Umrla sta na en dan dve mladi ženi, in sicer: Frančiška Smrke, po domače Pavlinka iz Roj, in Terezija Potrebuješ, po domače Ivančevica iz Tibabova. Obe sta bili zgledni gospodinji. Umrli sta nenadoma.

N. v. m. p!

Smučarji, pozor!

Slovite smuči Sandstrom in tuzemske od Din 130 — naprej ter vse potrebitne za sport v veliki izbiri

P. Magdić, Ljubljana

Aleksandrova cesta 10

Mala kronika

★ Cerkevni koncert v Preski. Danes v nedeljo, dne 23. nov. ob 15 bo pri nas v Preski ob naših novih orglah cerkevni koncert. Sodelovali bodo: mens ravnatelj g. St. Premrl, kanonik dr. Kimovec in pevski zbor rokod. pomočnikov iz Ljubljane in cerkevni pevski zbor iz St. Vida, Matičevi, Smednikova in domači pevski zbor. Koncert bo vodil g. prof. M. Bajuk. Prijatelji lepe glasbe in lepega petja pridejo poslušati. Čisti dober je namenjen v pokritje dolga za nove orgle.

★ Utopljeni otrok. V Kranju je v Savu utonil dne 5. nov. 5-letni Zvonko Štefe. Voda ga je odnesla neznanokam. Njegovo truplo se dosedaj še ni našlo. — Kdor bi o utopljenem otroku našel kako sledi ali dobil truplo, naj sporoči staršem v Kranju in bo dobil nagrado.

★ Cena Krekovemu «Socializmu» znižana. Jugoslovanska knjigarna je znižala ceno Krekovemu «Socializmu», ki je izšel v II. izdaji kot III. zvezek Krekovih Izbranih spisov I. 1925, in sicer stane odsloj broširan izvod 40 Din (odslej 80 Din), vezan izvod 70 (odslej 120). Za knjigo, ki obsegata 616 strani, torej nad 38 pol, je to pač nizka cena. Priporočamo jo zlasti gojenjem in gojenkam petega letnika učiteljska, kjer je sedaj sociologija obvezni predmet. — Obenam opozarjam na I. zvezek Krekovih Izbranih spisov, ki velja broširan 25, in vezan 35 Din in na II. zvezek, kjer veljata oba snopica skupaj vezana 65 Din. (II. zvezek je treba naročiti naravnost pri Mohorjevi družbi v Celju, I. in III. zvezek pa lahko dobri v vsaki knjigarni.)

★ Trpinčenje malči. Kráško. Neki ludobne se je na nečloveški način maščevali na kravi posestnici Marije Zorič iz Brezja 4. Njen sin je, kakor vsako jutro, šel v soboto v hlev poleg živini klapo. Pa je opazil, da kravi manjka polovica repa, katerega je ponoči zlobnež odsekal. Slišimo različne govorice, vendar je težko odsoditi enega ali drugega. Gotovo pa je, da je to izvršeno iz osobnega sovraštva. Upajmo, da pride sčasoma na dan,

★ Pri pokvarjenem želodecu, vretju v črevesjin, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zapriju, bruhanju in driski učinkuje že en kozačec naravne »Franz-Josef« grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti zdravniki za želodčne bolezni izpričujejo, da se »Franz-Josef« voda za z jedjo in pijačo preobložena prebača izkaže kot prava dobrota. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ V soboto se je počasno občutilo način maščevanja v Stanečah pri St. Vidu s svojo materjo v gospo drva. Ko se je s težko naloženim vozom vračala domov, se ji je splašil vol. Voznica prepričane živali ni mogla obvladati in je padla pod voz. Dobila je težke poškodbe na glavi in čez pas. Ponarečenko je počasno odpeljal rečilni avto v ljubljansko bolnišnico, potem ko ji je nudil dr. Justin na kraju nešrečne prve pomoči.

★ V Službenih novinah kraljevine Jugosla

vije št. 268 ob 21. novembra t. l. je objavljeno

»Pravilnik o pobiranju naležljivih bolezni po solah« dalje »Pravilnik o nabavi in razpečevanju domaćih in inozemskih proizvodov (lepkov biološkega izvora) v domaćih javnih zavodih, »Pravilnik o se-stavljivosti, dolžnostih in delokrogu odbora za biološke proizvode«, »Pravilnik o preizkušnji naležljivih bolezni in potrebnih ukrepih od strani higienijskih zavodov, »Pravilnik o obvezni službi v svrhu preprečenja prenosa naležljivih bolezni iz inozemstva, »Pravilnik o delokrogu zdravstvenih odborov, »Pravilnik o pokopavanju, ekshumaciji in prevozu mrtličev in »Pravilnik o cepljenju proti steklinici.«

★ V Službenem listu kraljevine Jugosla

vije št. 30 od 22. novembra t. l. je objavljen

»Zakon o javnih skladisilih« dalje »Pravilnik o ureditvi gozdarske službe pri občih upravnih oblastištih in »Odlöba ministra za finanze o uravnavi postopka za likvidacijo državnih obvez

iz proračunskega leta 1929./30.«

★ Miklavževa darila. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča v ta namen sledče

knjige: Mladost v džungli. Povest, spisal D. G. Mukerdži, poslovenil Jos. Vidmar. Dim 30.—, ve-

Vsak ve,

kako dobrodejni vpliv imajo ASPIRIN-tablete na vsako bolezen prehlada, revmatizem, zobo- in glavobol. Veš, da je lažje se paziti, kot se zdraviti.

Ravnaj se po tem
vzemi že pri prvih znakih prehlada 1—2 ASPIRIN-tableti. Pri

Izvirne francoske pastilje
„VALDA“
 proti nahodu, kašlu in katarju.
 Prodajajo vse lekarne in drogerije.

zano Din 40.— Najlepša povest džungelskega življenja za našo mladino. — Robinson starši — slikarica Din 20.— Mali Palček, slikarica Din 20.— Obisk na pristavi, slikarica Din 20.— Domače in tuge živali v podobi, sesavec Din 30.— Veliki zoološki atlant, vez. v platno Din 260.— 27 tabel z 230 slikami vseh vrst živali celega sveta. — Bourne, Mali lord, otroški roman Din 20.— vez. Din 30.— Kržič, Vrtec, časopis s podobami za slov. mladino. Na razpolago so še slediči letnik: 1911, 1914—16, 1920—1930. Cena posameznih letnikov vez. Din 32.— Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Na razpolago so še letniki 1895, 1908, 1912—1916, 1919, 1921—1930. Cena vez. Din 20.— Kržič, Obnovljeni Vrtec. Mladinska knjiga s slikami (vsebuje najboljše povesti že razprodanih letnikov Vrca.) Vec. Din 32.— Kunčič, Najdenček Jokec. Povest s slikami. 26.— vez. Din 36. (Iz torbe Kotičevega strčka I. zv.) Levstik Fran, Martin Krpan z Vrh. Mladinska povest. Podobe naslikal Henrik Smrekar. Din 20. Ribičič, Kokosji rod, 7 povesti v pouk in zabavo. Din 12, vez. Din 18.— Širok, Slep Slavčki. 7 kratkih povesti za mladino. Din 18.— Zvonček. Časopis s podobami. Letnik 1908, 1910, 1912, 1915 do 1917. Cena po Din 36.

★ Pri osmrtnem nazanilu pok. gdđ. Marije Cvarove so bili pri navedbi sorodstva po neljubi pomoti izpuščeni starisi, kar s tem popravljamo.

★ Najfiniji med različnih sort in vosek za parkete nudi Čebelarsko društvo, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4.

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trenchoate in usnjate suknje kupite načeneje pri

Konfekcijski industriji

JOSIP IVANČIĆ, LJUBLJANA. Dunajska cesta 1

★ Zatekel se je srednjevelik, svetljorjav pes s koščatim repom in belo liso pod vratom. Dobil se pri Antonu Planinšek, Draževnik pošta Dobrova pri Ljubljani.

★ Ni vsak dan nedelja, tudi oprava vredna 6000 Din se ne dobi vsak dan za 5 Din, ampak le 1. dec., ko bo žrebanje loterije doma služkinj. Kupi si sreček! Le po 5 Din so. — Zadruga Služk. dom, Semeniška ul. 2.

★ Krasni molitvenik »Slovenski svetniki« lahko kupite v knjigarnah, zlasti pri Ničmanu v Ljubljani. Cena 18, 20, 24 in 28 Din, kakor je vezava. Po pošti 2 Din več.

★ Na najlepši izprehdni točki v gostilni na Zg. Rožniku dobite priznano dobre domače krvavice in pečenice ter veliko izbiro najboljših vin.

★ Sedaj v jeseni se pojavlja protin. Protin je posledica nasedb sečne kisline in žlindrinskih zastankov preosnove v členkih. Radenska zdravilna voda čudovito razkraja te strupene zastanke v členkih ter jih s pomnoženo diurezo odvaja iz telesa. Kdor tripi na protin, odnosno se hoče tegu ubraniti, naj piše redno Radensko zdravilno vodo.

★ Za Miklavž si dela marsikdo skrb — oglejte si pri tem Novo založbo v Ljubljani, ki je danes po opremi, zunanjini in notranji ureditvi prva trgovina te vrste pri nas. V nanovo urejenu knjigarni si lahko nemoteno ogledate vse knjige, ki Vas zanimajo; predajalna s pisarniškimi potrebinami si je preskrbelo bogato zalogo raznovrstnih pisarniških in podobnih daril, ki Vas s svojo zbranostjo gotovo iznenadijo.

Ali ne zavideste vsakemu

ki zna muzicirati? Tudi Vi lahko igrate kak instrument potom naših poučnih pisem, ki Vam jih damo brezplačno na razpolago, če kupite kak instrument. Zahtevajte takoj brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik?«

MEINL & HEROLD

tvorница glasbil in harmonik, prodajalna podružnica Maribor št. 102

★ Telesno-kulturno društvo Atena otvorí začetkom decembra v prostorih Šolske kuhinje v Prečni ulici 2 kuhrske tečaj za služkinje. Pojasnila daje vodstvo šolske kuhinje vsako dopoldne.

★ Lepe jaslice. Anton Štillojč, Ljubljana, Sv. Petra cesta (blizu frančiškanske cerkve) ima v zalogi kompletne garniture kipov za jaslice 8, 15, 20, 30, 40 cm visoke. Oddajajo se (dokler zaloga) tudi posamezni kipi.

★ Damske plašče s krznom, od 600 Din naprej, moške zimske suknje, smoking, frak in promenadne oblike, nadalje moderne sportne oblike v vsaki ceni, naročila v času 24 ur. Prepričajte se o postrežbi in solidnosti mojega dela. — Se priporoča modni atelje Fr. Moško, Celje, Aleksandrova 3.

★ Spominjajte se »Doma steplih!« Položnica št. 14.672.

★ Opozorjam na oglas Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega Slovence.

★ Opozorjam na današnji oglas tvrdke Ant. Krisper glede razstave Miklavževih daril.

★ Blago za plašče, suknje, oblike itd. kupite načencje pri tvrdki Novak, Kongresni trg št. 15 (nasproti Nunske cerkve).

★ Ovratilke pere, svetlo lika, oblike kemične čisti, barva načencje in najfinje Franjo Potočnik, Kranj, podružnica Ljubljana, Pojanska cesta 5, Škofta Loka, Tržič, Jesenice.

Domača industrija proda vsled povečanja obrata pod ugodnimi pogoji

napravo za sušenje in apretiranje tkanin

zestojčo iz sledenih delov: stroj za gumiranje, okvir za natezanje (Spannrahmen), neškasta stiskalnica (Muldnenpresse) in stroj za dupliranje. Celotna naprava se lahko ogleda v obratu. Cenj. vprašanja na: Zagreb, poštni predel 353.

Janko Novak

Danes proslavlja g. Janko Novak dvajsetletnico svojega delovanja pri Ljudskem odru. Da bi ga opisoval, mi ne pride na misel! Saj ga poznate. Videli ste ga kot Tončka v »Divjem lovec«, kot Krajnija v »Desetem bratuc«, videli v njegovi najpopularnejši vlogi Bucka, trgovca z narodno žaljo pri »Belen konjičku« in še v mnogih drugih vlogah. Samo na Ljudskem odru je tekom dvajsetih let nastopil 218krat in režiral 65krat.

Poznajo ga tudi odri na deželi. Križem naše domovine je že vlekel svojo igralsko garderobo in šminko s skupino tovarišev ter nudil ljudem s svojimi nastopom nekaj ur čistega smeha in veselja.

Prvič je nastopil kot 14letni knjigoveški vajenec v ljubljanskem gledališču pod Verovškovo režijo. Radi tega umetniškega prizadevanja ga je mojster z vso ogorenostjo obirmal. Tako je bil Janko potrenj v svojem poslanstvu.

Ob otvoritvi Ljudskega odra je bil pri prvih vajah tudi Janko Novak. Po vojni pa ga vidimo že v prvi igri v Ljudskem domu kot Dizmo v Medvedovi »Za pravdo in sreč. Pokojna Brajer, Stoklinger in Novak so bili oni trije stari člani Ljudskega odra, ki so sklenili spet poživiti iz vojnega mrtvila kultурno ustanovan.

Naj reče, ali misli kdo o amaterskih gledališčih kar hoče, tudi nimam tu namena o tem razpravljati, toda nekaj mora vsakdo članom takih skupin priznati: njihovo idealno nesobičnost in ljubezen do lepe igre. To dvoje ima Janko Novak v takšni meri, da mu je težko najti vrstnika. Količ je večerov, ki jih je prebil pri vajah, pri učenju mlajših in režiranju v nezakurjenih prostorjih Ljudskega odra. Za vse to je treba imeti ljubezni in energije, posebno če je vse to samo zastonjarsko delo.

Toda pri tem zastonjarskem delu si je Janko Novak nabral množico hvaljene stalnega občinstva, ki se redno prihaja smejet njegovim dobitkom. Tak je Janko Novak, od Boga nadarjen komik, ki bi bil lahko imel vso drugo kariero, če bi se bil popolnoma posvetil gledališču. In kakor vsak komik, ki ne zamolči domisla, če mu pride med igro na um, je radi tega Janko Novak strah in trepet vsakega partnerja-novince, ki čaka na dolocene izčetnico. A tudi o tem, kako je reševal iz težkih zadreg nove tovariše, ki jim je na odru posila kretinja in beseda, bi se lahko pisale knjige.

Da si je izbral za svojo dvajsetletnico delovanja pri Ljudskem odru prav »Ugrabljene Sabinke« v vlogi ravnatelja Strizeja, priča o njegovem velikem zdravrem humorju, s katerim gleda ob tej proslavi na svoje in svojih tovarišev delovanje.

Narte Velikonja.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Ljubljansko kino »Glince« ob 4, 6 in 8 komični film »Žakonska burja«. V glavni vlogi Syd Chaplin.

Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo: v družbenem domu Korunova ul. 14 »Stilmontski župan« ob 8 zvečer.

○ Slovenska tridnevnična v spomin na stoletni jubilej čudodelne svetinje v cerkvi presv. Sreca Ježusovega. V četrtek 27. t. m. bo pretekel so let, odkar je Mati božja po usmiljeni sestri Katarini Laburé razdelila svetino, kateri je vstopil mnogih čudežev ljudstvo dočelo ime čudodelne svetinje. V spomin na to stoletnico bo v cerkvi presv. Sreca Ježusovega slovenska tridnevnična s sledenim sporedom: V četrtek 27. t. m., na praznik čudodelne svetinje bo zjutraj ob pol 6 uvodna pridiga, nato slovenska sv. maša. Zvečer ob 7 pridiga in slovenski blagoslov. V petek v soboto zjutraj ob 6 sv. maša z blagoslovom, zvečer ob 7 pridiga in slovenski blagoslov. — V nedeljo ob pol 8 zjutraj pridiga (škof dr. Gregorij Rožman) in nato slovenska škofova sv. maša z Zahvalno pesmijo. — V govorih se bo razločila zgodovina in pomen čudodelne svetinje. Verniki vključno vabljeni!

○ Letošnji novinarski koncert bo gotovo letošnja najzanimnejša prireditve. Spored bo izredno pester in bo privabil mnogo občinstva. Iz pestrega sporeda omenjam samo, da bo nastopila godba 40. p. p. »Triglavskega« pod vodstvom višjega kapelnika dr. Jos. Cerina. Dirigent bo dirigiral svoje najnovješje skladbe »Iz vrele ljubavice«, svito vseh in otočnih delikščnih pesmi. To delo bo na novinarskem koncertu prvič izvajano. Tako bo najdostojnejše proslavljen jubilej g. kapelnika, ki praznuje 40 letno dirigiranje. Opozorjam občinstvo, da si lahko kupi vstopnice za koncert že sedaj v Matični knjigarni.

○ Stoletnici neodvisnosti Belgije je bil posvečen 17. prosvetni večer, na katerem je predaval belgijski konzul in ravnatelj velesejma g. dr. Milan Dular. Najprej je opisal ob spremljavi sklopitični sliki glavna kulturna in gospodarska središča Belgije, nato podal izčrpno sliko zgodovinskega razvoja belgijske državnosti in prikazal strahotno trpljenje belgijskega naroda med svetovno vojno, iz katere pa se je vrnil zmagovit in neoslabljen. Danes je Belgija zopet v polnem razmahu. Pri tem se je gosp. predavatelj s toplimi besedami spomnil velikega kardinala Merciera, ki je bil pravi Mozes zasluženemu narodu. Nato je očrtal srednjega veka povse pozne belkanske vojne. Zlasti zanimiva in poučna je bila statistično podprtta slika

Kaži vedno Tvoje lepe zobe

in ohrani jih zdra-
ve in biserno bele
z dnevno uporabo
skozi 40 let preiz-
kušene zobne paste

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

belgijskega gospodarstva, ki nam je lahko za zgled, kaj se more v teritorialno primeroma majhni deželi doseči z intenzivno industrializacijo in racionalnim poljedelstvom. Ekspanzija belgijskega gospodarstva sega tudi v Jugoslavijo, vendar bi bilo želeti še tesnejših kulturnih in gospodarskih stikov obema državama. — Predavanje, na katerem smo opazili zlasti naše gospodarske delavce, je bilo ne samo strokovnjaško stvarno, temveč tudi za širše občinstvo milčavno in zanimivo. Taka predavanja so nam ne samo koristna, temveč tudi nujno potrebna.

○ V počasti tečaj spomina blagopokojne gospode Marije Aleš je daroval g. Franc Aleš Šentjakobski Elizabetni konferenci za reševje Din 1000. — Bog placa!

○ Promenadni koncert godbe 40. p. p. »Triglavskega« danes ob 11 v »Zvezdic. Spored: 1. Binički: Na Drini, marš. 2. Suppe: Ouverture »Lepa Galateja«. 3. Cízek: »Iz srpske sume in utrince. 4. Cerin: »Zvuci izpod Lovčenca. 5. Gounod: »Faust. 6. Strauss: »Svatba cvetice valček. 7. Kmoch: »Sokolska koračnica. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Cerin.«

○ Večerni kuhrske tečaj. Slovenska krščanska ženska zveza priredi tretji trimesečni večerni kuhrske tečaj v januarju, februarju in marcu. Ponuk se bo vršil trikrat na teden. Pojasnila se dobre in prijave se sprejemajo vsak dan od 12 do 3 po poldne v hiši Sv. Petra nasip št. 71, kjer se bo tečaj tudi vršil. — Slovenska krščanska ženska zveza.

○ Tramvajska dela na Dunajski cesti so v zadnjih dneh dobro napredovala. Drugi tir je polezen po vsej Dunajski cesti do Figovega. Stari tir ter izogibališče pred kavarno Evropo je odkopan, toda tramvaji vozijo klub temu naravnost do kolodvora in nazaj, potnikom ni treba prestoljeti. Ob kraju na hodniku so zvarejno nove tračnice, ki jih bodo ob kavarni Evropi ter ob zavarovalnici Jugoslavija položili drugi teden. Za nekaj dni bo tramvajski promet na kolodvor prekinjen, potem bodo pa tramvaji vozili po Dunajski cesti že po obeh tirih, v vsako smer po desem tiru. Sedanje izogibališče pred Evropo bo odpadlo, tramvaji se bodo srečevali med glavno pošto in Figovcem. Včeraj so radi tramvajskih del zaprljali Dalmatinovo ulico. Mestni avtobusi so vozili zato s Kongresnega trga skozi Wolfovo ulico in Marijin trg, po Miklošičevi cesti do Tavčarjeve ulice ter po tej na Dunajsko cesto.

○ Sobotni živilski trž je bil zoper enkrat dobro založen ter je bila kupljena prav živilna, čeprav smo že v zadnji tretjini meseca. Mnogo je bilo zlasti jabolk, cima jih je bila večinoma po 6 Din kilogram. Le nekaj košar je bilo lepih jabolk po 8 Din. Iz Belokrajine so prinesle ženske tri velike košare orehovih jedrcov po 28 Din kilogram. Orehi v lupinah so bili po 3 Din 50 par liter. Fizol je bil po 3 do 4 Din liter, krompir se je dobil tudi po 75 par kilogram. Kostanj je bil po 2 do 3 Din liter. Mnogo je bilo na trgu salate, zlasti motovilce. Gob je bilo malo, so slabše vrste, sive, po 1 do 2 Din liter. Za mlečne izdelke je bilo dovolj zanimanja, cene so neizprenemljene. Zelo došlo je bilo perutnine, zlasti piščancev po 40 do 50 Din par. Zajci so bili po 10 do 20 Din eden. Jajca so po 3 Din 50 par.

○ Zelo sem hvaležna Micki in Veri za nasvette, ki sem jih čitala v časopisih glede odstranitve kurjih očes in nepravilno zraščenih nohtov. Sla sem v kopališču Slon in prepričala sem se, da le po lastni krvidi trpm bolečine toliko let. Sedaj hočam lažje in brez vsakih bolečin. Priporočam onim, ki težko hodijo, da obišejo pedikera v kopališču Slon. — Julka.

Damske zimske plašče

s kožuhovino ali brez od . . . 290 Din naprej
otroške v vseh velikostih od . . . 160 Din naprej
v veliki izbiri priporoča

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

○ Družbeni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo v četrtek dne 27. novembra 1930 ob pol 9 zvečer v restavraciji »Zvezda«. Na vrsto pride predavanje o aktualnem vprašanju vsestranske zanimivosti: »Nova Ljubljana«. O tem za bodočnost naše Ljubljane perečem vprašanju izpredgovori podpuščan ljubljanski prof. Evgen Jarec, ki se bo pečal s tem predmetom tako v prometnem kakor v gradbenem pogledu ter govoril o širiti našega mesta, o tujskem prometu in njega načravah v Ljubljani ter pojasnil tudi določila novega gradbenega zakona. Predavanje mora tako po osebi predavatelja kakor po predmetu vzbudit splošno pozornost. Gostje dame kakor gospodje so dobrodošli. Vstop je brezplačen.

○ Pozor! Sporočam cenj. občinstvu, da otvorim v nedeljo dne 30. t. m. na Mestnem trgu št. 21 popolnoma na novo moderno preurejeno trgovino z galanterijskim blagom in igračami ter se prigovarjam za nakup daril za sv. Miklavščič in za Božič. Cene nizke in solidna posrežba! Cenj. občinstvo vabim, da si trgovino samo ogleda, kar ne obvezuje k nakupu blaga. — Ivan Samec.

○ Ribana perilo, volnenie nogavice, zimske rokavice, torbice in bluze kupite načudnejše pri Šterku, nasl. Karmičnik, Stari trg 18.

○ Srajce, bele in modne, zimske perilo, rokavice, nogavice in kravate, kupite najceneje pri Šterku, nasl. Karmičnik, Stari trg 18.

○ Otvratni higienično pere, svetlo lila, kemično čisti oblike: Šimenc, Kolodvorska 8.

Ob konja boš.

Ako takoj ne kupiš srečke Doma služkinj po Din 5.—. Pis na Zadrugo Služkinj dom Semeniška ulica 2. 1. decembra je žrebanje

Beločrnski kotiček

Oh... oh!

Sosed, kam pa?

Ej, Jure, kaj pa ti tu po cesti drgnes? Mar zekinov iščes? Kaj ne bi bilo boljše, da greš v lozo? Pa doma pred svoj hišo bi si pospravil!:

He, kaj čemo? Ali s tli že ves svoj kuluk doslužil? Hm, hm! Pa li soded, kam pa? Nič se ti ne mudi!

Bome, se tebi tudi ne, kadar neseš štibro! Direktorja (šmarne) grem plačati!... Tistih par tri, ki sem jih posodil tam in oni grivi! Ni veliko 16 par, pa 240 krot 16 že nekaj naredi. Ni več pri hiši niti jagode in ne kaplje od tiste trte, pa vendarle napovedujejo rubč, če ne plačam. No, pa naj! Teh par grošev!... Tam prek Kulpe bodo platali tisočake. Pa naj jih le! Se posekajo naj jim, da ne bojo tega vrbničat prodajali za belokrnsko grozdje!

Gori plačajo pa menda samo 5 ali 6 par.

Kaj se hoče! Imajo drugega

E, bo že Bog dal tako kot je prav.

Radoviški gospod župnik je bolezen prebolel. Par dni je bilo kar nevarno — pri vročini 40° Celzija — pa je odnehalo in sedaj je gospod že zopet na nogah.

V metliški hiralnički se je prvič oglašlja smrt. Pokosila je že dalje časa bolno Marija Judnica. — Tekom letašnjega poletja se je načrtao že več hiraljev, toda še je prostora.

Osvečite se s kopeljo, kateri ste dodali eno izmed naravnih milodiščnih soli za kopanje: Isla Eau de Cologne Badesalz, Isla Chypre Badesalz, Isla Kosiferen Badesalz. Izvrstno diši in osvežuje, deluje izredno ugodno na kožo in na splošno razpoloženje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Salinen Verwaltung Bad Ischl. — Za Jugoslavijo: PARACELCUS k. d., Zagreb 3.

Kranj

Sadjarsko predavanje. V nedeljo pop. po kršč. nauku bo v Smartnem predaval predsednik sadjarškega društva g. Janko Žirovnik o sajenju in gojenju sadnega drevoja. V slučaju lepega vremena bo predavanje na vrtu g. župnika. Ce bo vreme slabšo, bo predavanje v stari šoli.

Oblilo sreće. Danes se poročijo na Brezjah g. Lieber Franc, mesar, z gdč. Francko Medja in g. Ivan Osredkar, trgovec, z gdč. Marto Pikuš.

Bodi na tem mestu povedano vsem tistim, ki dopisnik »Slovenca« ne pozna, da smo dogovorili z uredništvom »Slovenca« poskrbeli, da ne bo objavljen noben dopis, ki ga ne pošlje naš dopisnik.

Opozorjam na oglase kranjskih tvrdk v današnjem »Slovencu«.

Nedeljski sport. Danes pop. ob 2 na sportnem igrišču nogometna tekma med SK »Jadrani« iz Ljubljane in ŠK Kranj.

Razstava kuncov. Odsek za rejo kuncov »Kmetijske družbe« v Ljubljani priredi II. pokrajsko razstavo, ki bo v Kranju v dnehi 30. nov., 1. in 2. dec. t. l. v verandi gostilne Peter Mayer.

Rateče — Planica

16. t. m. se je vršil občini zbor kmetijske podružnice v Ratečah. Ob tej prilici je imel predavanje g. ravnatelj Kmetijske družbe ing. Rado Lah o gospodarskih problemih, zlasti o izbiri in pospeševanju plemenske govedi. Pojasnil je tudi zakol živine v sili z ozirom na izkoriscenje živinskih kupec. Predavanje je bilo poljudno in razumljivo. Pri takih koristnih sodnikih bi moral biti udeležba vedno večja.

Precjer zgodaj se je začel letos pri nas zimski sport. Odkar je Planico sneg zapadel vladu ob sobotah zlasti v nedeljah živalno razpoloženo življenje v tej krasni kotlini. Prv. Tamarju je udobno zavetišče. Naše Ledine ob železniški progi v neposredni bližini postaje Planica so tudi poplavljene, slične malemu jezeru, kjer voda že zmravlja. Bilo bi potrebno, da bi se gospodarji že sedaj organizirali, da bi zamogli sami dočakati cene ledu.

Zahtevajte v trgovinah »Inžiniria Kuglera milo za roke«. Nedosegljivo! Za vsakogar!

Producija Zagreb, Pierottijeva 9. - Telefon 64-05.

Zločin ihanskega kralja na Betajnovi

Grd morilski zločin zvodnika deklet

Ljubljana, 22. novembra.

Snoči, v petek zvečer se je pripetila blizu ljubljanske stranske kmetijske tragedija in gnusen zločin, ki po svojem načinu, kakor je bil izvršen, skor nima primere v naši kroniki, temveč močno spominja na Kürtenove umore v Düsseldorfu. Obenem s tem zločinom je bilo odigrano zadnje delo prebivalstva Ihana in okolice. Zločin, ki je bil snoči izvršen nad 35-letno Ivanka Kavko s Kravjega brda pri Ihantu, je bil zadnji člen v dolgi verigi zločinov v terorističnih dejanjih zločinca Janeza Hribarja, po domače Dobravškega Johana z Dobrove.

40 letni zločinec Janez Hribar je bil zadnje člane prave

šiba božja

za velik del prebivalstva Ihana in okolice. Način, kakor je strahoval on svojo okolico, mnogo presegne način, ki ga je Cankar tako imenoval zadev v svojem »Kralju na Betajnovi«. Janez Hribar je bil namreč že zaznamovan zločinec, pravi vladar mnogih ljudi, ki jih je zastreljal moralo in jih uničeval materialno. Njegov zločin nad Ivanka Kavko pa je samo zbilj sodu dno, tako da posreduje ta zločin — contradicito in adiecto — celo blagoslov za Ihana, zakaj končno se je Janez Hribar sam uvelj v zanko svojih neštetnih zločinov.

Kako je prišlo do zločina nad Ivanka Kavko?

Janez Hribar je pravi bogataš za ihansko okolico. Obenem pa je bil tudi velik ženskar. Čeprav premožen, se vendar ni hotel oženiti, temveč je neorestano imel razmerja z dekleti iz okolice. Nikdar pa ni bil niti eni zvest, temveč se je vsake skušal po nekaj mesecih razmerja iznebiti. Kadar je postal razmerje nadležno, je dekletu znal razmerje in preskrbeti že kakega moža, ponavadi iz skupine njemu vdanih žganjepivcev. Z Ivanka Kavko je imel že pred petimi leti ljubljansko razmerje. Potem ga je pa prekinil, pač, ker se mu je tako zljabilo. Letos pa je ponovno pričel. Ivanka je pred dveimi meseci zanosila. Brezvestni Hribar se je je hotel iznebiti na ta način, da ji je priporočil poštenega fanta. Vendar pa se Ivanka tega fantu ni upala predlagati svojemu ocetu in je tem pisala Hribarju s pozivom, naj ji bo se nadalje zvest. Hribar pa ni odnehal od svojega prigovarjanja, naj Ivanka poroči omenjeno fanta.

Včeraj, v petek zjutraj je Ivanka odšla v Ljubljano k dr. Zalokarju, da bi od njega izvedela točno zdravniško mnenje, kako je z njim. Dr. Zalokar ju je pojasnil resnico. Proti večerni se je Ivanka vrnila v Ihant in je odšla približno tisoč korakov stran iz vasi do potoka Tabnica, mimo katerega vodi bližnica v njenom domačem vas Kravje brdo. Tu je imela domenjen sestanek z Janezom Hribarjem, katerega je hotela informirati o svojem stanju. Janez Hribar jo je čakal okoli 6. Ko je Ivanka prišla, se je Hribar začel z njo prav prijezno in mimo razgovarjati, nato pa je pričel objemati in podjavljati. Med temi

Judečevimi pojubni

jo je vprašal, če je res noseča. Ivanka mu je to potrdila. Hribar pa jo je pričel nagovarjati. Ivanka je svojejem zapeljivcu odločno povedala v obraz, da tegu ne bo napravila. Hribar jo je nato podrl na tla, poklepljil nanjo in bruhišil: »Naj vse skupaj luditi vzameš, in z

britvijo zarezal Ivanka v vrat.

Ivana je kriknila, zločinec pa je nato še pekral zarezal dekletu v vrat. Žrtev se je obupno branila. Grabila je z golimi rokami za zločincev brtev, zločinec pa je mesaril kar dalje. Urežal je obupno se boreč Ivanka v brado in celo v lice. Krepki in žilavki Ivanka se je končno le posrečilo, da je vrgla zločinca raz se in vstala, čeprav ranjena, ter se mu iztrgal in pobegnila. V tem času — okoli pol 7 zvečer — je bila nad ihanskim poljem že globoka noč, bilo je temno ko v rogu. Po nekaj korakih je Hribar izgnal vsako sled za Ivanka.

Žrtev na Betajnovi

Trudil se je, da bi jo dohitel, zakaj bil je trdno odločen, da jo umori ni se tako znebi posledic svojega nemoralnega življenja. Zarezal se je, da proti njemu sploh ne bo mogoče dobiti nobenih dokazov, in je prav hladnokrno računal z Ivanka smrtno. Ni pa računal z živilstvo Ivanka in pa z okolnostjo, da je bilo njegova brtev topa. Ko se mu je Ivanka iztrgal, je hitel za njo, vendar pa v napačno smer. Zakaj Ivanka ni hezala v hrib proti Kravjemu brdu, kjer je doma, temveč nazaj proti prvemu hrišču Ihana. Tako se je zgordilo, da je zločinec žrtev tekla v globoki noči proti Ihantu, zločinec sam pa jo je zasedoval proti Kravjemu brdu. Na begu si je Ivanka za silo ovila vrat s cunjam. Teh približno tisoč metrov, kolikor so bile prve hiše Thana oddaljene od kraja zločina, pomenjajo za Ivanka pravi herojski napor. Ubogo deklet s prevezanim sapnikom je bežalo skoraj četrt ure daleč do gostilne pri »Fonziit«, last g. Urbanič.

Na varnem

Gostilnicar g. Urbanič, njegova žena in drugi domači so v gostilni pravkar večerjali, ko je približno ob trteči na 7 plenila v gostilniško sobo vse okrvavljenega žena, bolj počasti in strašil podobna kakor pa človeku. Bila je Ivanka. Odpela je vrata, stopila pred gostilno in pozdravila: »Dobri večer!« Takoj druge besede pa so bile: »Dobravski Johan me je hotel zaključiti Urbaniji, so ji seveda takoj nudili prvo pomoč. Ona pa je zahtevala neprstano zdravniško. Gostilnicar ji ni mogel na neben drug način pomoči, kakor s tem, da je njegova žena spremila krvavečo Ivanka prav na drug konec prvi skupine ihanskih hiš k posestniku Nakrstu, Dioniziju Lenčku. Gostilnicarka je namreč mislila, da bi Lenček zapregel konje in odpeljal Ivanka v Domžale k zdravniku. Žilava Ivanka, noseča, krvaveča in brez sapnika, je vzdržala še ta neverjetni napor, da je odšla z Urbanije ženo približno 500 metrov daleč do Nakrstove hiše. Tam so jo položili v postelj, posestnik Nakrst pa je dal zapreči konje in se odpeljal v Domžale po zdravniku dr. Kremžarja in obenem obvestil orožniške o strašnem zločinu. Ob 8 zvečer je bil zdravnik že pri Ivanka. Nekdaj ob

jevju špirito. Ta moč je zapustil dve nepreklicni sroči.

Hribar, čeprav sam brez vsake izobrazbe, vendar pa nestranno ambiciozen, je hlepel vedno višje. Pričel se je močati v politiko in je postal glavni politični prigrač. Seznanil se je celo z voditelji. Pri volitvah pa je uporabil že opisani vpliv na svoje prirvence. Početje Ivana Hribarja v Ihantu je bilo tako, da je le malo manjkalo in postal bi bil eden prvih magnatorjev ter veljavnih ljudi v domžalski okolici! Ni izključeno, da bi ta zločinski tip kdaj še kandidiral, seveda če bi bile še stranke in če se ne bi Hribar s svojimi zločini, zlasti pa z zločinom nad Ivanka Kavko preveč zadel. Bid je tudi občinski odbornik.

Z arretacijo Janeza Hribarja se je ves Ihant globoko oddalbil, čeprav vse sočustvuje z ubogom njegovo žrtvijo.

Celje

Proračunska seja celjske mestne občinske uprave.

V petek 21. novembra ob 6 zvečer se je vršila seja celjske občinske uprave, ki je trajala vse do 12 ponoči in na kateri je bil soglasno sprejet proračun za leto 1931.

Po uvodnih formalnostih in odobrilih zapiskih zadnje seje, je mestni župan sporočil, da je predsednik vlade general P. Živković brzo avno razrešil g. dr. Antonu Ogrizku v funkciji podžupana in celjskega mestnega občinskega svetnika ter je prečkal tozadnevno brzo avko.

Nato je finančni referent dr. Vrečko v dnevni referatu razložil celotni mestni proračun za leto 1931, ki predvideva za 6,603.967,50 Din potreščin in sicer: Predvideni primanjkljaj v letu 1930 420.000 Din, ki bo pa najbrž naraste blizu do 700.000 Din, če vojni era ne bo prav niz pličal na račun najemnine za vojašnice. Občna mestna uprava 1.124.442 Din, državna polica 100.000 Din, ulice 179.204 Din, oskrba mest. revježev 228.992,50 Din, zdravstvo 48.400 Din, dobrodelstvo in prosveta 259.000 Din, narodno šolsvo, deške in delkiške meščanske šole 514.166 Din, pasivne obresti 1.307.695,07 Din, amort. obč. posoil 277.149,43 Din, pobiranje občinskih davščin 70.400 Din, prehodni promet, 100.000 Din, hiše in posestva 274.786 Din, gospodarsko podjetje 111.430 Din, kopalniške ob Savinji 30.595 Din, parno kopalnišče 96.300 Din, mestno gledal, 35.050 Din, mesna pokopalnišča 95.360 Din, mestni ubožni sklad 312.530 Din, meščanske oskrbovalni sklad 129.457,50 Din.

Kritično izkazuje v rednem prometu proračun le 3,819.037,27 Din, tako da je treba kriti izrednimi dohodki (davčnine, takse itd.) celih 2,798.950 Din in sicer: 30% obč. doklada na drž. zemljarino da 3900 Din, 30% obč. doklada na drž. zgradarino da 150.000 Din, 3

trajno goreče peči za kurjavo z drvmi so dosegle

Svetovni Sloves

z 10 kg drv greje eno sobo čez 24 ur

Brezplačni cenik pošlje:

»Zephir« d. d., Subotica

tovrnica peči in emajla

Varuje se slabih ponaredb.

Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch, Celje: D. Rakusch; Maribor: Pinter & Lenard

Trbovlje

Danes dne 23. ob pol štirih se v Družstvenem domu ponovi na splošno željo igra »Sultanova hči ali dobri vrtnar«.

Braslovče

Naše pokopalische spada brez dvoma med najlepše v Savinjski dolini. Se v pozni jeseni je vsled lepega vremena in hvalevrednega truda faranov kakor cvetlični vrt. Pot pa, ki vodi k pokopalisci, je ob deževnem vremenu skrajno slaba in bilo bi tudi to hvalevredno, če bi jo pred snegom in zimo nasuli.

Sv. Miklavž pride letos v našo šolo, kakor čemo. Delil bo pridim in ubogim otrokom.

Vstopnice za »Narodnega poslanca« se dobijo v predprodaji v »Zadrugic«, popoldne pa pri blagajni.

Ne pozabite na »Slovenca«. Dobite ga vsako nedeljo v trgovini Kmetijske nabavne in prodajne zadruge.

Koroška Bela

Veliko se govorí o vodovodu na Koroški Belli in na Javorniku. Menda se bo prihodnje leto že začel graditi vodovod najprej na Koroški Belli, potem bodo pa tudi Javorničani postali deležni te sreče čimprej bo mogoče. Vsi pa željno čakamo na pritek tega dela, zlasti še naše gospodinje.

Priprabljeni naš predavatelj g. prof. Janko Miklar nam bo danes popoldne ob pol 4 v društveni dvorani marsikaj povedal, kako je potoval po Sredozemskem morju. Vse predavanje bodo spremljale sklopitne slike. Tudi petje ne bo izostalo. Kdor bo to predavanje zamudil, se bo kesal.

Konjice

Teče mi voda in šumlja... »Čezgorčanie« — tako pravijo Konjičani tistim, ki prebivajo onstran Konjiškeg ore — hodijo ob nedeljah »čez gorov« Konjiče reševat vinske krize. In včasih postanejo radi židane volje. Kdo pa bi ne bil židane volje, če se zaveda, da dela »za narodov blagor«? Pa je bilo videti zadnjih mičen prizor na cesti: Stara in pošteno vesela v sredi med mladimi fami. Venomer jih sili: »Zapojmo tistole...« »Katero?« »No tistole...« Pa so jo vrezali po dolgem »intoniranju: Teče mi voda... Ljubi »čezgorčanie!« Saj je lepo na svetu, ampak — koncerte rajši doma prirejate, sicer smo Konjičani prisiljeni, da zahtevamo poleg troškarine od vas še — veseljini davek.

Tudi naši Nemci so zapazili, da so v Konjičah vulkanska tla. Celo ognjenik so baje že odkrili. Seismografi so v zadnjem času zaznamovali že rahle potresne sunke.

Najnovejše. Vulkan je izbruhnil pri zadnji občinski seji. Občinska hiša se je močno stresla in dobita velike razpokane. Je resna nevarnost, da se zruši, ker je po najnovejših vesteh vulkanizirano vse Pohorje. Oj ti vulkanska polomija!

Ježica

Kopališče na Savi, last gospoda Štirna pridno popravljajo in izpopolnjujejo. Za prihodnjo sezijo bo dozidana še ena stavba, v kateri bo prostora za novih 120 kabin in omaric za oblike. Skupaj bo potem prostora v kopališču za 470 oseb. Na novo je dodelan tudi prostor za solučenje.

Dunajska cesta, do Ljubljane do nas je en sam jarek Vozovi v avtomobili poskušajojo po cesti ko lutke. Vozniki kolnejo, šoferji se jeze, ljudje zabavljajo — ob kraju ceste pa je nasut dolga vrsta kupov kamenja, pripravljenega za posipanje. Nihče ne ve, zakaj že ne začno z nasipanjem in z utrjevanjem. Zdaj bi bil pravi čas, zakaj če zapade sneg, po cesti splet nikam ne bo mogoče. Radi kupov gramoza je že zdaj cesta čisto ozka. Zelimo, da bi cesto takoj začeli posipati ter utrjevati z valjarem, kakor nam je že nekajkrat bilo objubljeno.

Kat. prosvetno društvo priredi danes popolne ob 15 v družstvenem domu Bevkovo tridejansko dramo »Kajn«.

Ptujski

Bela sestra. Ptujsko prosvetno društvo nudi danes ob pol 4, pol 7 in pol 9 krasen film »Bela sestra«. Predstavlja nam plemenitega človeka-žensko, ki ne obupa nad življenjem. Ne gre v smrt, po toliko prevarah, ampak svoje življene usmeri v to, da vrši dobra dela in usmiljenje med potrebnimi.

Seja občinskega sveta bo v pondeljek 24. t. m. ob šestih zvečer. Na seji se bodo obravnavale zanimive stvari. Govorilo se bo o legi novega mostu čez Dravo, o stanovanjih in najemnini. Najvažnejša zadeva bo pa sprejem proračuna za leto 1931.

Katarinini semeni, ki bo ta torek, spada med največje ptujske kupčiške daneve v letu.

Dve kolesarski nesreči. V soboto se je mudil na domaci cesti v Jurkovcu 7-letni posestnik sin Herničič Jakob. Privozil je kolesar. Otroko je podrl na tla, ga povozil in na roki takoj ranil, da so ga morali izročiti v ptujsko bolnišnico. Ta petek je kot navadno po mestu raznašal meso 17-letni Polanc Alojzij, mesarski vajenec pri Žilavcu. Da bi delo hitrejši opravil, je skočil na kolo. Ob pol 7 zjutraj je po cesti prihitel drugi kolesar, ki ga vajenec pozna samo po videzu. Žadela sta se, žrtev je postal Polanc. Sele v bolnici bodo ugotovili neslove poškodb.

Maribor

OBMOČJE NOVEGA MARIBORSKEGA OKRAJA

Z bansko odredbo o preureditvi cestnih okrajev v območju Dravske banovine, so se spremenili okoliši dosedanjih okrajskih samouprav, ki jih bo sedaj 23 v celi Dravski banovini. Ta preureiditev je posleda zlasti v območje bivše Stajerske, kjer so poslovali do konca leta 1929 samoupravni okrajni zastopci. V smislu nove odredbe so tudi prizadeti cestni okraji Maribor — Slovenska Bistrica — Sv. Lenart, ki so imeli okoliš bivših okrajskih zastopov. S predmetno odredbo se okraji Maribor, Sv. Lenart in Slovenska Bistrica združijo v en okraj. Tako združen mariborski cestni okraj obsegata 178 političnih občin na površju 125.050 ha s 127.756 prebivalcev; k dosedjanju mariborskemu okraju je prišlo na novo 98 občin s površino 58.157 ha in 40.466 prebivalcev. Cestno omrežje, ki ga bo moral oskrbovati mariborski okraj, bo obsegala okrog 350 km banskih cest ter ohranjenih cest, ki niso bile uvrščene v banske ceste. Kakor doznamo bo novi cestni okraj upravljal novo imenovano cestni odbor, ki bo štel najbrž 15 članov. Vsekakor je želeti, da bi se razširjenemu cestnemu okraju dal večji samoupravni delokreg, kakor je bil dosedaj ter da se da okraju na razpolago dovolj denarnih sredstev in strokovnih moči za veliko in obširno delo, ki ga čaka v severnem obmejnem delu naše države.

ZENAMA JUNAKINJAMA PRIZNANJE IN NAGRADA

Dne 8. marca t. l. je Julijana Serdinšek od Sv. Barbare v Slovenskih goricah v lastni smrtni nevarnosti rešila učenčko Marijo Rodošek od Sv. Petra pri Mariboru iz naraste Drave; obe pa je potegnila na breg posestnica Ana Serdinšek. Te dni se junaksina ženama izplača nagrada v znak priznanja za požrivovalno pomoč bližnjemu v nevarnosti. Naše najprisnejše čestitke!

DOMOV SE VRACAJO...

Včeraj je potovalo skozi Maribor nazaj v svoje domove okoli 150 naših izseljencev, ki so se spomlad podali v Nemčijo — za kruhom... Na kolodvoru jih je sprejel šef tukajšnje Borze dela banskih svetnikov R. G. o. u. h. Izseljenici so bili zelo edino blebeni ter so imeli na sebi večinoma nove oblike; povprečno je prinesel vsak domov še 500 nemških mark zasluga. V pretežni večini so se zadovoljivo izrazili o svojem bivanju in Nemčiji ter povedali, da pojde drugo leto zopet — v tujino, za kruhom.

■ Kulturnim namenom naj služi.

Sprožuje se vprašanje mičnega paviljona v mestnem parku, kjer se je doslej nahajala kavarna. Dejstvo je: kavarna v parku ne gredo. Radi tega smo mnenja, da bi bilo zelo umestno, če bi se ti prostori prepustili n. pr. muzeju za galerijo slik ali zgodovinskemu društvu ali slični kulturni ustanovi. Mariborska mestna občina je v poslednjih letih dokazala, da globoko umeva novodobne socialnoskrbstvene načuge občin; prepričani smo, da se bo ta dokaz doprinesel tudi na kulturnem poprišju.

■ Novi ulici. Banska uprava je dovolila, da se v smislu svoječasnega sklepa občinskega sveta preimenujeta dve ulici in sicer v »Ulica 6. oktobera« in »Gospodstveno ulico«; predlog mestne občine, da bi se ena izmed ulic preimenovala v ulico tržaških muzenikov, se še nahaja pri banski upravi v Ljubljani.

■ V nabito polni dvorani kina Apolo se je vršilo v petek zvečer v okvirju tukajšnje Ljudske univerze predavanje bivšega vseučiliškega profesorja iz Irkutska dr. Halima o sedanjem stanju v Rusiji; njegovga markantna in zelo poučna izjava, zlasti v kolikor so se nanašala na kruto zatiranje cerkev so napravila zelo globok vtis in je predavalec željal zanj živahnega odobravanja vseh navzočih. Tudi ponazorjujoče slike so bile zelo lepo izdelane ter počitne.

■ Valeskinijev proces zaključen. — Dne 12. septembra je bil pred mariborskim senatom petorice obsojen strojdelov Ivan Valeskin na 8 let in en mesec robije in trajno izgubo častnih pravic, ker je dne 29. maja t. l. ustrelil bivšega avstrijskega vpokojenega brigadičnega generala Emila Stramilšča na Koroški cesti 99. Valeskin je po svojem zastopniku vložil priziv, kateremu pa apelacijsko sodišče ni ugodilo.

■ Posestne izpremembe. Anton in Maria Reisman sta kupila od Alojzija in Roze Vidmar hišo v Dušanovici ulici 7 za 72.850 Din. — Vekoslav Heričko je kupil od Franca in Marije Kos parcelo v Grajskih vrtilah za 23.000 Din. Karol in Katarina Spes pa od Florjana Kocjana parcelo ob Beograjski ulici za 44.490 Din.

■ Skrivnostni umor pred 21 leti pred mariborskim velikim senatom. V torku se vrši obnovljena razprava proti 59-letnemu posestniku Antonu Kozjaku iz Kaple, ki je obtožen hudodelstva najtejšega zavratnega umora, izvršenega nad njegovim bratom Andrejem dne 30. septembra 1909 v Kapli. Zadevna razprava proti Antonu Kozjaku in sobjetemu tesarju Ivanu Pressnitzu se je vršila v dnevnih 18, 19. in 20. decembra 1928 pred mariborskim poročo; na podlagi krvidoreka poročnikov sta bila Kozjak in Pressnitz obsojena v smrt na večilih, aprila 1929 pa pomoličena in sicer Kozjak na 20 let težke ječe, Pressnitz pa na 15 let. Dne 8. novembra 1929 pa je v tukajšnji moški kaznili Pressnitz umrl, nakar je Kozjak vložil priskočno za obnovno procesa, ki ji je višje deželno sodišče v Ljubljani ugordilo. Torkovo obravnavo vodi sodni svetnik dr. Lešnik, obtožba pa zastope državni pravnik dr. Hojnik. Za omenjeno razpravo je med Mariborčani opaziti precejšnje zanimanje; trajala bo predvidoma tri dni. K obravnavi je vabilnih okoli 50 prič; preteže pa se bodo izpovede preko 100 prič, od katerih so nekatere že umrle.

■ Setpetrčani dobijo dupleski brod. Dosedanj dupleski brod bodo te dni demontirali in ga spravili k Sv. Petru, kjer bo služil tovornemu in osobnemu prometu med Sv. Petrom in Žirkovami.

■ Cirkus »Kludsky« prihaja. Pribor znamenega cirkusa se napoveduje za čas od 5. do 10. decembra; utabor se bo na malem vojaškem vežbišču ob Magdalenskem parku.

■ Na trgu je bilo včeraj veliko vaskrovstnega blaga. Kmetje so pripeljali tri vozove sadja, 32 vozov krompirja, 4 vozove čebule in 20 voz zelja. Slinarjev je bilo 70; pripeljali so 190 zaklanih svinj. Na perutninarskem trgu: 58 kokoši, 1276 piščancev, 48 rac, 46 gosi in 59 puranov. Prodajali so — kokoši po 30 do 40, piščancevi 30—70, raci 40—45, gosi po 60—80 in purane po 50—110 Din.

■ Zopet: »ubojo...« Včeraj se je pred mariborskim senatom brojice vršila obravnavo proti delavcu Martinu Ploju, ker je dne 23. septembra t. l. v Koprivniku zakljal s kuhinjskim nožem posestnika Jurija Zavernika radi tega, ker mu je Zavernik zbranil klatiti se po njegovem posestvu, ker je hodec preko njiv delal škodo.

■ Na trgu je bilo včeraj veliko vaskrovstnega blaga. Kmetje so pripeljali tri vozove sadja, 32 vozov krompirja, 4 vozove čebule in 20 voz zelja. Slinarjev je bilo 70; pripeljali so 190 zaklanih svinj. Na perutninarskem trgu: 58 kokoši, 1276 piščancev, 48 rac, 46 gosi in 59 puranov. Prodajali so — kokoši po 30 do 40, piščancevi 30—70, raci 40—45, gosi po 60—80 in purane po 50—110 Din.

■ Zopet: »ubojo...« Včeraj se je pred mariborskim senatom brojice vršila obravnavo proti delavcu Martinu Ploju, ker je dne 23. septembra t. l. v Koprivniku zakljal s kuhinjskim nožem posestnika Jurija Zavernika radi tega, ker mu je Zavernik zbranil klatiti se po njegovem posestvu, ker je hodec preko njiv delal škodo.

Kako se je bilo natančno zunaj zgodilo, ne ve nikdo. Dejstvo je v smislu Plojovega priznanja, da je potegnil iz škorja desne noge dolg kuhinjski nož in zamaahn dvačrat proti Zaverniku, nakar je vrgel nož v Pesnico ter zbežal. Radi notranje izkravavitve je v nekaj minutah nastopila Zavernikova smrт. Prva ranitev je bila v smislu izpovede izvedene radi preseka prsnega koša absolutno smrтna, ker je sega prav do pljuč. Ploj priznava dejanje; ta pa, da bi ravnal v namenu, usmrtil Jurija Zavernika; zatrjuje, da je radi zavžitega alkohola bil razburjen in da je v tem stanju izvršil dejanje. — Razpravo je vodil sodni svetnik Lenart; Kolšek in Ažman predsednika. Obtožbo je zastopal drž. pravnik dr. Hojnik. Ploj je bil obsojen na pet let robije in pet let izgube častnih pravic.

■ Bog daj srečo. V baziliki Matere Milosti se poročila današ Mihael Granda, uradnik pri banski upravi v Ljubljani, ter gdž. Stefanija Albert, hčerkra poslajenca v Račjem. Novoporočenec name je najkrajšejše čestitke!

■ Tečaj za vežbanje v damsko frizerski stroki otvoril brivski salon Fettich-Frankheim. Več glej v inseratnem delu.

■ Pripravočamo! Čaj nove žetve in bogato zalogo daril za Miklavža ter obeske za božično drevo. Prvovrstno sveže blago — solidne cene in točna poštevna. — Jaš in Lesjak, Maribor.

■ Za mokro vreme samo KARO-ČEVLJE Maribor. Koroška 19.

■ Slike za legitimacije izdeluje lepo in ceneno foto Japeli, Gospodka 28.

■ Trenchoanti, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevljci in snežni škornji, galosje, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obroke, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.

Mariborska okolica

KULTURNI OBZORNIK

Letošnje Mohorjeve knjige

Koledar za leto 1931.

Kako naj začenem o tej čudoviti knjigi? To je cel vrt pestrega cvetja, to je cel leksikon, vademekum, informator za vse, novičar, letopisec, revija, prosvetni vestnik in reklama. Vse je koledar in za vse. Če bi kje prodajali tako knjigo, bi z veseljem dal samo zanjo 20 Din, celo dvakrat, če bi bilo treba. Torej je vseh pet drugih knjig za zastonki nameček? Pa reci, da ni dobro postati član Mohorja?

Da se zavedemo, o čem vse piše Koledar, si malo razdelimo vsebino. Kalendarij z imeni svetnikov bo biti svetovalec za vsak čas leta, saj je še vedno koledar tisti, v katerem iščejo ime za novorojenca. To velja za naprej. Za nazaj pa hoče postati Mohorjev Koledar vedno bogatejši zgodovinski vir, priča našega življenja, spomenik naših ljudi in kronika našega domačega življenja. Zato poroča: o euharističnem in misijonskem kongresu, prinaša razgled po svetu, čuda zanimiv in podrobni letopis, poroča o umrilih, o proslavah in jubilejih do podrobnosti, o potresih, požarih in nezgodah, postavlja v »smrtni žetvi« spomenik prenogramim našim rajkim bratom, bavi se s slovesom nadškofa dr. Jegliča in Karlinovo 50letnico.

Prinaša tudi praktične razpravice iz gospodarskega življenja: Za povzdigo kmečkega gospodarstva, kjer Anton Oblak obdeluje naše krvave kmečko vprašanje, ni pozablj gospodinji in ne sejmov, ne poštnih pristojbin in tudi ne diplomatskih predstavnosti, kar je letos nekaj novega.

Velik del Koledaria je posvečen prosveti, saj je to eden glavnih namenov Mohorjeve družbe! Ze Kolednik sam ti posveti globoko v naše klaverno življenje. Načelna in poljudna razprava o sportu je bila tudi na tem mestu krvavo potrebna, članek o prosvetnih domovih — saj meni se je tako godilo — odpre velikansko kulturno delo in ogromni pomem naših prosvetnih institucij in razmotrava njihove najaktualnejše probleme. Nazoren je Kranjčev članek o državah sveta, za preproste ljudi zelo dobrodošel — saj beremo vsak dan liste in vendar ne znamo nič zemljepisa!

Iz našega državnega življenja prinaša Koledar Dolencov izvrsten in sila poljuden članek o novem kazenskem zakoniku, ki celo zakona o pretepih ne pozabi, pouči nas o novi upravni razdelitvi Jugoslavije. Iz našega slovenskega življenja pa je toliko, da moraš priznati, da vrši samo Mohorjev Koledar dobrošen del narodne in socialne vzgoje. Zgodovina koroškega plebiscita je dober in mirno pisan uvod v Pregljeve Umesti nočajo. Taki članki so dobiti buditev narodne zavesti, ki je imamo tako premalo. Tudi vse poveštice so klijub svoji čudni preprostosti vedno en in isti simbol — simbol slovenske zemlje in njene usode. Magajnova Crta je odkrita. Galjot je vozil galejico Lee Faturjeva pa v zgodovinski oblike prav tako bolestno izkrili našo življeno ob Jadrani. Pa Mož na kameli Antona Komarja ni le indijska dolgočasnica, ampak naša lastna poveština in lekejica za nas vse. Tudi Po pamet teko je opomin v kvelikemu, modremu delu za domovino. Človek, vzemti en razumn! Pa misli, misli! Te na videz tako nedolžne poveštice nas že vedejo v naša socialna vprašanja. S temi se na svojevrstni zdravito-realni način bavi Kolednik, ki uči naše ljudi o izseljeniški noriji, o begu v varljiva mesta, o rastoči poplav materializmu v masi, o zapravljanju, pa tudi o ceni grude, domačije na deželi. Z najbolj neverno našo rano pa se trudi Bogdan Kozak v članku: Kar hočeš: srečo ali nesrečo, ki naj bi ga vsak Slovenec trikrat pregrunta!

To je samo pregled! Čudim se, da je sploh mogoče tako zadeti žive potrebe naših dni in ljudi. Saj ni vprašanja, ki se ga ne bi Koledar doklajnil. Ni samo kronist, ampak tudi voditelj, učitelj hoče izčrpati v tem kratkem poročilu. Odprti, kjer hoče, pa te bo branje priklenilo, o najtežjih vprašanjih moderne človeške družbe se pouči na preprost način. Koledar je dokaz, kako se da vse po domače, a tehino povedati. Saj je n. pr. samo razprava o družini celo toriče vseh modernih naziranj o družbi in obenem njihova kritika. Tu najdeš odgovor, odok beda, pokvarjenost, socialne bolezni, beg z dežele, propad kmečkega sloja in hravnih pravpad delavstva in vse druge resne nevarnosti za zdrav narod. Ta razprava se mi zdi poleg Kolednika najbolj važna in upravičena.

Ogromna je vsebina Koledarja. Zato treba potuditi to veliko skrbnost urednštva, da tako veste zbirajo celo leto podatke in članke o naših najvažnejših rečeh. Saj tega gradiva ni mogoče spraviti v par tednih vklip, vidliš takoj, da je to trud celega leta. Da imamo moža, ki bi nam vsako leto dal tak koledar in bi drugega nič ne storil, velik mož bi bil.

Pri tako obširnem in vsestranskem svetu, kakor ga nudi naš Koledar, je pa tudi nemogoče, da bi se ne vrnilo par pomot. So le v letopisu, redke in nebitvene, na zgodovinski zanesljivosti zato Koledar ne zgubi ničesar. Gledi kalendari samega bi pa žezel, da bi ločili nezapovedane praznike od zapovedanih tudi po tisku, ker tu ljudstvo še vedno ni dovolj poučeno. Tudi prazniki, ki padajo za ljudstvo na nedeljo, naj bi bili dovolj poudarjeni, n. pr. praznik Svetih Družine, ki je vendar zlasti danes tako socialno važen, ki ga pa n. pr. letoski Misijonski koledar niti ne omenja! V Mohorjevem je tudi angelaska nedelja letos ušla. Ali bi ne bilo dobro primerno poudariti sopraznike, ki jih naše ljudstvo po kmetih še vedno hoče imeti in jih porabi za posebne prlošnje (zoper požar, crva, povodenj, grče itd.). V tem je gotovo tudi kos naše verske domačnosti, ki nam mora biti ko verska in narodna svetinja dragocena.

Med članki bi željal prihodnjic besedo o filmu, turizmu, spet o izseljeniškem vprašanju, nadaljujejo ne se še vestu o našem prosvetnem gibanju itd. Tako bo Koledar stalno zajemal vse naše življenje.

Klen jezik Koledarjevih prispevkov me pričuje o gibnosti in svežosti našega jezika, zato ga posebej omenjam. Tako nam je Koledar v vsem zrcalo, vodnič in učitelj. To je modra knjiga slovenske zemlje. Velika priča naše kulture, naših naporov za versko, prosvetno in državljansko vzgojo katoličkih Slovencev. Pa tudi dokaz, kako važno kulturno misijo vrši pri naši Mohorjeva družba. Večeli smo ga, čeprav ni izšel v novi, napovedani opremi. Veseli tudi zaradi pregledne statistike, ki je nekako izprševanje vesi za našo versko-prosvetno gorenčnost. Koledar zasluži, da se naša katolička akcija z vso živilostjo zavzame za Mohorjevo družbo. Uvažujmo vedno geslo družbe, ki ga čitali v Koleduru (str. 37): »Naj bi bilo članstvo nekakšen izraz zvestobe do vere naših očetov in ljubezni do materinega jezika. Boga in prosvete je dajala Cerkev vodno in ju dajo se danes — tudi vo Mohorju!«

Franz Werfel: Das Reich Gottes in Böhmen

(Die Tragödie eines Führers. — Paul Zsolnay Verlag, Berlin-Wien.)

Pot Franza Werfela vodi nedvomno v najvišje krige književnega ustvarjanja. Nemec in Čeh, žid po rodu in že davno katolički po prepričanju, najnevarnejši tekmeč Thomasu Mannu Janu za Nobovo nagrado, je Werfel kot pesnik, pisatelj in dramatik danes za nemški slovstveni svet tisti planet, od katerega dobiva največ svetlobe.

V prostem in mojstrskem oblikovanju svoje snovi prekaša Werfel veľiko večino svojih najboljših sodobnikov in ako bi hotel povedati primoer zanj, bi druge zlepje ne našel razen Paula Claudela, s to razliko, da je Claudel samo pesnik in dramatik, Werfel pa vrbu lego se novelist in romanopisec. Sta pa oba iz enako žlahtne kovine.

Ni se še poleglo navdušenje, s katerim je sprejel ves svet Werflov ogromni roman »Barbara oder die Frömmigkeit«, niso se nehali zatrjevati najoddilčnejši kritiki vseh narodov, da so prečitali epohalno delo, ki mu po strukturi in po izvedbi ni primera v sodobnem slovstvu, niso se še posušile v tisku resne besede resnih mož, o Werflovem genialnosti — dandanašnji se resni ljudje takih izrazov zelo radi ogibajo, ker so se jih nereči polasti in sprejeti v svojo frazeologijo — ko nam je dal plodoviti pisatelj že novo delo, topot drama z naslovom: »Das Reich Gottes in Böhmen«.

Pred to smo poznali in v svetlem spominu hranili poleg prvih poskusov: »Der Spiegelmensch« in »Becksgesang«, dozorelo in vse žlahtne elemente Werflove darovitosti harmonično odsevajočo drama »Paulus unter den Juden«.

Ze v njegovih zdognitih pesmih, ki jih je poveval v zbirke »Einander« ali pa »Wir sind«, je v grobem (ali pretenjem) bila zarisana fisionomija moža, ki ga danes poznamo. Dejal bi, da je vse njegovo delo napol s silo zatrl krik polapljaljajočega se, za poslednje resnico in pravico, za poslednje spoznanje obupno borečega se trpina — razklanega in neusmiljenog v dve smeri trgajočega se, v enoto hrepenečega človeka: meso in duh.

Kakor evec je star ta konflikt in vendar je v Werflu našel oblikovalca, ki mu je odprtih neštehto novih in neznanih obrazov. Našel je oblikovalca, ki je sam v sebi zrel in zmožen postaviti v svoje delo polnost — to se pravi, da v njem ne zasedi nezadelane spranje, izkrivljenega ali nepotrebnega ali nemogočega gibja. Marveč je sleherna beseda, sleherna misel, sleherni korak živ in brezhiben izraz organa v nujno določeni funkcionalnosti organizma, ki jo v svoji visoki in popolni strukturi vreden našega neomejenega občudovanja.

»Das Reich Gottes in Böhmen.« Tragedijo voditelja je imenoval. Werfel svojo najnovije dramo. To je tragedija velikega Prokopa, Husovega naslednika, s katerim je husitsko gibanje na Češkem doživeljajo svoj največji razmah in svojo propast. Tragedija človeka, ki je v sebi posebljal idejo husitstva, ki je imel neomajno vero in neomajno moč, ki se je branil kaži, častibljeja in sijaja, a je svojo oblast in svoje častibljeje nazadnje vendarle odprt in ob tej zavesti propadel. Tragedijo moža, ki je izkušil prevaro in maščevanje in ki mu je ostala ena sama ljubezen na svetu za zmerom polapčana — ljubezen do matere, ki je ni mogel prepričati o Husovem nauku, a ji tudi s svojim odpadništvom od vere ni mogel iztrgati materinske ljubezni iz srca. Tragedija duhovna, ki je svoje odpadništvu poplačala s spoznanjem, da rodil odpadništvu novi odpadništv... A kdor bi naševal vse tenke in mnogolike, kakor v kristalu na vse strani eno samo oblitje kažeče fragmente, sestavne dele vilenke tragedije!

Igra je razdeljena na tri dele in na mnoge drobce, ki mejejo žarko luč na osrednje dejanje. Pretresljiva je igra običnih voditeljev — Prokopa in kardinala Juliana Cesarinija — dveh enako možnih, a na različno čvrstih temeljih stojajočih. Začetek igre nam kaže zmagovalje Prokopovo in raztepeno armado kardinala, da, celo Julianu prebolečenega kot duhovnega Angela, ki se približa Prokopu, da bi ga od bližu spoznal. Središče je — kakor v harmonični arhitektonski stavbi — koncil v Baselu, na katerem sta Prokop in Julian enaka, pripravljeni dosegli sporazum. A že na konciu se izkaže, da Prokop ne more odstopiti niti za las, sicer bi se temelj njegove vere zrušil. Odloči se, da hoče vitezati, z orložjem v roki, ki ga nikoli prej ni hotel imeti, in tedaj se začne obupna borba, izdajstvo, poslednji dvig in poslednji, smrtni padec.

Sleherna figura je v igri popolnoma izdelana, živa in vkomponirana v celoto s toliko delikatnostjo in gotovostjo, kakor v redko katerem odklem delu. Karakterizacija posameznikov je vredna najbolj izkušenih tvorcev karakterjev. Prizori, nekateri učinkoviti tako, da bi smeli stati ob strani

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Druženje za časovne in zvokne postaje

RADIO, kot si ga želite

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni

Naša REKLAMNA PRODAJA, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400	D etektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo Din 80 — ter petkratno mesečno plačilo po Din 45 —
300	E nolektronskih aparatov, kompletnih z elektronko, bateriami, antenskim materialom ter eno slušalko, za naplačilo Din 100 — ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75 —
200	T roelektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih z elektronko, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom za naplačilo Din 240 — ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180 —
100	Š tirielektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektronko z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom za naplačilo Din 380 — ter dvanajstkratno mesečno plačilo po Din 280 —

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat

Ljubljana
Miklošičeva 65

Radio Ljubljana

Maribor
Aleksandrova 44

Slovaški prevod slovenske knjige

Mašo je znaten del, zlasti pa slovenskih, ki bi doživel tak uspeh kakor dr. Grivčev življepis sv. Cirila in Metoda. Pisana je ne samo z izrednim poznanjem predmeta, ampak tudi s pesniškim zanosom in tako lahko umijejo, da jo morejo z užitkom čitati tudi najširši sloji, a prosvetno ministristvo je uvrstilo med pomočne učne knjige. Lansko leto je izšel nemški prevod v znanim Grünewald-Verlagu, začetek leta nam je prinesel poljski prevod, nedavno pa je izšlo to znamenito delo tudi v slovaškem prevodu. Izšlo je v Bratislavi pod naslovom »Dr. Fr. Grivčev, Slovanski apoštoli sv. Cyril a Metod. Prevod iz slovenščine je oskrbel dr. J. B. Knjiga obsega 160 strani. Na koncu je dodatek 16 listov boljšega papirja z 21 slikami, dočim jih ima slovenski izvirnik 42. Prevod je tako posrečen, da se niti ne opazi, da ni izvirno slovaško delo. Slovaški prevod se malo razlikuje od izvirnika. Prinaša praporčilno pismo papeževega dr. tajnika kardinala Gasparija, ki ga ni v slovenski izdaji. Izpuščeno je poglavje »Korelia«. Poglavlje »Apostola Slovencev« iz izvirnika je prilagojeno Slovakinom in ima naslov »Apoštolska Slováková«. Mesto okrožnice jugos. škofov prinaša slovaški prevod Okrožnico papeže Pija XI. jugos. in češkos. in češkos. škofom, v kateri priporoča češčenje sv. bratov in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Znanstvene opombe so izpuščene. Poleg svojega namena širi ta knjiga med Slovaki tudi spoznavanje Sloščin in Slovencev ter jim kaže, kolikor so storili na polju cerkvenega zedinjenja nadostevilni Slovenci. Ker Slovaki Slovence slabo poznajo, treba slovaški prevod pozdraviti ne samo z verskih, ampak tudi iz narodnih in državnih ozirov.

Mysterium Christi

Poljaki so lansko leto začutili potrebo izdati posebni liturgični časopis »Mysterium Christi«, ki je ravnočas končal svoj prvi letnik. Izšel je šest zvezkov po 48 strani. Nas ta list tem bolj zanimal, ker pri njem in pri poljskem liturgičnem gibanju vneto sodeluje nova samostanska naselbina stiških cistercijev v Mogili pri Krakovu. Slovenski menih iz tega samostana, O. G. Receli, je eden izmed najoddilčnejših sotrudnikov te izvrstne revije. Razen člankov prinaša obširni pregled liturgične literature in liturgičnega gibanja. V zadnjem zvezku počasi izvede dr. M. Kordel, ki se je udeležil ljubljanskega konгрresa slovenskih kat. akademikov, o liturgičnem dnevu tega konгрesa. Pri tej priliki podaja zgodovino in pregled delovanja stiškega samostana. Ogledal se je tudi drugo

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo 23. novembra

A. Kett:

Zločinska žena

Povest iz sibirskih gozdov.

Nenadno in brutalno se je razlegel v slovensko tisoč besen pasji lajež in civiljenje. Jeremén osvobojene živali so planile proti odprtini, se prervale, preskakavale, zaganjale in lajale, da so se telesa mešala v klopči in so vse povod kakor iskre vplamenevale besno žareče, rumene oči. Drznejši psi so izginili celo v odprtino, hrup je bil omamen. Zdelo se je, da zrak sam drhti od razburjenja.

Brez misli je gledal Jegor v pasji vrvež. V ozadju je podiral Trofim vitko jelko, mlad fant mu je pomagal. Delata sta hitro in spretno, mali sekiri sta se neprestano svetlikali v zraku. Potem je Trofim porinil drog globoko v jamo.

Raskav, jezen glas je vzbobnел iz brloga. Vse je za trenutek obstalo in utihnilo. Toda na Jegorjev vzpodbujevalni klic so se psi znova zgurnili proti odprtini, se prepletali v klopčiu in s svojimi repi šibali ozračje. Jegor je bil sedaj pozoren. Dobro je vedel, kaj bo sedaj sledilo, saj je vse že mnogokrat doživel.

Strašno rjenje je razigralo ozračje in vstopilo, zadušilo vsak drug šum s svojo neodoljivo, brutalno močjo. Sneg je v pramenih prhnil na vse strani. Sredi njega se je pojala temna, voluasta masa, kakor bi jo bila izbruhnila zemlja — zijačo žrelo, majhne, svetlikajoče se oči. Psi so se tuleč razpršili. Sredi med njimi je planil medved. Sneg je prasil okoli njega, pri vsakem skoku se je globoko pogrezal in ozračje je postalno od sneženega prahu niegleno. Temna postava se je z mehkim gibom in okorno spremnostjo prevala preko podte smerke. Z oglušujočim laježem so se psi zagnali za njo. Sneg se je vspjal in prsil — potem je vse izginilo — samo lajež je donel v ozračju in zmedeno odmeval po gozdu. Jegor je stal negibno v nekakem prestrašenem začudenju, kakor bi bil omamljen. Oči, te besne oči, na kaj so ga spominjale?

Okolu njega je bilo živahnino gibanje. Jinretlen je vstal pred njim in pokazal proti ozadju. Njegovi zobje so se blesteli, dolge roke so divje krilile po zraku. Siloma je Jegor odresel trenutno omamljenost in vdrl skozi grunove za medvedom.

Gozd je odmeval od pasjega laježa, od vseh strani ga je zajemal hrup. Toda široka sled ni dovoljevala nobenega dvoma in sledil ji je, kolikor hitro je mogel.

Cez nekaj časa je zagledal medveda, ki je sedel na zadnjih nogah tako, da mu je hrbet krilo deblo; okoli njega so skakali in divjali psi, se zaganjali proti njemu, in opogumljeni po Jegorjevem prihodu, še bolj pritisnili uanj. Crna Šapa je s strašno silo udarila in eden izmed psov je z raztrganim telesom zletel skozi zrak, in zijačoče se in strašno tuleč padel v sneg, ki se je na daleč pordečil s krvjo.

Sedaj je medved osupnil — opazil je svojega najnevarnejšega sovražnika! Kakor zaskrbljen si je šel s Šapo čez gobec. Potem je skočil in zbežal, za njim so drli psi in ga popadali za občutljiva stopala, hlastali po njegovih kosmatih stegnih, dokler se zver ni zopet postavila s hrbotom ob drevo in hlastala in otepala na desno in levo, da se je marsikak pes smrtno ranjen zvrnil v sneg. To se je še večkrat ponovilo, kajti kakor hitro se je pokazal Jegor, je medved vedno zopet zbežal. Toda vsakokrat je njegova razdraženost na rasla in je trajalo dlje, preden se je odločil za nov beg. Male oči so se mu iskrile, ušesa je plosko položil ob zatilnik, zgornja ustnica je bila zavihana in so se grozeče belili zobje.

Jegor je poznal tu znamenja. Štědil je svoje sile, štědil in skoparil z njimi za odločilni trenutek. Gonja je šla skozi gosto lesovje, kjer se je nanj vspjal sneg, skozi sneženo meglo. Mukoma je zmogel gosto steno nihajočih temnih smrek. Srce je grmelo in žile v sencih so razbijale od napora. Tedaj se je razprostila pred njim solnčna, blešeče bela ravan. Bela gozdina stena na nasproti strani je bila obilita z neskončno nežnim rožnatim hlapom. Solnce je bilo že zelo užko. Kmalu se bo kratki zimski dan umaknil somraku.

Poševno čez ravan je divjala gonja. Sedaj je mogel Jegor razločno videti medveda. Žival je bila orjaška. Dlaka se je svetila in lesketa v solncu, ko je medved, obdan od besne, zijačoče nasje tolpe, s težkimi koraki oral svojo pot skozi sneg. V stoterem odmevu se je odbijal jasni pasji lajež od gozdom, ki so obdajali ravan, in le ob časa do časa se je vmes oglašl globoki, sunkoviti medvedji »voj — voj«.

Kakšna krasna slika je bila to! Crna, po veljem polju dirajoča zver, ki je le nerada bežala in utegnila vsak hip postati napadalca, potem pa krdele živo lisastih psov, ki so se hipno razpršili, če se je medved bliskovito okrenil in delil s Šapo smrtonosne udarce. Potem je pršil sneg na vse strani.

Jegor je opazil tudi tu, kakor že prej v gozdu, več psov, ki so se ranjeni zvijali in civili ali se s težavo vlekli naprej, docim so drugi obležali in se niso več ganili. Medved je obračunal z njimi. Upehani psi so stali okoli njega v velikem loku. Glasovi so postajali hripi v cvileci in gibki repi so se zibali nad drhtecimi hrbiti. Iz gobcev se je cedila slina, oči so od upehanosti otopele. Jegor se je hitro bližal po trdem snegu in vzpodbjal pse z glasnim »Tuiii — — jaaaaah! Psi so živahnje mahali z repi, nekateri so se zagnali medvedu na hrbet. Sunkovitim okreptom jih je odresel. Se vedno je sedel, zdelo se je, da prevdaria, čaka. Jegor se je pribljal na 150 korakov in v temen, jasnem ozračju in poševni solnčni luči razločil na medvedu vsako podrobnost. Sirok, orjaški je sedel tu, s skrivljenim hrbotom, stegnjenimi sprednjimi sapa-

mi; široka glava je bila nagnjena nekoliko postrani, oči so bile uprite v Jegorja. Solnčni žarki so se poigravali na temni dlaki, ki se je srebreli izpreminjala. Sunkomu je prihajal bel hlap iz žrela. Težko je hropel, a zbežal ni.

Cakal je!

In sedaj se je po celem hrbtu počasi jekila dlaka. Na debeli glavi se je med ušesi nasršila v greben, teman in grozec. Zgornja ustnica je bila zavihana kakor rilec, s krvjo podplute oči so strmele v preganjalcu. A galil se ni.

Cakal je.

Sedaj je bil čas. Previdno in hitro si je Jegor odpel smuci in jih sunil v stran. Izhodil si je ravno mesto. Medved je sedel negibno, za bevkajoče pse se ni zmenil.

Sedaj se je vzravnal in pokazal vso širino svojih orjaških prsi. Počasi, a neizrekljivo grozče se je stegnil v vse svoji veličastni veličini. Crn, teman in kipeč je stal v blesteči belini. Sprednje šape so visele navzdol, jasno so se videli dolgi, ostri, lahko zakriviljeni kremlji. Glava je bila dvignjena. Zlatorjave oči so zrle resno, kakor bi iz visine svojih šest čevljev in več merile in tehtale svojega sovražnika, ki je klečal na ravani na desnem kolenu, na levo pa se je opiral z laktjo, varno in vajeno držeč v rokah svoje orožje. Potem se je medved spustil na vse štiri. Takoj so mu padli psi v hrbot. Okrenil se je s hri pavim rjenjem. Psi so zatulili, medved pa se je čisto iznenad pognal v dir — naravnost proti Jegorju. Glava je bila pogreznjena v zatilnik, mišice na mogočnih plečih so igrale pod vlahno valovočjo dlako, ki je kazala blesteče ploskve. In oči, male, lokave oči, so bile strmo obrnjene v sovražnika.

Kakšen bes je bil v teh očeh!

Mirno je zrl Jegor na zver, ki se je bližala po ravni, v dolgih, valovitih skokih sredi sneženega prahu kakor neodoljiva naravna sila!

Zdelo se je, kakor bi bil čas zastal. Dogodki so si sledili obotavlje in neizrečeno počasi. Za vse je bilo časa — mnogo — mnogo časa.

Gnan od ene same nagonske sile, da uniči svojega sovražnika, se je poganjal medved bliže in bliže. Oči so gorele v besnem srdu, vsaka dlaka njegovega kožuhu je bila nasršena. Jegor je počasi umaknil pogled od teh oči. Ni bilo dobro, predolgo pogrezati se vanje, neka mrtilna moč je prihajala iz njih. Poiskal je mesto za smrtni sunek na blestečem kožuhu orjaških pleč. Sedaj ga je našel, med lopatico in vratom, veliko kakor otroška pest. V tisto temno liso, ki je edine solnčni žarki niso dosegali, tja ga je moral zadeti. In in množno gotovostjo je cutil: Zadel ga bol!

Konica kopja je z lahvnimi tresljaji sledila gibom temne lise. Bliže in vedno bliže je prihajala črna masa. Hropela je sunkomu in globoko. Zdelo se je, da drhti zemlja. Temna lisa se je skokoma bližala motno leskeči se ostrini.

Tu je! Sunek — in sulica je zdrknila v rdečo razo. In potem oster, jasen pok — pok, ki je groznotno odmeval in Jegorjevin možganih. Ledene gore so se hrumeč zrušile — pok in mogočen sunek — in v delcu sekunde zvest: kopje se je zlomilo!

Iz majhnih krvavih oči se je bliškal besen srd. Siroko odprto rdeče žrelo, beli zobje; smrdeča Šapa mu je udarila v obraz. Crna Šapa je s strašno močjo udarila od strani in ga zadel. Pest velikana ga je dvignila in vrgla kvišku, milijoni solne so se razleteli na černem nebnu, se zavrtinčili — pogrenzili — ugasnili ...

Cez mnogo časa je Jegor odprl oči in ležal dolgo v gluhem omamu. Zmedeno in čisto počasi mu je prihajala zavest, da je ležal na hrbotu. Glava je ležala više — pač na nekakti blazini — in oh! te bolečine! Gledal je naravnost v temnomodro nebo — — dolgo — dolgo časa. Tako dobro je delo, pogrezati se v to negibno modrino, misli so potovale nedolčno in nejasno. Kaj se je zgodilo z njim, zakaj te strašne bolečine? Počasi je povesil pogled. V dalji je zarel gozd v čudovitih rožnatih barvah. Solnce je pač zašlo. Bela ravan se je blestela in svetila kakor nakit, tudi na njej je ležal nepojmljivo nežen rožnat dih.

Kako lepo — kako nepopisno lepo je bilo vse. Lovili so pse. Biči so oštroskali skozi zrak in žgali v pasjo kožo debele proge. Zivali so bolestno cvile. A ljudje niso bili

pri stvari, bili so raztreseni. Njihovi obrazzi so bili bledi in razburjeni in kradoma so se ozirali proti njemu. Jegor se je srdil. Jezno je zaklical: »Tak naprej, lenobel!« Toda samo strašno vreščanje je prihajalo iz njegovih ust. Strah mu je prevzel mozeg, mirzla zona ga je spreletela. — Kaj je to? Pogreznil se je v gluhi grozo. Misli so potrebovale mnogo časa. Nekaj jih je na njihovem potu oviralo — njegova glava je bila prazna ...

Toda, za zlodja: kaj pa se je bilo zgodilo? Zakaj mu nihče ne pove? Zakaj ta neznosna, rezeca bolečina? — Zaječal je bolj iz nestrepolnosti in nejevolje nego od bolečine. Pogledal je po sebi niz dol. Odrevnen je, sreč mu je zastalo — nato pa začelo globoko, grmeče biti. Njegovo telo je bila ena sama — široko zijoča rana z razcefranimi robovi.

In vse to se je kadilo! ...

Strašno slabu mu je postalno. Vzdigovalo se mu je in ga dušilo. Bolečine so naraščale v nepopisnost. Pred očmi mu je migljalo, apnenobela ravan se je dvignila, pa zopet padla, vstajala — padala kakor valovje. Gozd, na katerega se je obupno ozrl, je začel sunkomu omahovati na levo, vse stvari so se v ostudem vrtincu sukale okoli same sebe. — Potem je nastala noč. — Noč, v kateri je hropec in preganjан blodič okoli, v brezmejnem strahu pred strahotnimi posastmi, ki so vzbujale grozo, ki pa vendar nikoli niso zdržale pogleda in se zasmehljivim obrazom izgubile, če jih je pogledal; ki so se pa takoj trumoma zopet pojatile, kakor hitro je začel brez sape in previdno plezati po strnih, gladkih skalnih stenah, da bi jim ušel. — Bile so navzoče, njihova bližina je težila srce — nobene rešitve ni bilo pred njimi.

Zopet je odprl oči. Solnce je sijalo. Vse je bilo trdno in varno na svojem mestu, kakor je treba. Tudi njegova glava je bila jasna in lahka. Zopet je mogel misliti, se spomniti na vse. Sedaj se je spominjal čisto natancno. Medved ga je bil zadel, od udarca je zletel po zraku. Da, res! Saj se mu je bilo zlomilo kopje! — Vražja smola! Medved je pač odnesel pete? Toda nova misel je vstala v njem, zakaj se je kopje zlomilo? In njegov pogled je nujno in vznemirjeno iskal orožje. Pa saj medved je vendar tu! — Torej je vendar dobro zadel! — In prevzela ga je ponosna rado.

Medvedova glava je počivala med sprednjima šapama, tako, kakor da bi žival zanijsljeno gledala v sneg. Snežene kepe so se držale črne dlake. Rdeče se je na plečih svetila rana, krije je v kapljah rosila iz nje.

Zadovoljno je Jegor motril medveda! Bila je to ena največjih živali, ki jih je kdaj zmolil, nenavadno krasen eksemplar! Radoval se je in za nekaj trenutkov pozabil žgoče bolečine. Levo poleg njega se je pojavilo nekaj visokega in se sesedlo vase. Trudoma je obrnil oči tja! Glej, glej! Trofim, vrli starji Trofim! Pokleplnil je, držeč kučmo v širokih, žilavih rokah, in se prekrižal. Zalostno so zrle ujegove dobre, svetlosive oči izpod koščatih očiv. Gospod se te usmilil. Jegor Kirilovič, ti naš dobrinik! je rekel in žalostno zmajeval z glavo, »bila je božja volja, batuška!« Potem se je sklonil, poljubil roko, ki je ležala bleda in negibna v snegu, in s slovensko počasnostjo prekrižal Jegorja na čelu in prsi, globoko vzdihujč nad strašno raztrganim, zdrzujočim se telesom. Dolgo je tako ležal na kolenih, mu gledal v obraz in brezupno zmajeval z glavo. Z redkimi belimi lastmi se je poigraval veter, oči so bile rdeče obrobiljene ter so zrle tožno in kalno. — Mukoma, ječe se je dvignil s trdimi koleni, se iskreno pokrival in globoko vzdihnivš odstopil. Za njim so prisli ostali. Nerodno in plaho so glasno emakajo poljubljali Jegorjevo roko, mrmrali kratko molitev, se pokrižali, vstali, brez misli oteplali sneg s svojih kratkih kožuhov, se v zadregi ozirali po tovarishih, se izdatno usekavali ali pljuvali, kakršna je pač bila vsakterega narava. Stali so okoli njega kljub strašnemu mirazu odkritih glav. Iz blednih obrazov so zrli nanj prestrašeni in žalostni.

Sedaj je Jegor umel: »njegovi ljude so prišli, da se poslove od svojega umirajočega gospoda! Medlo ganotje ga je prevzelo, prijazno jim je pokimal. Zahvaljujem se vam, bratje,« in hotel reči: »odpustite mi!« Toda zopet je prihajalo iz njegovega grla samo groznotno vreščanje, ki ga je bilo že enkrat tako zelo prestrasilo. Potem se je nekaj vzdignilo v njem in mu napolnilo usta, lepljivo in takega okusa, kakor črnilo. Hotel je izplunjiti, toda mišice so odpovedale in tako je hrapro požrli. Odleglo mu je nekoliko. Tudi bolečine, ki so doslej z omamno silo divjale v njegovo teleso, so popustile. Samo mraz je bilo, zeblo ga je. Lahna para se je še vedno dvigala nad rano.

Hiro je odvrnil pogled. Sedaj je videl tudi Jinretena. Stal je nekoliko oddaljen vd drugih, krivonog, suh, umazan in osamljen. V ostrih osvetljivajih je bil videti še bolj raztrgan in razcapan nego običajno. Siroko, temno obličeje je nosilo kislis izraz majhnih otrok, ki so mu tem, da zaplačajo. Nenadoma je groteskna postava krčevito oživel. Z naglimi, neodružimi kretnjami je streljal s seboj kožuh, se prevzelo približal in ga pogrnil čez Jegorjevo telo. Z neko nežno skrbnostjo, ki je umirajočega za trenutek pretresla. Tako nato ga je prevzel stud nad umazanim, ušivim kožuhom domačina. Hotel ga je vreči s sebe, hotel je vstati — hotel — hotel —

Nič tega se ni zgodilo.

Ze v porajanju je volja popustila. Težka teža mu je pritiskala telo na zemljo. Prestršeno začudenje ga je prevzelo. »To tedaj je konec!« je mislil s posmehljivo otožnostjo.

Cuvstvo brezmejnje zapuščenosti ga je zadržalo. A — tu je zopet ono in hoče kvišku! Saj je bil pripravljen, naj le pride. Saj je sam celo želel. Ali je bilo morda kaj z medvedom — medved je bil vendar mrtev, dobro in varno zadeš. Tu — sedaj je mahoma vedel. —

Kopje — kopje — zakaj se je zlomilo kopje? Kako se je le moglo to zgoditi? — Saj je podrl medveda!

Da bi se izognuil klavrnim mislim, se je zopet ozrl na rano. Toda bil je utrujen. Misli so romale, brez cilja, nestahl. Obrazzi so se pokazovali, tuji in znani, pa zopet izginjali, da bi drugim napravili prostor. Brzponombni dogodki iz preteklosti so se obujali v žive sanje.

Gonil je volka po jesensko sivi stepi. Veter mu je zvigač v obraz. Sedel je na svojem temnosivem žrebecu Tenj — senci; v div

Jesper Ewald:

Moja hči

Sedela sva v botaničnem vrtu in jaz sem čital učeno knjigo o življenju in delih slavnega pisatelja. Običajno se takih knjig izogibjem, pa včasih se možgani utrudijo nad nenavadnim in zahtevajo miru. A knjiga me je dolgočasila.

Ze Ludovik XIII. je vedel, kako strašno je, če se mora človek dolgočasiti sam. Zato sem začel s svojo ženo uljudno in učeno razpravljati o knjigi.

>Pomisli, sem dejal, >da je učeni profesor izbrskal v pisateljevi otroški dobi potenze, ki kažejo njegov značaj čisto tako, kakor se je kasneje razvil: bujna domišljija, pri tem lažnjiv, nezanesljiv, nezvest... toda ves mil in očarljiv. Vprašal bom našo mater, če sem bil tudi jaz tak. To bi utrdilo mojo vero, da tiči v meni velik genij.<

>Opis se dobro prilega, je mnenila moja žena. >Nedvomno zna lepo pesništi. Kako si rekel? Bujna domišljija, pri tem lažnjiv, nezanesljiv, nezvest. Ta včas sem imela vedno o tebi.<

>Toda ves mil in očarljiv, sem naglo do dal. >Tega ne smeš pozabiti...<

Globoko je vzdihnila in se naslonila na klop.

>Vsega milega in očarljivega si tebe nizakor ne morem predstavljati, je dejala otočno, >niti tedaj ne, če te skušam videti kot dojenčka. In to mi je tako žal, prijatelj. Zagotavljam te, če bi mogla verjeti, da si bil kdaj v svoji mladosti le malo mil in očarljiv — bi se oklenila tega dejstva in bi mnogokaj lažje prenesla...<

>Poglej po otroku, sem jo hitro prekinil.

>Sedaj je zopet popolnoma izginila...<

>Oh, saj se ji nič ne zgodil. — Kar se pa tebe tiče, nimam nobenih iluzij več. In vendar bi tako rada...<

Vstal sem in šel. Sel hitro in se držal tako, da ni moglo biti dvoma o mojih užaljenih čuvstvih. Sedaj bi morala prihiteri za menoj in me prositi odpuščanja... stopil sem za neki grm in se od tam skrivoma ozrl proti njej: Sedela je sklonjena nad svojim šivanjem — name je že pozabila. S čim naj se tolažim? Ozrl sem se po mičnem vrtu, kjer sta si narava in botanika prijateljsko podajali roko. Cvetice stote čedno oplete in zaliže po svojih gredicah, psov tukaj ni in občinstvo pohaja samo po stezah.

Iskal sem nekaj, a nisem vedel kaj... Tedaj je zazvenel glasek, sinje batistno oblačilce bliske v zelenju. To je moja hči. Sele štiri leta je stara. Segel bom po malo ročico, žla bova skupaj po stezah in zopet bom srečen...<

Počasi sem se približal. Mala je v živahem pogovoru z vrtnarjem, ki se naslanja na motiko in pozorno posluša...<

>Kaj hodiš čisto sama v Botanični vrt, jo vpraša.

>Da, sama..., mu pokima. >Zmerom grem sama, povsod — povsod...<

>Kje pa je tvoja mamica?<

>Mamica?< Dekliš nekoliko pomisli...<

>Ti ne smeš reči mamica, tako smem reči samo jaz. Reči je treba gospa Lehar...<

>Bog obvaruj, se je smejal vrtnar. — >A kje pa je gospa Lehar?<

>Oh, v Parizu je...<

>Pa tvoj očka?<

>Tega ne vem... Ali smeš ti ili po travi?<

Jaz ne smem, preje je prišel star mož in mi je rekel: Ne smeš na travo, a jaz sem nu rekla: Drži svoj jezik, in potem se je tako prestrasil, da je zbežal... in bežal... bežal...<

Vrtnar se je smejal, da so ptiči od strahu skoraj popadali z dreves. Jaz sem se pa sedel na klop in si obrusal pot, ki me je oblik... To dete!... Njena mati se imenuje gospa Lehar in je v Parizu, ona sama pa hodi sama sanca v Botanični vrt in ne ve, kje je njen oče! Vrtuemu nadzorniku pravi: Drži svoj jezik... Ali ne moram nastopiti in biti oče? Dvignil sem se...<

na stvar v svojih rokah. Ostro je pogledal tja, koda solčni žarki so ga slepili.

Tedaj je Marja spustila roke s prsi in mu bleščeli predmet z brutalno kretajo porinila skoraj v obraz.

Tu! Oglej si to!

In ogledal si je pozorno!

Bila je tenka žagica izrezača. Da, viden je čisto natančno! Toda zakaj mu je to kazala? Napravila je nepotrpežljivo kretajo. Ali še vedno ne uganěš?! Trdo je udarila z nogo ob tla, da je zabobnalo kakor daljni grom.

Zopet je pokazala na predmet in nekaj rečka, glasno in trdo, njene ustne so se brezmejno rogate. Trudil se je, da bi jo razumel — zaman!

Drhteč od jeze je z bliskajočimi očmi pokazala na kopje. Radovoljno in z vnučno se je ozrl tja.

Kaj pa je bilo to?!

Saj to ni moglo biti!

Približno do polovice kopiju je bil les razgrano zlomljen, druga polovica je bila gladka, kakor odzagana. Kaj naj bi to pomenilo? — Kdo naj bi bil storil to? — Bil je neizmerno razburjen. Kdo le je mogel to storiti?! — Toda Marja mu bo gotovo vedela pjasniti uganko? Da, smejal se je in zmagovalna kimala, radovala se je! — Gotovo je vedela, kdo je bil? — Z napetim pričakovanjem — pohlepno je pogledal.

Glasno se je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

Strmel je vanjo, ne da bi pojnil. Tedaj je, iznenada, žarek blisk razigral megle, ki

— Začela je zasmajala in udariła s stisnjeno pestjo ob lastne prsi!

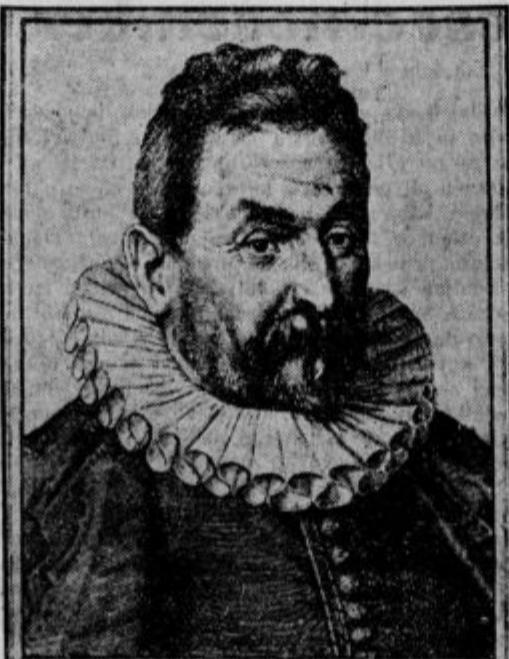
Mrtvo morje, v katerega okolici so odkrili bogate petroleške vrelce.

Hotelirji o gostih

Kako misijo gostje o gostilničarjih, velikokrat beremo, posebno v šaljivi obliki. Ker so pa tudi gostje samo ljudje, je zelo verjetno, da imajo tudi gostilničarji svoje izkušnje in pritožbe, le da jih ne obešajo tako na večki zvon. Tembolj zanimivo je, če si tod in tam vendarle dodo duška. Tako prinaša pravkar osrednje glasilo švicarskih hotelirjev članek, kjer pravi pisec med drugim: Vsak hotelirski nameščenec zelo dobro ve, da imajo ključ od sob to slabo posebnost, da obenem z gosti izginejo. Potovalna strast ključev se ne more preprečiti niti z največjo pazljivostjo niti z napisi. Skoraj vsak dan je treba nadomestiti kak izginoli ključ z novim. Tod in tam se najde gost, ki pošlje ključ po pošti nazaj, a to so redke izjeme. Enake neprilike s ključi izmajo lastniki garaž. Da bi zlo vsaj onejili, so začeli obešati na ključe lesene kocke, kar pa istotako ni zaledlo. Večina gostov položi ključ od garaže na sedež — pa zgogn ključ!

Švicarski hotelirji trdijo, da je prejšnje poštenje potupočega občinstva zelo padlo. Čase, obrisače, pepelekni in drugi predmeti izginjajo brez sledi. Zato ni čudno, da so dali nekateri hotelirji vrezati v svoje namizno orodje in posodo besede: >Ukradeno v hotelu X.< Ta ukrep je spravil nekoga diplomata v zelo kočljiv položaj. Ta je za časa zasedanja Društva narodov v Ženevi najel vilko in nekoga dne priredil svojim kolegom veliko pojedino.

prašali, čemu se smejejo. Tedaj so mu povedali. Neprijetno dirnjen je takoj vele poklicati hotelirja, ki ga je pred vsemi gosti pozval, naj v bodoče tako žigosanega posodja in orodja ne posoja več.

Jean Nicot, ki je Evropo seznanil s tobakom. Bil je francoski poslanik na portugalskem dvoru. Svet se te dni spominja 400 letnice njegovega rojstva.

Stroga zima?

Znanost kljub vsemu napredku na popršču vremenoslovja ne more odgovoriti na to vprašanje. Slepko so prej so najboljši napovedovalci glede bodoče mile ali ostre zime — živali. Lani so se ptice selivke zelo počasi in kasno odpravljale na jug; voluharji so si napravili prezimovališča čisto pri vrhu zemlje in se le malo preskrbeli za zimo; sploh je bilo v živilstvu opaziti malo priprav za zimo. In res je bila lanska zima izredno mila. Naspotno je bilo pa jeseni 1928 opaziti izredno skrb za zimo. Voluharji so se na pr. zarili meter globoko v zemljo in si pripravili ogromne zaloge hrane. Zima je bila tudi res izredno huda. Letos poročajo opazovalci, da imajo voluharji pol metra globoke rove. Divjačina pa tudi domače mačke so doble že zgodaj zelo goste zimske kožuhe. Po tem bi bilo sklepati, da bo letošnja zima ostra, vendar pa ne prehuda.

Dekla je ubila skledo.

Gospodinja se razjezi in zavpije nad njo: >Ja, le kako si mogla ubiti to lepo skledo?<

Dekla vzame drugo skledo, jo vrže z vso silo na tla, da se razleti na drobne kose in nedolžno pravi: >Vidite, mati, takole se je zgodilo!<

>Za viagalca sardel bi radi prišli k nam? Ali ste pa v tem že izvezbani?<

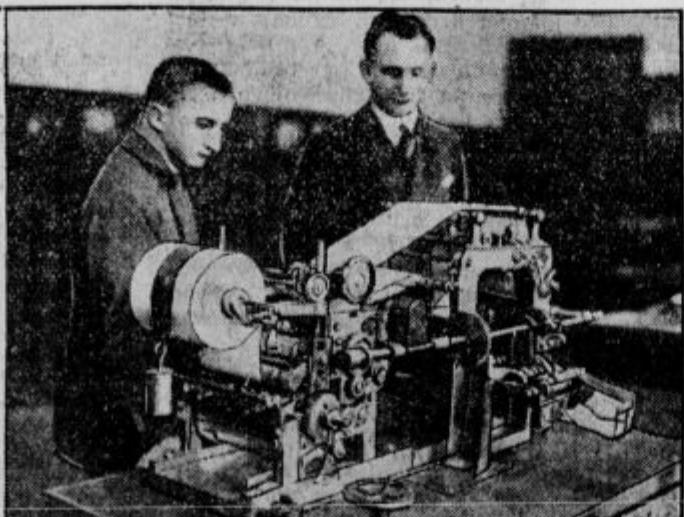
>Pa še kako! Saj sem bil doslej sprevodnik na avtobusu.<

Pekovski mojster Drewitz v Berlinu, načelnik Gospodarske stranke, ki je odpustil vse tajniško osebje, da bo stranko preosnoval.

Namizno posodo in orodje si je za to priliko izposodil v bližnjem hotelu. Odlični gostje so občudovali redki porcelan in si ga ogledali od vseh strani. Tedaj so se pa začeli spogledovati in smehljati, kajti na spodnji strani je bilo čitati: >Ukradeno v hotelu X.< Diplomat je opazil čudno smehljanje svojih gostov in

Institut za časnikarstvo na berlinski univerzi. Levo: Naučni minister dr. Grimm ima otvoritveni govor; desno: model modernega rotacijskega stroja v institutu.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Jest na vem, kua nej tu prouzaprou pu-men, ke pu cel Iblan pustaulaja tiste drobne turnčke iz ennu rajfnč-kam na vrh, de tku vn vid, kocri de b en makaroni vn gledu. Dost sm s iz nim že glava bellila in premišlvala, za kua vse tu. Pa tud prijatice sm pupravšala, pa m nubena ni vedla nč gvišnega povedat. Ene sa rekli tku, ta druge pa tku. Zdej pa pugrunti ta prava, če mors.

Sej na pot te turnčki nisa glib nubenmu, saj pu dneu ne. Ce se glib kašč automobil vajn zavrti, ga u že spud nog spravu. Pu noč je pa drgač. Pu noč sa pa te turnčki hedu navarn. Zadnč ena nuč, prouzaprou je blu že bl preke jutre, je prnesu moj mož ves putovanus dam.

>Sa božja kriščeva vola, kašč pa s?< sm ga usa prestršena prasha. Ceprou se je jenza kuhalia u men, sm hitr začela snajctihne moč in mu jih na nus pukladat. >A s se pretepavu, de te je edin tku čofnu pu nos? Sika se t; pa b po noč duma ustou, kocri jest ustanem, pa b mou nus ceu.<

>Tu pa ni gviš,< je reku ta mrcina. >Kulkat sm ſou že vs plou ud duma. Vn se pa na hodim pretepavat, sej sm vander en vornk šlouk. Na Križansk trg sm ſou gledat, če sa res Ilirija že dubl, ke se tulk guvari ud ne. Pa sm ſe h >Pajne< stopu na en ohtiček, ke m je glib zadišu. Veste moj mož ma čist drgačne vinske mere, kocri jih maja druh. Negau ohtiček je tak, da more bl je ſet kelnarca, de ga uzigne. >Ke sm se za ena sila pu-kroftu, sm pa ſou. Na tisteh frdamejnske Štengah pred štarija m pa spudri tku nasreč, de sm na-raunast iz nusam plretu u tist salamejnški turnček, ke stuij pred štarija. Ti na veš, kuku se m je za-bliskal pred učmi. Ud same bulečine sm na vs glas zavrisku: >No, lepa reč. Zdej se je začel že sred zime bliskat. Tu je čudn, de grmejna ni nč za slišat.< >Le putrp mal. Ke uđam pršou, už že tud grmejne slišu,< se je umes uteknou en dedec, ke se je glib tekat mem mene prugnucu.

>Le brez skrib bod. Dons se na u grmel. Za dons mač že zadost. Jutr uva pa čez tu naprej gu-vuria in ubrajala, sm mu udguvurila, mu ubrnila hrbet in zlezla nazaj u pojsta. Tekat sa m začel pa spet turnčki pu glau rujit. Za kuka uraga jih pustau-ja kar pu sred cest, pa še elu pred uštarje! Sej b jh lohka u kašč kot pustau, če že glib morja bl. Tu se nam uja ja usi dedci pubil.

Druh jutr sm s kurajža uzelia i sm ta peruga pulca, ke sm ga na cest srečala, präšala, kua prouzaprou pumenja tist turnčki in za kua jh pred uštarje pustauša, de s naš muže ub nh nusove razbijaja.

>Nč nej se nkar ne razburjaja, gnatleva gespa, zavle nusou — prou res m je reku gnatleva, menda je že blu iz kašne buli famili, de ma tku fajn manere — >Jest prouzaprou sam nism vedu, za kua tiste turnčke na uš končeh in krajež zidaju. Ke me je pa le ferbec mastru, sm pa zadnč präša enga ubčinskega svetnika, al kuku jih že prauja pu ta noum. Sej ga gvišnega puznaja, gnatleva. Precej velej je, pa tku debel guvari, de se kar podnec pud nim treseja.<

>Aha, že vem, kerja misite.<

>No, vidja, gnadleva. Tist gespud use ve, morebit precej šederan, čeprou mende ni dohtar. Vidja, tista gespuda sm prašu, pa m je tkula povedu: >Na suneč misli, de mi tiste turnčke kar ke u em dan zidama ukul pu cestah. U usak tak turnček zazidama pu ena ježična in šperleriva babnica. Duždej jh še nisma prou velik zazidat, zatu, ke smaše le pred kramkom za take ježične babnico takšrafenga gor pustau. Ce u šlu pa tku naprej, kocri se je začel, pa u hmal Iblana premejhnata za use turnčke. Z gespudam žepana, sma že rezervirala za tak slučaj ena velika gmajna u štotbold.<

>Tu je pa ens huda Štrafenga. Sej ježične sa skori use babnico, speleraja se pa tud rade, smi jest prpounu. >A bo dost placata na tist gmajn.<

>Jest mislem, de ga u zadiost. Ce ga u pa začel zmenkval, umu pa pr nahtere mal skus prste pugledal. Sej zastopš, a ne? Štrafenga pa tud ni tku huda, kocri misle. Spredi jn tku pestema oknike narditi, de mal vn vidja. De jn ni glib douhčes kar brez dela not stat, jn pa še pestema, de cigare pa cigaretne predajaja. Ta nar hujš je zajne prouzaprou tu, ke na morja iz jezikam ukul upletat. Zato sma jn pa turnčke tku majhne naredi.

>Vidja, gnadleva, tku m je povedu tist ta velik gespud. Grmou je pa tku, de se ni sam zemla, ampak tud hlače se se m tresle.<

>No, ta je pa ta lepa! Zdej pa ſe sojga dedec na um smela uzmernjat, ke um dam pršla. Moj dedec je že tak, de b me prec oucajgu, sam de b se me znebu, de b pol loži brez skrib cele nuč ukul flan keru in gnar zaprauliu.<

>Ja, gnadleva, tist nej pa le merkaja, de se jn kej tačga na zgudi. U tem turnčke stat let in dan, tu ni špas. Gespudi pa tud nč špasa na zastopiu. Tku m je pulecja ta zadeva ekspliceru, m pu sultask saluteru, pa je ſou spet u dinst.

Te turnčki m zdej prou narobe hodja. Glib celo pridiga sm naštedrala, kuku ga um ufluhala in mu jh dala pud tist negau razcefedran nus. Zdej pa slišem, kua b me pol čakal. In iz mojmo možam se ni nč za špasat u takih rečeh. Glib ſe u pravem čas sm ta na naumnost zvedla, de tud jest na skočnot u tist turnček. Ce je tu res pravica, pa na vem. Namensl, de b dedec zazidaval, de b na mogli pu štarijahn gnar zapraulat, pa zazidaval na ženske, de dedec zavle nh lumperi ſe zmerjal na morma. Vs svet je holt narobe, zatu je pa tku.

Tist dan je biu že nasreč zame. Ke sm dedec nus zribala, sm pa mal >Sluvenc< u roka uzel, de b se m jeza uhladila. Kumi pa >Sluvenc< razgrnem, že zagledam notr, de se Nacek iz Prlekije iz mene in iz mojga ta pufrederanga židanga gvatna norca dela. Noj b biu raj tih in me nkar na šlenku, ke sm ſe sama nase jezna. Jest mu sam tulk puvem, de m je tist pucmill, ke m ga je nasvetu, vs gvat pufrederbu. Kar u franje je ſlu use skp. Ampak nej nkar na misl, da um jest to škodo kar tku dol požrla, kocri, de b se nč na zgudi. Moj gvat je kuštu gnar. Tu sa ſe na rotuž sprevidi, zatu sa pa prec taka pustava dai, de lohka usak tist automobil, ke mu je gvat sfrderbu, prec pulcaj čez da. Ta bo pol mogu tud ſvičat, pa ſe zamehuri ga uja, de u kar črn. Ke je biu men gvat pufrederban, ſe ni blu te pustave uzuni. Zatu u mogu na Nacek, ke m je tku škodliu pucmill nasvetu, uša škoda trpet. Jest sm ſe na negava rajtinga druh gvat kapila, pa ſe u vudilinem kumfekcione, zatu ke ſe tak kumfekcione ta nar draži, sm ga kapila, de se u Nacek kar za glava prjeu, ke u rajtinga dubu. Sika se mu.

Nacek s Prlekije si je hoda šoštarov prosit

Gnežje dni je sploh zavolo tote obuttolje slabu. Kažbi si človik ſo v štaciu punčuhov kūpiva, to dosti predrago pride. Jas ne ven, e morejo fabrikanti bolle draga ledar plačati, kak mi ti gmajn lidje, ali pa je kaki drugi uržoh pr ten polek. Ce si jas gren ledar kūpın pa potplate, te me pridejo eni fajn punčubi na kakih tristo rajuž s šoštarom red, če pa priden v štaciu, te pa mi tan pravijo, ki ſe mi dajo pod tisto fabričko ceno, če mi računijo petodost godinarov.

Tak, kak su reka, jas si rajš dan punčuhe doma delati. Dan rajš našin šoštaron zasluti, kak pa fabrikanti. Pa ſe bole močno mi domaj ſoštar naredi, kak pa kaka fabrika. Sploh su jas dugo ne veda, kaj to je — fabrika. Jas su si dugo misla, ki je to kaka ženska, ki s tak tenkin cvirnon punčuhe vkliper ſive. Pa su le to enok našega fajmaštra pita, pa so mi vedli pravti. Bog jin lunaj za podviki, ki je pre to tak veki kseft z visokin raufankon, pride pa pre to od neke latinske (če ne grške, ne ven več prav) besede faber, ki je pre glib teko kak kovač. En cajt se mi je to zlo terjava zdele, kak, ki bi kovač punčuhe pa vse furen obuttolje delati, pa tak ſvhono; potl pa sn le po malen gor priša, kaj pa, če to faber pomeni tiste kovače, kaj hi mi bogi lidje tak malo v žepi nosimo. Te potl je ne ščida, ki je vse tak drag, če vsaki, ker samo punčoh pogledne že kovača zaslubi — zaj pa si mislite, keko lobi je po fabrikah pa po štaciu — pa vsaki kovača. Pa deno ne ven prav, e si jas to dobro mislin ali ne.

Črna mačka pomeni nesrečo

Gospa Zuža: >Ali res pomeni srečanje črne mačke nesrečo?<

Gospa Maža: >Res, res — če jo sreča miška!<

Dober lovec

Lovec Matija se je vrnil z leva v mestu.

Pa ga sreča tovarš in vprasa:

>Si kaj ustrelil?<

>Seveda sem,< mu samozavestno odgovori Matija.

>No kaj pa?< ga spet pobara prijatelj.

>Ha, danes sem imel posebno srečo — ustrelil sem pet rac!<

>O sramiš! To je pa imenitno! Ali so bile divje?<

>Ne, race niso bile divje, pač pa je bila divja kmetica, ki sem ji race ustrelil!<

Domace ognjišče

Pravni nasveti

Zdravniška posvetovalnica

(v zadevah splošne in socialne medicine ter higiene.)

I. H. v V. L.: Po tolikih splavih in pregodnjih porodih si želite pravočasen in srečen porod z zdravim otrokom, kakor je bil prvi. Samo zdravnik, ki Vas lahko večkrat pregleda in silno nadzira, Vam more pomagati in ta je Vaš domači zdravnik, ki naj ugotovi stanje in lego drobja, morda kaj popravi in odloči, ali Vam je potrebna trebušna obveza že zdaj ali kasneje. Otroška lega je zdaj neugotovljiva in brezpostomna do zadnjih tednov nosečnosti. Morda je Vaše gospodinjsko ali drugo delo krivo dosedanjih nevesčnosti? Posvetujte se v vsem tem z zdravnikom.

S. Z. v K.: Zaradi **ohromitve** čestnih mišic in trepanice stv skrbih? Svetujem Vam, da potrežljivo počakate prihodnje poniad in ne delete več, kakor Vam je večkrat svetoval. Močno elektriziraju raje opustite, ker Vam utegne ves škoditi ko koristili. Ako se Vam stanje do spomladi znatno ne izboljša, vrnite se k prvemu zdravniku in ne begajte okoli drugih!

F. G. v P.: **Mrlja ali topla voda za jutranje umivanje oči?** Zdravemu človeku pač ne more škoditi umivanje obrata in oči z vodo, kažešča je v sobi ali hiši (ledenomrzle seve ne priporočam). Saj se tako umiva pri nas ogromna večina ljudi brez škode. Bolnemu človeku treba časih tople vode, za bolne oči je bolj priporočljiv kak topel čaj (kameličen, slezov ali podoben).

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. v G.: **Vašim bolečinam v krizu,** ki jih želite pri legi na hrbitu in tudi v sklonjeni drži pri delu, je bržkone vzrok bolezni v skeleptih in vretenih doljenje hrbitonice, morda tudi neprava lega ali bolezni drobja v trebuhi ali spodnjem životu. Ker je zdravljenje odvisno od prave spoznave, je zdravniški pregled vsekakor potreben.

F. K. v C.: **Kožni spuščaj, katar v očeh in nosu** se Vam kar vrstoma ponavljajo zadajna tri leta, od dekliških let ste slabokrvni in slabotni živec, učiteljski poklic. Vam zdravja ni utrdit, z zdravljenjem posamežnih kožnih niste imeli zaželenih uspehov. Zdaj tik pred zimo Vam svetujem takole življenje. Vsak dan se gibljite na prostem vsaj eno do dve uri. Opustite mesno in jajčno hrano za tri meseca popolnoma, hranite se z mlečnimi in rastlinski jedmi, uživajte kolikor Vam prebavila prenaha, tudi sirov hrano. Poleg tega uživajte do spomlad rible olej po dve žliči na dan. Ne pretiravajte nego bolne kože in čiščenja oči oziroma nosat. Oglašite se sponzorji in poročajte o uspehu. (sklicujoc se na ta odgovor).

B. S. J.: Obrnili ste se na napoveden naslov! Zradi brezimnosti, — n!

Darko v Lj.: Razpoznavajo seksualna nevostenja, ki Vam jo je napravil zdravnik, je vsekakor točno, kar sklepam iz Vašega pisma oz. opisa, kako je bolezna nastala in kakšno je sedanje Vaše stanje. Ker niste Vi redek ali celo edini primer te spolne razboljenosti, Vam pojasnim, da zadevo tako, da bodo imeli tudi Vaši mnogostevilni strupni nekaj korisni iz lega odgovora. Mnogo preždajajo se budi v nasi mladini spolnosti. Zivljenje samo, zlasti v mesihih, je polno nesramnosti, časopisje in slovstvo, kino in gledališče ima za glavno privlačno silo očitno poltenost ali prikrilo spolno razbrdzancem. Kaj žuda, da toliko nedoravane mladine zapade raznovrstnim zaboladom, največkrat oni, ki nosi (po čudni zamenjevi pojmov) svelopisemsko ime. Večkrat se zdrava narava zave nizkoši in strmolnosti svoje strasli ter ite rešitve iz ogarjanja miskuže. Kogar je prevzela novodobna miselnost, da je v nasledi smoter življenja, si polje drugih spolnih užitkov, ki ga prej ali slegi ugonobe ali trajno pohabijo. Nekaj se ih zmane k rodiljem ali spovednikom za pomor; se včas jih je, ki se iz napadne scamežljivo in zaklepajo vase in itejo izhoda kar sami. Kmalu najdejo izključne spise o spolnih zadevah, ki zbegajo že itak splošeno in razvijeno do konca. V tem stanju ste zdaj Vi, dobršen del Vašega doživljanja se suče kakor v začaranem krogu okoli nekaj mučnih in morečih misli in skrb, kar Vam izpodne duševne moči ter napravila Vaše življenje še bolj občutno in razdražljivo. Izvod in rešitev? Z odločnimi korakom stopite iz uklete blodnje ven ter opustite vse, prav vse, kar Vas količkaj spominja spolnosti in življe, kakor otrok, ki teh stvari ne pozna. Ofrisite temeljito svojo domišljijo vseh takih predstav in preženite vsako misel o tem brž, ko se hoče pojaviti! Kaj pa bo z Vašim telesnim zdravjem po vseh teh dogodivščinah? Nič hudega, telesno zdravje se Vam povrne samo, ako ne bo več moljen z duševne strani. Človeško telo je namreč tako čudovito sivojeno, da si nastale škede samo popravljajo brez našega sodelovanja, aki ga pri tem zdravilni delu ne motimo. Motimo ga že s tem, aki zavestno nadzorujemo delo, ki ga telo opravlja redoma in praviloma brez naše zavesti. Ako bi zadel zadej, ko sem povečjal, premišljeval, ali bo že del napravil dovolj prebavnega soka, ali bo ta sok pravilno sestavljen za prebavo moje večerjice, ali bo želodec dobro prenesal jed in svoj sok, ali bo hotel za časa opraviti to zmes naprej v crevo, in

* Op. ured.: Po našem se gleda, da imajo res Urzni se biti zdrav.

Odločite placiča denarne kazni. Obsojen sem bil na večjo denarno globo. Ker trenutno nimam dovolj razpoložljive gotovine, bi red dosegel odlog placiča. Ali je to mogoče? Kaj naj se obrnen? I. S. iz R.

Da, mogoče je dosegel odlog placiča denarne kazni. Obrite se s tostvarom prosto na ono soščice, ki Vas je obsodilo. Sodisce more dovoliti odlog placiča kazni za eno leto ali pa Vam dovoliti plačevanje v obroku.

Odpoved dedni pravici. Sinu sem dal večjo volito denarja, da je začel samostojno obrti. Pri tem je izjavil pred pričami, da ne bo nenesar več od mene zahteval in tudi po moji smrti ne bo zahteval nikake dediščine. Ali je ta izjava za sinova obvezna? A. V. iz D.

Vprašanje kaže, da gre v tem slučaju za slj. novo odpoved dedni pravici. Ta odpoved je pa veljavna samo, če je napravljena pred notarjem v obliki notarskega akta ali pa pred sodiščem povedena v sodnem zapisniku.

Izjavljam prisotno odškodnino. Ze pred več meseci me je neki kolesar pedri, tako da sem del poškodb in razigrala se mi je oblike. Pred sedmico sem zahteval odškodnino in mi je sodnik prisodil 500 din. Kolesar se pa sedaj prav nič ne zmeni za plačilo. Kako naj ga prisilim k plačilu. V. N. iz L.

Poizvedite, če ima kolesar kakšno premoženje ali službo in predlagajte pri sodišču izvršbo.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se izkazalo, da je domača vzgoja brezuspečna.

J. A. v B.: O **ozeblinah** je bilo že pisano na tem mestu (19. oktobra). Za Vaš ozeblji mesec bi vendar trebilo zdravniškega pregleda, ker jo bržkone kaka druga posebna nakaznost v njem. Vroča kopel z mirilom polivo in dobrin osušenjem je potrebna vsak večer, potem pa nameštite ozebljo mesto s petrolejem ali pa s svinčenim mačilom, ki mu je dodana kafera.

A. J. na S. Vaš osemtletni sinček Vam dela pregrevke? Silno je nemiren doma in v šoli, govori mnogo, vse hoče vodeni in rad se klati po ves dan okoli. Zdi se zares, da je Vaš poseben glede živčno-duševnega stanja potreben zdravniški preiskave in morda tudi zdravljenje, kar Vam bo vzgojo morda zelo olajšalo. Vzgojo naj ne bo pretira ne premehka, pač pa resna in potrežljivo vtrajna, da otrok uvidi sečom, ako ima toliko razumnosti, da hoče pomeniti njemu. V zavet, ki ste ga omenili, takih otrok ne sprejemajo niti za polno plačilo, pač pa v banovinsko Vzgajališče na Kodeljivem, ako bi se

Vsakostne trgovske knjige,
štrace, mape, noteze, herbarije,
odjemalne knjižice, bloki, zvezke
i. t. d.

andim po skrajno ugodnih cenah!
Na debelo! - - Na drobno!

ANTON JANEŽIČ
Ljubljana, Flerjanska ul. 14
Knjigoveznica in čitalnica trgovskih knjig.

Električne

motorje

generatorje (dynam), kovačke ventilatorje, vodne sesaljke i. t. d. iz tovarn

Elin
dobavlja

Elektrotehna d. z o. z.
Ljubljana, Vegova 2.

Izvršuje tudi elektrifikacije industrijskih naprav, mlinov, žag i. t. d.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna začasovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev
trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica
XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

AKO RABITE TISKOVINE

ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI
PROSPEKTE I. T. D., TODA SE
NE MORETE ODLOCITI, V KAK-
SNI TEHNIKI NAJ SE IZDELATO,

BLAGOVOLII SE OBRIHII

VEDNO NA NASE PODJETJE. - V
VSEH TEH VPRASANJIH VAM JE
DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

BRZOJAVKE, JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD,
V KATEREM SO ZASTOPANE VSE
MODERNE GRAFIČNE PANOGE
VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠU-
JEVO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO
PO ZMERNIH CENAH. — PRORA-
CUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO

OFFSET-TISK • KAMENOTISK
KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK
ČRKOLIVNICA • KNJIGOVEZNICA

Cisterne za bencin

naprave za skladišča bencina, bencola itd. s črpalko po
sistemu »Salzkotten G. m. b. H., Berlin, kakor tudi brez
črpalke po hidravličnem sistemu »G. Rumpel A. G.,
Wien, dobavlja in postavlja Union gradbeno in trgovska
d. d., Beograd, Kralja Milana ulica 10.

Najvarnejše in najboljše usložite danar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo
v Celju, v novi lastni palači na vogalu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

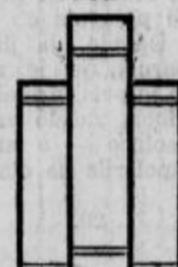
Stanje hranilnih vlog nad
Din 90,000,000. — Obrestna
mera najugodnejša. — Za
hranilne vloge jamči poleg
rezerv in hiš nad 3000
članov posestnikov z vsem
svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v
Celju ne plačajo nobenega rentnega
davka

Ali ste že
poravnali naročnino?

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNAL
SOLENKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGOĐENIH CENAH
KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI
GORITARJEVA ULICA
IL NADSTROJE

Reumatiki

DOBIVA SE

POVSOD

1 steklenica

Din 16.--

LABORATORIJ
ALGA — SUSAK

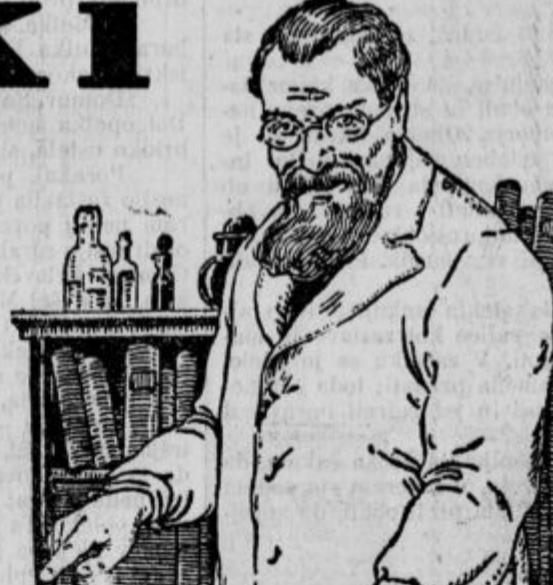
4 steklenice >ALGE< Din 77—
8 steklenic >ALGE< Din 131—
14 steklenic >ALGE< Din 205—
25 steklenic >ALGE< Din 320—

Naročite še danes

1 steklenico

ALGE
ZA MASAŽO

že zjutraj Vas bo
uspeh iznenadil

Boli Vas
ali trga v

kosteh - rokah - nogah
členkih - plečih - zobeh
bokih - žilah - glavi

ALGE
odpravlja
bolezni
takoj

STARCI IN STARKE

V Vaših starih dneh največ trpite
od bolezni revmatizma. Nadrgnite si
vsaj enkrat na dan Vaše utrujene
žile s preparatom ALGA. Počutili
se boste prerojeni. Občutili boste
veselje do življenja — svežost.

Prehlajenje, influenca, hripa

Sploh pri vsakem nerazpoloženju
ko čutite malo vročine, nadrgnite tejo
s preparatom ALGA. Vročina popušča.
spajanje je lahko in zdravo. Občutili
boste svežost telesa in duha.

D. Ulaga:

Tri leta na berlinski visoki šoli za telesne vaje

Sto in sto večerov smo se mariborski dijaki pogovarjali o telovadbi in sportu. Govorili smo o vsem mogočem: o rekordu in o vzgoji, o telesnosti in duševnosti, o novem stilu življenja, kateremu je sport vir pravega veselja, vir moralnih in telesnih kreposti. Marsikateremu vprašanju nismo našli odgovora, a vendar je naša vera v kulturo telesnosti stalno rastla. Rekli smo, da mora sport postati sestavni del slovenskega fantovstva, da mora postati dobro vsega naroda. Imeli smo voljo v tem smislu delovati, že kot dijaki smo hodili k podeželskim društvom in jih učili lahke atletike in telovadbe. V takem razpoloženju sem dobil v roke prospektje berlinske visoke šole za telesne vaje in sem se odločil za ta študij.

Ko sem se prvič vozil mimo Monakovega proti Berlinu, mi je veselje in zavest, da se poljem cilju nasproti, motila le ena skrb: ali bom sprejet? Za sprejem se namreč zahteva poleg mature tudi stroga zdravniška preiskava in praktičen izpit iz telovadbe, plavanja in lahke atletike. Zlahkoto sem takrat obračal veletoče, – le kaj ho s tekonom na 9000 m, kaj s skoki, kaj s plavanjem... To mi je bilo po glavi, ko sem prvič zagledal velik berlinski stadion, poslopja šole in zelenega igrišča. Že pri dan sem dobil na šoli dobre tovariše, s katerimi smo trenirali za sprejemni izpit. Okrog sto nas je bilo, sprejeli jih bodo le 35, izbirna tekmo pa. Tako resno kot takrat menuda uisem nikoli tekmoval, hvala Bogu, ne zastonj.

Z novembrom so je začel zimski semester. Najprej smo začeli z gimnastiko »Ausgleichsarbeits« imenovano. Razdelili so nas v razne skupine – slabice skupaj, v drugi skupini so bili taki s trdimi sklepki, v tretji s trdo hrbotenico, na vsakem so odkrili posebne napake. Takrat sem začel spoznavati pravo gimnastiko, ki je vse kaj drugega od prostih vaj, ki se izvajajo pri nas. Raztezali smo skele, udili smo se sprostiti (entspannen) mišice, kreplili smo vse dele telesa. Delo je bilo naporno, da se je vsakodobno potli. Drugačne so se mišice razbolele, toda ni bilo počitka, temveč vsak dan več treninga.

Dasi je izbira predmetov svobodna, vendar si mora vsakodobno naložiti lepo stevilo praktičnih vaj in predavanj, če hoče v najkrajšem roku, (tri leta) delati izpite. Na šoli sta praksa in teorija enakovredni. Praksa obsega prav vse sporte; tudi strešjanje in juči jitsu, hokej in gol, tenis in smučanje – iz boksanja se zahteva colo izpit, zakaj sportni učitelj mora biti trdo vzgojen. Ne bom našteval vseh praktičnih vaj, ki niso v učenem načrtu to je jahanje, namizni tenis in kolesarenje.

Predavanja so razdeljena v tri skupine:

1. zdravoslovje,
2. vzgojeslovje,
3. upravoslovje.

Velika važnost se polaga na študij anatomije in fiziologije, za kar so šoli na razpolago medicinski instituti berlinske univerze. Iz zdravstvene skupine se dela prvi izpit, ki obsegata: antropometrijo, sportno masažo, prvo pomoč, anatomijsko in psihologijo in pedagogiko, fiziko, metodiko, gradnjo sportnih prostorov, sportno žurnalistiko in nauk o nemški in mednarodni organizaciji sporta.

Namen šole ni le v tem, da izobrazí akademike sportne učitelje, organizatorje in trenerje, temveč tudi znanstveno delo na polju telesnih vaj. V ta namen služijo številni seminarji in laboratorijski kakor antropometrijski, fiziološki, psihološki in röntgenski. Vsak absolvent mora napisati diplomsko delo, ki razpravlja o gotovem vprašanju iz fiziologije, zgodovine ali teorije sporta.

Studij je torej prav pisani in zanimiv, takšen je tudi pogled na življenje na igriščih krog šole. Tu so zbrane veseli Porenci, sami miladi fantje in dekle. Vsi nosijo modro površno obleko za trening (Trainingsanzug), eni so pri rokometu, drugi pri tenisu, tretji v bazenu za vodni sport. Predavanci so tudi na prostem in če je solno, lahko poslušaš bos v sportni obleki svojega predavatelja. Šola je zidana v stvarnem slogu, ki nekoliko spominja na antiko. Ima idealno lego na nizki planoti v Grunewaldu, tik nad Charlottenburgom. Velikanški prostor, ki je bil pred 20 leti še pustinjski, je danes izpremenjen v velik stadion in v igrišča za tenis, za rokomet, nogomet, hokej, lahko atletiko in za plavanje. »Deutsches Sportforum« se vse to imenuje in to ime tudi zasluži. Med posameznimi igrišči ni ne plotov ne žičnih ograj, temveč nasadi cvetičnega grmlja. Tu in tam samevajo v nebō visoki severni bori, v sivi daljavi pa se dvigajo zvoniki in dimniki štirimilionskega mesta. Dva ekstrema sta to: Berlin in sportni forum. V mestu čuješ le šlaganje in vrišč prometa, zunaj pa je mir, ki ga prekine le vesela igra ali narodna pesem.

Trenirali smo dan za dan. Zjutraj je bila nadavno gimnastika, ko si prišel ves prepoten od nogometu, si šel pod vroči in mrzle prhe in zopet si bil spospen za naslednjo uro, n. pr. orodno telovadbo. Praktične vaje so bile večinoma dopoldne, predavanja pa popoldne. Večkrat se nas obiskali nemški rekorderji, ki so kazali svoje metode za trening. Pa tudi na šoli je bilo med profesorji, kakor tudi med slusatelji več rekorderjev – n. pr. Böcher, ki je sedaj trener na neki kitajskej univerzi, dalje Lotte Mühle, ki nosi dva svet. damska rekorda v plavanju in Engelhard, znani tekač, s katerim sva v zadnjem semestru skupaj stanovala. Vendar šola ni za rekorderje. Delo je preveč vsestransko, vedno si utruju in ni svežosti za specijalni trening.

Vsako zimo smo imeli srušne tečaje na Tirolskem. Ob takih tečajih smo morali dati častno besedo, da ne bomo pili in ne kadili. Tako smo se morali voziti mino Monakovega ne da bi okusili bavarsko dobrotno. Vendar lahko štejem sruške tedne med najlepše, kar sem jih preživel v Nemčiji. V Berlinu smo šli pogosto na študijske izlete, tudi v Amsterdamu smo bili pri olimpijskih igrah. Življenje v zavodu je bilo prav domače in zanimivo. Če si vstopili v sobo, si takoj vedel, da si pri sportnikih.

Ni stenam, da imel vsakdo kak hrasť venec s tekom, polno sportnega orodja si zagledal in ogromno čevljev: sprintere, čevlje za nogomet, za telovadbo, za boks, za smučanje itd. Tudi malo knjižnicu si zagledal – pogosto prav pisano knjižnice: tu bukvna o boksu, tam Nietzsche, tam Svetlo Pismo. Če si prisluškoval skupini, ki je vsa živa v pogovoru, tedaj si ujel besedno splošnofizični paralelizem, s tem je označeno žarišče interesov sportnika študenta. Za politiko se Nemci ne zanimajo, tele pred pol letom si je pridobil Hitler simpatije na šoli, preje večina sploh ni bila strankarsko predstojena.

Ce ste šli po zavodu do sobe 43, tedaj ste zaledali na vrati dve znani imeni: »M. Dobovšek in L. Lojk.« Dobro jutro si jim lahko rekli in »Bog daje« sta odgovorila. To je bilo življenje, ko sem leta 1928. dobil na šolo dva slovenska tovariša. In če so prišli še Slovenci iz mesta, tedaj nas je bilo kar šest zbranih pri čaju mojstra Marjana. Danes že vedo to del lepe domovine Jugoslavije. Ambrosiana je s tem se bolj nazadovala in ni

Tudi druge študente ste lahko videli na šoli, ki ne spadajo v nemško raso: Japonec, Bolgare, Kitajce, Amerikance itd. Šele deset let obstaja šola, pa vendar si je že pridobil stopev po vsem svetu. Raznab države, ki imajo namen ustanoviti doma višje šole za sportne učitelje, so poslali svoje štipendiste – tako Kitajska, Bolgarska, Turčija, Alžbija in Estlandska. Pri nas je storila to le bivša Jugoslovanska Orlovska Zveza. Nekateri inozemci so prav zanimivi. Miroljub Indijec kaže svoj značaj v plavanju, ko vam celo uro prav potasi brodi v prsnem stilu po bazenu. Nikomur noče delati site, tudi sebi ne. Takšen je bil tudi pri smučanju; ko se je vsa grupa potila v treningu, je on zadaj počival in kljal »wartente«. Nasproten tip so Kitaje: ko si šel k zajutru, si jih vidi oborožene s kopjem, diskom in s kroglo, – ko si šel k obedu, so še vedno triniali. Naš Turek, ki je bil v domovini nadporočnik, je delal v periodah: par dni je neverjetno triniral, nato pa so pršli dnevi počitka, ko je samo tožil: mude, mude. Japonec Arow je bil navdušen smučar. Ko so ga nekdo Tirolici poštelo oštrel, ker se je vozil samo v kratkih hlaškah, je začel neverjetno čez katoličane udrihati. »Sind sie Ateist,« ga je vprašala tovarišica, – »znein, ich bin Alpinist,« se je odrezal na Arow v zlomljeni nemščini, kakor da gre za pomoto.

V zadnjih dveh semestrih je bilo treba treninge poostriiti in v prostem času zaplesti noge v ogrodje mize in študirati. Drugi izpit obsega poleg diplomskega dela še praktični izpit iz plavanja, lahke atletike, nogometu, telovadbe, boksu, rokometu, iz nemških iger in iz gimnastike. Povsod se zahtevačevanje mere, v eni disciplini pa mora vsakodobno pokazati tekmovalske uspehe. Usnji izpit se dela iz devet predmetov.

Hiro so potekla tri leta, kot mozaik veselja, dela in razvoja so bila. Šele sto dni je od tega, ko sem zapustil druge trate in borovce v Sportforum ter dobre znanice in prijatelje. Le kdaj jih bom zopet videl?

Izjava zborna nog. sodnikov, sekacija Ljubljana

Z ozirom na vesti, ki učegnejajo povzročiti domnevo, da so razmere v ljubljanski sekcijski neurejene oz. da je delovanje ljublj. sekcie slabico in nepravilno, izjavlja upravni odbor ljubljanske sekcijske ZNS naslednje:

Pozvanje ljubljanske sekcijske ZNS se opisuje vsikdar strogo na obstoječa pravila ZNS in JNS in upr. odbor morje konstatirati, da doslej nihče ni imel objektivne podlage očitati ji nesprotno. Upravni odbor ljubljanske sekcijske ZNS konstatira tudi, da izvršujejo sodniki ljubljanske sekcijske ZNS svoje dolnosti v splošnem neoporečno, vestno in z vso pozivovalnostjo. Ljubljanska sekcijska ZNS v tem pogledu, pa tudi kar se teče povprečne kvalitete članov, ne zaostaja za ostalimi sekcijskimi ZNS. Ako obstoji semterja drugačno mnenje o vrednosti sekcijske, ni temu krivo delovanje sekcijske, temveč neobjektivno in krivčno prispevanje do delovanja sekcijske in njenih članov.

Ponakar kakšnimi okoliščinami se je upravni odbor sekcijske odločil v interesu stvari in sodnikov za izjemne ukrepe za tekme ASK Primorja, je sekcijska že svojčas objavila in ni treba, da danes ponavljajo. Žadeva bi bila lahko že davno likvidirana, ako bi objavil JNS tozadne avtoritativno in vsestransko obvezno odločitev, kar je sekcijska zahtevala. V tej zadevi so nastopili v zadnjem času novi momeneti, vsled katerih je upr. odbor sekcijske na seji dne 20. 1. m. svoj sklep revidiral.

Z objektivno sportno javnost in torej nujnih razlogov za zgledovanje nad ljubljanskim sekcijskim ZNS in zares neosnovano je, ako se skuša sekcijski napraviti krivda za današnje porazne sportne razmere v Ljubljani.

Upr. odboru sekcijske doslej ni znano, da bi obstajal namen podrediti ljubljansko sekcijsko ZNS zagrebški sekcijski. Ljubljanska sekcijska pa ne bi imela nobenega vzroka upirati se temu, da bi katerikoli neprizadeti forum preiskal odnosno med sekcijsko in LNP ter objektivno ugotovil, katera stran posluje v duhu pravil in katera ne. Upravni odbor sekcijske bi ne imel nujces proti temu, aki bi bil te forum zagrebška sekcijska ZNS, nasplohno je prepričan, da bi mogla zagrebška sekcijska ZNS z mnogo večjim uspehom podvzeti korake, da se bodo na teritoriju LNP respektirala pravila in da se sploh v organizaciji LNP vzpostavi v pravilih normiranih sportnopravnih red in sportnopravne sigurnosti. Čim bi se doseglo to, bo storjen odločilen korak k ozdravljevanju tukajšnjih sportnih pridelkov. Na vsak način pa je upr. odbor sekcijske prepričan, da so dotični, ki so sprožili misel prikljupitve ljubljanskih sodnikov zagrebški sekcijski ZNS, v zmoti, aki računajo, da bo zagrebška sekcijska služila kakim nesportnim ali strankarskim ciljem.

Sekcija ZNS Ljubljana.

Službeno objave Sekcije ZNS. (Iz sej upr. odbora in odbora za delegiranje dne 20. novembra 1930.) – K pokalni tekmi Maribor: Zeleničar dne 23. 1. m. v Mariboru je delegiran s. g. Deržaj. – Iz ZNS je črtan privr. s. g. Josip Fischer. – Z ozirom na uvedeno postopanje proti igralcem ASK Primorja radi znanih izpadov v listih je upravni odbor začasno ukinil svoj sklep, da k tekmanom ASK Primorja ne delegira sodnikov iz ljubljanske sekcijske ZNS, v zmoti, aki računajo, da bo zagrebška sekcijska služila kakim nesportnim ali strankarskim ciljem.

Nogomet v fužini

Pet točk naskoka. Prav srečno se bori v tekoči jesenski sezoni znani italijanski vodilni klub Juventus. Od osmih iger, ki jih je že odigral, ni izgubil nobene. Za pet celih točk je prehitel tudi Bologna, ki mu sledi na drugem mestu. Moštvo Juventusu služi lahko kot vzgled drugim, kajti toliko volje in energije ne izkazuje noben klub. Sveda je moštvo letos precej srečno zbrano in takoj na višku. Od vseh osmih odigranih tekem pa je bila morda najbolj vroča zadnja. Juventus, ki je igral v domačem mestu, je sprejel letošnjega novince prve lige, žilavega Legnana. Le z 1:0 v vojni defenzivno igro onemogočil Juventusu višjo zmago. Nad vse zanimiva je bila tudi borba Bologne in Geneve. Vroča je bila bitka, kateri je 3:1 podlegla povsem neprizakovano Bologna. Z 10. mesta, ki ga je Genova držala pred tednom dni, je s to zmago napredovala na 8. mesto. – Omeniti moramo nov poraz letošnjega italijanskega prvaka Ambrosiane, ki je z 2:0 odpravila Alessandria. Ambrosiana je s tem se bolj nazadovala in ni

menda več upanja, da bo letos igrala še kako važnejšo vlogo. – Tudi danes moramo opozoriti na izredno formo južnoitalijanske Rome, ki je zmagala, to pot nad Casale s 3:1. Roma je še vedno na tretjem mestu z 11 točkami. Enako število točk ima sedaj še Bologna in Napoli. – Tabela vodčenih italijanskih klubov se glasi: 1. Juventus (16 točk); 2. Bologna (11 točk); 3. Roma (11 t.); ... 5. Torino (10 točk); ... 8. Genova (8 točk); ... 13. Triestina (6 točk); ... 16. Ambrosiana (6 točk).

Angleški prvenstveni boj. Senzacijo je povzročil londonski Arsenal, ki je z 2:1 premagal letošnjega angleškega prvaka Sheffield Wednesdaya. Morda si je s to zmago Arsenal definitivno odprti pot navzgor. Danes izkazuje angleško prvenstvo sledoč sliko: 1. Arsenal (24 točk); 2. Derby County (21 točk); 3. Sheffield Wednesday (21 t.); ... 8. Astou Villa (19 točk). – Omeniti najtu, da so se v Belfastu srečali amaterji Anglike in Skotske. Neprizakovano so po 18-letih zmagali Škoti, in sicer v razmerju 3:1. To pot so bili školski amaterji v resnici boljši in so željeno zmago v polni meri zaslužili.

Le ena važna tekma je in dunajsko jesensko prvenstvo po zaključeno. V soboto je odigral Nicholson prvenstveno tekmo s FAC-om. Igra je bila v slovensko važna, ker bi si Nicholson lahko z zmago precej izboljšal svojo pozicijo v prvenstveni tabeli, dočim je bila za FAC tekma skoraj brezpostrelna. Slednji namesto bi tudi v slučaju zmage ostal na zadnjem mestu. Borba je pa ostala nedoločena z 1:1, toda tudi ena točka je zadovoljila Nicholsonu, da je prehitel Wiener Sportklub, Slovenija in WAC-a. – Dunajski klubbi so po večini že odigrali vse tekme jesenskega prvenstva, le Admira in Rapid se bosta srečala še v odločilni borbi za prvenstvo in razumljivo je, da bo ta tekma vzbudila na Dunaju morda večje zanimanje, kar pa kaka meddržavna nogometna borba.

Smučke vseh vrst

Najbolje in najcenejše. - Najdaljša garancija. - Ceniki takoj franko

Jože Grom - Logatec

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 23. nov.: 8.00 Ing. Zupančič: O vinogradništvu. – 8.30 Dr. Fr. Debevec: O tuberkulozi otrok. – 9.30 Prenos cerkveno glasbe. – 10.00 Versko predavanje, g. tajnik Jagodic. – 10.20 B. Horvat: Nekaj o poklicnih in izvoljenih (iz cikla: Filmska kultura). – 10.45 Sah, vodi g. B. Plenčič. – 11.00 Samospovi g. Juga. Koncert radio orkestra. – 12.00 Tedenski pregled. – 15.00 Dečkiški kotiček: Vprašanje pred poletjem, gdje. Lebarjeva. – 15.30 Ljudska igra: Ugrabiene Sabinke (Ljudski oder). – 16.30 Koncert pevskega zboru v Viši. Dvoboj na harmoniki: Kokalj-Majster. – 20.00 Češki večer: 1. Samospovi gdje. Hanuševe. 2. Radio orkester (češka glasba). – 22.00 Časovna napoved v poročila, lahka glasba.

Ponedeljek, 24. nov.: 12.15 Plošča (slovenska glasba, slagerji iz zvočnih filmov). – 12.45 Dnevne vesti. – 13.00 Cas, plošča, borza. – 17.30 Radio orkester. – 18.30 Dr. A. Bajec: Italijančina. – 19.00 Prof. Tine Debeljak: Poljsčina. – 19.30 Higij

Pismo iz Pariza

Pariz, novembra.

Stop slonokoščeni in betonska garaža.
Na jugu Pariza se razprostira majhno mesto Le Cite Universitaire — študentovski Pariz. Posamezni narodi sveta imajo v tem mestecu svoje dijaške paviljone za svoje dijake, ki studirajo v Parizu. Celi vasički francoski paviljoni sledi kanadski paviljon, ob njem moderni argentinski, dalje belgijski in drugi. Manjka še temu mestecu samo še cerkvica, ki jo bodo pa v kratkem začeli graditi — dar anonimnega pariškega bogataša.

Kanadski paviljon v imenu Anglosaksoncev prireja senzacije temu mestecu in je tako zadnji dvignil hallo s senzacionalnim naslovom predavanja: »Stop slonokoščeni in betonska garaža«. Predavatelj Georges Duhamel, autor nedavno izšle knjige »Scenes de la vie future«, ki je v svetu dvignil tudi prahu.

Lepi so večeri v »Cite Universitaire«. Le kravo rdeče nebo priča, da smo sto metrov proč od Pariza. Majhne lokomotive mimo vozečega Robinsonega vlaka vlivajo vltis brezkrbne in prijetne province. Diskretna luč skorajda lirično zavija v tajanstvenost silhuete v noč hitečih študentov — kako mora biti še le lepo v angleških univerzitetnih mestih, kjer je tako univerzitetno že oddavnaj vpeljano in obvezno in ga poznam žalibog le iz Taineovih in Mauroisovih spisov. Zdaj in zdaj hitno pribriži luksuzni šestindvajsetki Hispano-Suiza, sportni Chevrolet in luksuzni Delage. Prijatelj je prišel po prijatelju — v desetih minutah bosta na drugi strani Pariza v kaki »škatli« Montmartra.

Kanadski paviljon je eden najmenovatnejših v Cite Universitaire. Siroko stopnišče vodi v sijajen vestibul, sličen onemu v naši operi. Sluga v livriji ti odpre vrata, istotako livriran sluga odzema površnik v garderobi. Desno in levo elegantly tapecirano stopnišče v dijaške sobice. Od vestibula naravnost prireditvena dvorana, ki služi obenem za čitalnico in igralnico. Stebrovje in stene dvorane so iz rdečega marmorja, vendar je v sredi glavne stene čudna kompozicija iz kanadskega ledenege morja iz čisto navadne rdeče opeke, kar na Evropo vpliva čudno nedosledno, a je za Američana najbrž potrebno. Za poslušalce je par sio enakih usnjenskih naslonjačev, za vse enako, edino prva vrsta je rezervirana za zaposlitve kanadske ambasade. Utonil sem v enega teh naslonjačev, dvorana se je polnila in za sosedi sem dobil dve ameriški blondinki v sijajnih večernih toaletah. Okoli mene se je dvignil čudovit val vonjave, obe dami sta bili čudovito močno parfumirani. Za hip mi je kar sapo zaprla in mi je postal kar vroče. Imam namreč navado, da se vsedam v sredino dvorane, da lahko takoj čim mirneje opazujem. Kaj bo, če mi radi presilnih vonjav pride slabo in je izhod tako strašno daleč? Ozri sem se na dami — naše fiziognomije so se srečale — kakor da sem iz betona pred to slonokoščeno kožuhovino.

Toda vloge se morajo zamenjati, tako vsaj pravi vabilo. V dvorano je stopil Georges Duhamel v spremstvu kanadskega ministra. Buržujska postava čisto nič problematična, žalibog zdravnik, ki v enem trenutku zajame psihologijo te anglosakske publike, profil, podoben onemu avstrijskega državnika Seipla, samo v kolikor je Seiplov ascetski v toliko je Duhamelov bonvivanski.

Duhamel pripoveduje prijetno, brez koncepta. Ce bi govoril pretič, potem naj tisti, ki ga ne sliši, dvigne dva prsta v zrak in on ga bo takoj razumel. Ce bi pa govoril preglasno, pa naj kdo dvigne en prst v zrak in on ga bo tudi razumel.

»Stop slonokoščeni« je izraz, ki ga je rabil Sainte-Beuve, ko je hotel označiti romantično pozicijo. Pred romantizmom so pisatelji bili predvsem moralisti, niso pa bili moralizatorji. Tem sledijo pisatelji-individualisti, ki hočejo izboljšati celotno človeško družbo. Dovedli so do takoj zvane revolucije, ker revolucion sploh ni, ampak je vse samo evolucija, z več ali manj močnimi izrazi. Romantični pesnik se je pred tem viharjem umaknil na goro in se zaprl v slonokoščeni stopl, da bi si ustalil svoje stališče. V tistem času je hotelo vse ustaliti svojo pozicijo. Imeli smo romantično pozicijo, romantični teater, romantično muziko, romantično filozofijo in teologijo in romantično politiko. Baudelaire je bil prvi, ki je s tem prekinil. Zmograf je znak zdravja, če mladina nima za vse respekt. Pri narodu je to znak mladosti. Tako se je doba, ki je sledila, začela norčevati iz romantičnikov. Naturalizem ubira druga pot. Reakcija iz leta 1884 ustvarja simbolizem, poezija in doba briljantnega stopla. Devetnašteto stoletje ustvarja in zahteva poklicnega pisatelja. Na eni strani silno število čitalcev, na drugi strani povečanje števila literatov, ki se razdeli v dve grupe: informativna literatura (časnikarji, publicisti) in čista literatura (pesniki in pisatelji). Izvršila se je silna nivalizacija človeštva. Dočim se je prej uradnik že na zunaj ločil od ostalega meščanstva, danes samo že duhovnik, zdravnik in sodnik v svojih haljah prinašajo o klasificiranosti akademskih poklicev. Radikalov postopkov je danes literat bolj znan in manj spoštovan. Ni več meje med literatom in ostalim človeštvtom.

Danes živimo v dobi specializacije. L. 1870 so Francozi opazili, da so bili premagani od naroda, ki je bil bolj specializiran nego oni. Ljudje, posebno Francozi, so se vrgli v specializacijo in hoteli obdržati svojega enciklopedičnega duha univerzalnosti. Danes mora biti pisatelj skrajno zaupljiv. Ljudje danes ne zahtevajo od pisatelja, da jim daje svoje misli, ampak da jim daje njihove misli, na katere oni več nimajo časa misli. Danes ljudje cel dan ne vedo, da misijo svoje misli. Zato je danes pisatelj tisti, ki dvigne ljudem te misli, jim jih stavi v slike in jim jih formulira. Namesto opazovanja je treba uvesti sintezo. Romanticizem je imel ideal brez opazovanja, realizem je bil opazovanje brez idealja, danes pa imamo realizem, če hočete naturalizem duše, ki moralizirjanju postavlja nasproti sintezo. Danes se je pisatelj iz slonokoščenega stopla umaknil v betonsko garažo, da je čim bližje ceste. Po dobi kontemplacije in notranjega opazovanja prehaja moderni pisatelj v dobo pričevanja in anket. Samo dva poklica sta v tej smeri svobodni: biti minister in biti pisatelj, zato je treba danes nikake diplome.

—

Priljubljeno britje s pomočjo**NIVEA-CREME**

Predno se namaže z milou, se morate namazati s to krema. Toda ne preveč, da se ne zmanjša tvoritev pen. Videli boste, da tudi vsakdanje britje ni kvarljivo za kožo. Nasprotno pa ne boste imeli več rdeče kože, ki tako neprjetno peče, in ne razpolakanih mest. Obenem boste uvideli, da postaja Vaš obraz vedno mlajši, lepši, bolj negovan. NIVEA-CREME se ne more nadomestiti, ker samo ona vsebuje sicerit in v tem temelju njen izrazito učinkovanje.

Skatilje po: 5.—, 10.— in 22.— Din; tube po 9.— in 14.— Din.

Proizvajalec v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva 24.

IZ MODERNE KEMIJE

Del kemične vede, ki je še v razvoju in še nima pravega praktičnega pomena, je fotokemijska. Fotokemijska obravnavana takje kemične preosnove, katere povzročajo razni svetlobni žarki. Ena pogona fotokemijske je v današnjem civiliziranim času v splošni rabi, to je fotografiranje, ki temelji na svetlobni občutljivosti raznih srebrnih soli. Je mnogo takih, ki so izvrstni amaterji v fotografiranju, niso juri pa znané kakšne in katere spremembe se pri tem vrše.

Zadnja desetletja skušajo kemiki prodreti v bistvo fotokemijskih preosnov. Opirajo se na razne fizikalne napredke v kvantni fiziki in v spektroskopiji, skušajo temeljito spoznati kemične preosnove, katere povzročajo razni svetlobni žarki.

Mnogo praktičnega pomena danes, razen v fotografiraju in v reprodukcijski tehniki, zaenkrat svetlobne, kemische reakcije še nimajo. Morajo najbolj znana preosnova radi svetlobe je, da se likerji na svetlobi umetno starajo. Navzite temu, da se nismo tako daleč napredovali, da bi uporabljali splošno razne kemične preosnove po svetlobnih žarkih, krije moderna tehnika poraba raznih snovi in energije iz produktov, ki so predvsem fotokemijskega izvora. Tako sta n. pr. glavni gonilni sili v današnjem svetu premog in petrolej, produkta, ki vsebujejo nakopičene velike množine energije, nastale radi fotokemijskih preosnov.

Premog izvira iz rastlin, ki uspevajo samo, ako so izpostavljene zadostni množini svetlobnih žarkov, radi katerih se vrše razne kemische reakcije. Petrolej je sicer živalskega izvora, toda živali so se branile z rastlinami, tako da so indirektno nakopičene v petroleju velike množine svetlobne energije. Zakaj v tehničnem oziru ne uporabljajo solnčnega obsevanja, ali pa da bi vsaj skušali kopiti solnčno energijo? Tako delo se za enkrat ne izplača, ker surovine, kot premog, petrolej vsebujejo vzdoljno svetlobno energijo v ogromni koncentraciji, medtem ko je cena na razpolago svetlobna energija za neposredno izrabu v izredno malih množinah. Na kvadratni centimeter zemeljske površine pride povprečno obsevanje solnčne energije 0,002 Kal na minuto; 1,3 gr premoga pa vsebuje 12 Kal fotokemične energije, katero lahko v najkrajšem času odda potom gorena. Akoprav bi se posrečilo najti način fotokemijskih preosnov solnčne energije, bi tako pridobivanje energije za industrijske namene radi česa, prostora in pridobitve ka ne odgovarjalo današnji tehniki. Ce velja to za brezplačno, sicer neslastno solnčno energijo, velja še v veliko večji meri za vse druge fotokemijske reakcije, ki izhajajo iz umetnih svetlobnih virov, povečini iz premoga ali vodne energije. Tako dolgo, dokler so ležišča premoga in petroleja neizčrpana in so na razpolago zadostne množine vodnih sil, ne morejo konkurrirati fotokemijskih preosnov s čisto kemičnimi, ako kvalitativno isto vršijo, to je, da dajejo iste produkte. Seveda v daljni bodočnosti bo moral človek, ko bo vsa ležišča premoga in petroleja izrabljena, misli na to, da bo na katerikoli način solnčno energijo mogel uporabljati za pogon svojih obratov.

Toda vloge se morajo zamenjati, tako vsaj pravi vabilo. V dvorano je stopil Georges Duhamel v spremstvu kanadskega ministra. Buržujska postava čisto nič problematična, žalibog zdravnik, ki v enem trenutku zajame psihologijo te anglosakske publike, profil, podoben onemu avstrijskega državnika Seipla, samo v kolikor je Seiplov ascetski v toliko je Duhamelov bonvivanski.

Duhamel pripoveduje prijetno, brez koncepta. Ce bi govoril pretič, potem naj tisti, ki ga ne sliši, dvigne dva prsta v zrak in on ga bo takoj razumel. Ce bi pa govoril preglasno, pa naj kdo dvigne en prst v zrak in on ga bo tudi razumel.

»Stop slonokoščeni« je izraz, ki ga je rabil Sainte-Beuve, ko je hotel označiti romantično pozicijo. Pred romantizmom so pisatelji bili predvsem moralisti, niso pa bili moralizatorji. Tem sledijo pisatelji-individualisti, ki hočejo izboljšati celotno človeško družbo. Dovedli so do takoj zvane revolucije, ker revolucion sploh ni, ampak je vse samo evolucija, z več ali manj močnimi izrazi. Romantični pesnik se je pred tem viharjem umaknil na goro in se zaprl v slonokoščeni stopl, da bi si ustalil svoje stališče. V tistem času je hotelo vse ustaliti svojo pozicijo. Imeli smo romantično pozicijo, romantični teater, romantično muziko, romantično filozofijo in teologijo in romantično politiko. Baudelaire je bil prvi, ki je s tem prekinil. Zmograf je znak zdravja, če mladina nima za vse respekt. Pri narodu je to znak mladosti. Tako se je doba, ki je sledila, začela norčevati iz romantičnikov. Naturalizem ubira druga pot. Reakcija iz leta 1884 ustvarja simbolizem, poezija in doba briljantnega stopla. Devetnašteto stoletje ustvarja in zahteva poklicnega pisatelja. Na eni strani silno število čitalcev, na drugi strani povečanje števila literatov, ki se razdeli v dve grupe: informativna literatura (časnikarji, publicisti) in čista literatura (pesniki in pisatelji). Izvršila se je silna nivalizacija človeštva. Dočim se je prej uradnik že na zunaj ločil od ostalega meščanstva, danes samo že duhovnik, zdravnik in sodnik v svojih haljah prinašajo o klasificiranosti akademskih poklicev. Radikalov postopkov je danes literat bolj znan in manj spoštovan. Ni več meje med literatom in ostalim človeštvtom.

Danes živimo v dobi specializacije. L. 1870 so Francozi opazili, da so bili premagani od naroda, ki je bil bolj specializiran nego oni. Ljudje, posebno Francozi, so se vrgli v specializacijo in hoteli obdržati svojega enciklopedičnega duha univerzalnosti. Danes mora biti pisatelj skrajno zaupljiv. Ljudje danes ne zahtevajo od pisatelja, da jim daje svoje misli, ampak da jim daje njihove misli, na katere oni več nimajo časa misli. Danes ljudje cel dan ne vedo, da misijo svoje misli. Zato je danes pisatelj tisti, ki dvigne ljudem te misli, jim jih stavi v slike in jim jih formulira. Namesto opazovanja je treba uvesti sintezo. Romanticizem je imel ideal brez opazovanja, realizem je bil opazovanje brez idealja, danes pa imamo realizem, če hočete naturalizem duše, ki moralizirjanju postavlja nasproti sintezo. Danes se je pisatelj iz slonokoščenega stopla umaknil v betonsko garažo, da je čim bližje ceste. Po dobi kontemplacije in notranjega opazovanja prehaja moderni pisatelj v dobo pričevanja in anket. Samo dva poklica sta v tej smeri svobodni: biti minister in biti pisatelj, zato je treba danes nikake diplome.

Naj velja. Mestno županstvo je z ozirom na izpremenjene nakupne cene živini in po zasišanju pristojne obrne zadruge izdalo ukaz, da smatra do nadaljnega za prodajo raznih vrst mesa sledeče cene kot primerne: govedina I. vrste od 18

Ljutomer

Komisija, sestavljena iz vodnih in kemičnih strokovnjakov, radi odtoka vode iz usnjarne g. Siničko, si je pretekli četrtek ogledala dejanski položaj na licu mesta in ugotovila, da je voda Ščavnice radi nesnažnega dotoka iz tovarne v tem delu res neuporabna in v kvar ribiemu zaroču. Nesreči bi se da določi odpomoči z napravami kemičnega čiščenja, kar bi pa sta precej kapitala. Ugotovilo se je tudi, da se ob razvodju v zgornjem toku Ščavnice mnogo vode izteka v Gobektu, radi česar je Ščavnica navadno mačna in v sledi tega tem preje kemično polkvarjenja. Na nek način se bo že odpomoglo.

Naj velja. Mestno županstvo je z ozirom na izpremenjene nakupne cene živini in po zasišanju pristojne obrne zadruge izdalo ukaz, da smatra do nadaljnega za prodajo raznih vrst mesa sledeče cene kot primerne: govedina I. vrste od 18

Din, govedina II. vrste 10—12 Din, telečina od 18—26 Din, svinjina od 16 do 20 Din. Če bo le držalo.

Dob pri Domžalah

Poroči se danes v tukajšnji župni cerkvi g. Valentin Breznik z gdc. Novakovo z Vira. Novoporočena sta navdušena in požrtvovana članu načega cerkvenega pevskega zborja. Ob tej priljuki jima klčemo: Zdrava in srečna na mnoga leta!

Novi pevski kor, ki ga izdeluje po načrtu g. arhitekta Vurnika, mizarški mojster Bročelnik, bo v kratkem dograden. Tako bo številnemu pevskemu zboru dana možnost do nadaljnega napredka in razvoja.

Banovinska električna razsvetljiva se izvrši, kadar kažejo tozadne znake, že do Velike noči. Prostor kakor tudi drogovi za omrežje je že pravljeno.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20.

Nedelja, 23. nov. ob 15: UTOPLJENCA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ob 20: SERIJA A-000001. Izven.

Ponedeljek, 24. nov.: SEN KRESNE NOČI. Red A.

Torek, 25. nov.: Zaprt.

Opera.

Začetek ob 20.

Nedelja, 23. nov. ob 15: GORENJSKI SLAVCEK.

Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ob 20: LA MASCOTTE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 24. nov.: Zaprt.

Torek, 25. nov. ob 20: MOČ USODE. Red B.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 23. nov. ob 15: GOSPA MINISTROVKA

Kuponi.

Ob 20: ZIV

POZOR!

Nihče naj ne misli, da more kupiti druge cene. Pri navidezno nižjih cenah konkurence gre skoro brez izjeme za cenejše blago. Naš princip je, absolutna konkurenčnost. — Poleg nizkih cen še 3% popust, ki se sedaj izplačuje. Za mesec december 1930 pa razpisujemo izredni popust **Din 25** — za vsakih na manufakturi in galeriji zakupljenih Din 500 —. Teh Din 25 — se bo zapisalo članu na delež tako, da bo imel namesto enega samega po več deležev. Člani pokažite, da ste zavedni člani svoje gospodarske organizacije, ki je letos prekoračila 35. leto svojega obstoja.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani r. z. z o. z.

Najlepša in najcenejša

Miklavževa darila

nudi svojim cenj. odjemalcem staroznana tvrdka

F.M. Schmitt - Ljubljana

Pred Skofijo 2 - Lingarjeva 4

Ali se hočete temeljito osvoboditi protina,

REVMATIZMA?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanata ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtevi isče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot

revmatizem.

Sedaj so bolečine v udih in sklepih, sedaj zopet očitki udir, shlijučene roke in noge, trdote, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so prav pogoste posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpežemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s ptičem studenčnic, ki je že mnogim bolnikom. Naše zdravljenje je izbornino in učinkuje naglo.

pomagalo Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali

popolnoma zastonj

našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, ktor se hoče na nagni način temeljito osvoboditi svojih bolezni brez vsake nevarnosti, napiši se danes!

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf
Bruchsauerstrasse 5. Abteilung 18

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vzorce in cenik! —
TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Glasbo

v vsak dom!

Vi ali kdorkoli iz Vaše družine lahko v kratkem igra kak instrument potom našega brezplačnega pismenega učnega tečaja, ter si ustvari doma prijetno večere. — Zahtevajte še danes nas veliki

BREZPLAČNI KATALOG

s katerim dobite tudi zastonj poučno knjižico. — Kako postanem dober godbenik. — Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam:

Violine od Din 95,- Klarineti od Din 120,- dalje
Mandoline od Din 135,- Trombe od Din 480,- dalje
Gitarje od Din 202,- Klavir, citra od Din 192,- dalje
Tamburice od Din 98,- Gramofoni od Din 380,- dalje
Ročne harmonike od Din 85,- dalje itd.

Največja odprenma tvorka glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold

tvoraca glasbil, gramofonov in harmonikonov

Prodajna podružnica MARIBOR stev. 182.

Cunie, ovčjo volno

staro železo, kovine, papir, kosti, krojaške in druge odpadke vseh vrst, kupi in plača najboljše Arbeiter. Maribor, Dravska ulica.

Za novo sezono - nova moda

Izdelujem obleke za gospode po najnovnejših vzorcih modne revije: "American Gentleman and Sartorial Art Journal". — Kroji imajo elegantno obliko, so kot vlti na telesu, brez gub, pa se izredno lahko nosijo.

Pripravoča se

L. Rijavec — Ljubljana
Miklošičeva c. 7

POTNIKA SPREJME

za Slovenijo za takojšnji nastop po ugodnih pogojih vodilna tvrdka te stroke. — Pismene ponudbe je nasloviti na upravo »Slovenca« pod »Potnik za spirituoze«.

Autotaksi M. Hočevar
Novo mesto-Kandija Telefon st. 18

Pridobivajte novih naročnikov!

previdena s sv. zakramenti, dne 22. novembra 1930 ob 1 po-

TRETORN

galos in čevlj za sneg

kupujejo vsi, ki cenijo svoj denar in varujejo svoje združje. Kupite tudi Vi še danes znamko

TRETORN

ker je najboljša.

ZAHVALA. Ob naši nenadomestljivi izgubi nad vse ljubljene sinčka in bratca

Dušana

učenca III. razreda osnovne šole

se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani s sočutjem in tolažo in dragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo č. g. katehetu patru Bogdanu, razrednici gd. Kokalj, njegovim součencem, malim Sokolicem in g. dr. Virantu, ki ga nam je s skrbjo in trudom skušal oteti prerane smrti.

Ljubljana-Sp. Šiška, dne 22. novembra 1930.

Žalujoča rodinka Cuznar.

Žalostni naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil danes, previden s sv. zakramenti, v 63. letu starosti, naš skrbni mož, oče in brat

Jožef Tomelj

posestnik v Pristavi

Pogreb bo v ponedeljek 24. novembra ob 9 v Mengšu. Pokojnika pripravljamo v molitev.

Pristava pri Mengšu, dne 22. novembra 1930.

Marija, žena, Marija, Frančiška, Franc, Ivan, Anton, Mihaela, otroci. Ivan, posestnik, Anton, župnik, brata. Marija, sestra.

Vsem prijateljem in znancem se naznanja, da je umrla gospodična

Ema Payer

poštna uradnica v pokolu

previdena s sv. zakramenti, dne 22. novembra 1930 ob 1 po-

poldne.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 24. novembra 1930 ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 16 (Jožefišče), na pokopališče k Sv. Križu

V Ljubljani, dne 22. novembra 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Za prenove dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadni izgubi ljubljenega soproga, dragega očeta, brata, strica itd., gospoda

Karola Globočnika

tovarnarja in posestnika v Tržiču

In za poklonjene krasne vence in cvetje, kakor tudi za mnogoštevilo udeležbo na zadnji poti blagopokojnega, se s tem vsem najiskrenje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini, gospodu dr. Pavlu Pancetu, občinskemu zastopcu, korporativni udeležbi Sokola, Gasilnega društva, za prekrasni žalostinki, katere je odprlo »Bralno društvo«, kakor tudi ostalim zastopnikom, prijateljem in znancem.

Ivana Globočnik z otroci in ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

Perje do Din 35 — naprej
Pernice iz puha, volne in bombaža
 Kemično čiščenje perja Din 15 — kg
FEIN. ZAGREB. Zriniski trg 17

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
 želi mesta v trgovini z mešanim blagom. Naslov v upravi Šlav, Maribor.

Dekle

z letnimi spričevali (zna kuhati) želi menjati službo, najrajsi k majhni družini, z novim letom. Naslov v upravi Slovenca v Mariboru.

Trgovski pomočnik
 pošten, marljiv, izvežban v speciji, železnini, manufakturi, išče službo takoj ali pozneje. - Dopisi na upravo pod št. 13.162.

Vrtnar

oženjen, z nad 18 letno samostojno prakso, išče nameščenja. Prevzame tudi samo urejanje vrta. Ponudbe na upravo pod »Vrtnar.«

Sluga

več nemščine in event. italijansčine, dobi službo v hotelu Miklič. Prednost imajo že tej stroki verzirani.

Gospodinja

inteligentna in izurjena v gospodinjstvu v večjem obsegu, želi primerno mesto. Ponudbe pod »Tako! na upravo.

Pletilja

dobro izurjena, želi delo na dom. Naslov v upravi pod št. 13.306.

Kuharica

srednjih let, izurjena v gospodinjstvu in v gospodarstvu, katera je že služila v župnišču, želi v župnišče. Naslov v upravi pod št. 13.304.

Zagăr

išče mesta eventualno za žago in mlin. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro izurjen.« št. 13.273.

Kovački pomočnik
 z dobrimi spričevali — prišel od vojakov — išče službo. Cenjene ponudbe je poslati na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Dobri stenografa.«

Absolvent
 trgovske šole, dober stenograf in strojepisec, treh jezikov zmožen — išče službo. Cenjene ponudbe je poslati na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Dobri stenografa.«

Službodobe

Učenka-šteparico
 za zgornje dele sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Virjet Jakob, celjski, Vranci.

Tesač
 za tesanje bukovih in hrasovih pravog sprejmem. Pisite na Martin Keršič, Sevnica ob Savi št. 142.

ZA DAMSKE PLAŠČE IN ZIMSKE SUKNJE

VAM NUDI VELIKO IZBIRO NAJMODERNEJSIH VZORCEV

TVRDKA

NOVAK
LJUBLJANA
 KONGRESNI TRG STEV. 15
 NASPROTI NUNSKE CERKVE

Hlapec
 h konjem in za poljska dela se sprejme o božiču v bližini Ljubljane. Naslov v upravi pod št. 13.249.

Sprejme se mesarski in prekajevalski vajenec

išče karoserijska tovarna Franc Pergler v Mariboru, Mlinska 44.

Vajence

išče karoserijska tovarna Franc Pergler v Mariboru, Mlinska 44.

Dva krojača

pomočnika, sprejmem takoj za velike komade. Prednost imajo oni, ki so vajeni konfekcijskega dela. Služba stalna. Avberšek Viktor, krojaštvo, Maribor, Državna c. 24.

Potnik!

Za dober zasluzek se obrnite na upravo pod šifro »Mnogo kupcev.«

Pozor!

Proti visoki proviziji iščemo sposobne potnike za razprodajo dobrih predmetov. Ponudbe poslati na upravo pod »Dober zasluzek.«

zapisuje se služba organista- cecilijanca

in cerkovnika

Potreben dokumenti naj se prošnji prilože. Nastop v skupnosti na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v enem mesecu. - Ponudbe na Josip Javornik, Ljubljana, Beethovenova ulica 6.

Cevljarski pomočnik

se sprejme z vso oskrbo. Franc Travnik, Trebnje.

Vajenca

za šteparico se sprejme v dober pouk z vso oskrbo ali brez. Naslov v upravi pod št. 13.338.

Kuharica in sobarica

pridni, pošteni, se sprejmeta proti dobrati plači za mesto na Hrvatskem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.340.

Boljša gospodična

se sprejme kot sostanovalka v centru mesta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.351.

Kolarski vajenci

se tako sprejmejo. Ivan Zanoškar, umetno kolarstvo, Gospodarska c. 16, vhod v delavnico z Bleiweisovo cesto, Ljubljana.

Učenec

se sprejme za ključavnarsko obrt v Ljubljani. Kje, pove uprava pod št. 13.258.

Sprejmem vajenca

za kolarsko obrt proti polni oskrbi Anton Dob pri Domžalah.

Železen štedilnik

skoraj popolnoma nov, poseben naprodaj. Čopar, Kljunova ul. 7, Kodeljevo.

Pozor! - Redni pouk

v krovnem risanju in prikrovjanju damskeh oblik za dom in poklic se vrši pri strokovno izpravljeni učiteljici ter lastnici modrega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, III. n., nasproti magistrata. Uspeh zajeten. Izdelujejo se oblačila, plašči, kostumi itd. po zmerni ceni. - Dobijo se vsakovrstni kroji po meri.

Mlažjo moško moč

večno risanja, rabimo. - Prednost imajo oni, ki so že delali v mehanični ozi. ključavnarski stroki. Dopisi na upravo tega lista pod »Mlažja moč.« št. 13.200.

Krojaški mojstri in pomočnik!
 Od 1. do 16. decembra se vrši prikrojevalni tečaj za moška oblačila. Natančnejša pojasnila daje Teodor Kunc, lastnik prikrojevalne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, II. nadstropje.

Sprejme se mesarski in prekajevalski vajenec

iz poštene rodbine, ki ima veselje do te obriti. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod značko »Mesarski vajenec.«

Služkinjo

sprejmem v stalno službo proti dobrati plači, ki je res poštena, delavnava, zdrava in vajena snažnega dela za boljši hišo, ter da zna ali pa ima veselje do kuhe, k držini v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 13.382.

zapisuje se služba organista- cecilijanca

in cerkovnika

Potreben dokumenti naj se prošnji prilože. Nastop v skupnosti na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v enem mesecu. - Ponudbe na Josip Javornik, Ljubljana, Beethovenova ulica 6.

Dobrega kovača
 se išče k večji gračinski žagi, dela samostojno za lastni račun, na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v enem mesecu. - Ponudbe na Josip Javornik, Ljubljana, Beethovenova ulica 6.

Cevljarski pomočnik
 se sprejme z vso oskrbo. Franc Travnik, Trebnje.

Vajenca

za šteparico se sprejme v dober pouk z vso oskrbo ali brez. Naslov v upravi pod št. 13.338.

Kuharica in sobarica

pridni, pošteni, se sprejmeta proti dobrati plači za mesto na Hrvatskem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.340.

Boljša gospodična

se sprejme kot sostanovalka v centru mesta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.351.

Kolarski vajenci

se tako sprejmejo. Ivan Zanoškar, umetno kolarstvo, Gospodarska c. 16, vhod v delavnico z Bleiweisovo cesto, Ljubljana.

Učenec

se sprejme za ključavnarsko obrt v Ljubljani. Kje, pove uprava pod št. 13.258.

Sprejmem vajenca

za kolarsko obrt proti polni oskrbi Anton Dob pri Domžalah.

Železen štedilnik

skoraj popolnoma nov, poseben naprodaj. Čopar, Kljunova ul. 7, Kodeljevo.

Pozor! - Redni pouk

v krovnem risanju in prikrovjanju damskeh oblik za dom in poklic se vrši pri strokovno izpravljeni učiteljici ter lastnici modrega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, III. n., nasproti magistrata. Uspeh zajeten. Izdelujejo se oblačila, plašči, kostumi itd. po zmerni ceni. - Dobijo se vsakovrstni kroji po meri.

Mlažjo moško moč

večno risanja, rabimo. - Prednost imajo oni, ki so že delali v mehanični ozi. ključavnarski stroki. Dopisi na upravo tega lista pod »Mlažja moč.« št. 13.200.

Hlapec
 h konjem in za poljska dela se sprejme o božiču v bližini Ljubljane. Naslov v upravi pod št. 13.249.

Krojaški mojstri in pomočnik!
 Od 1. do 16. decembra se vrši prikrojevalni tečaj za moška oblačila. Natančnejša pojasnila daje Teodor Kunc, lastnik prikrojevalne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, II. nadstropje.

Sprejme se mesarski in prekajevalski vajenec

iz poštene rodbine, ki ima veselje do te obriti. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod značko »Mesarski vajenec.«

Služkinjo

sprejmem v stalno službo proti dobrati plači, ki je res poštena, delavnava, zdrava in vajena snažnega dela za boljši hišo, ter da zna ali pa ima veselje do kuhe, k držini v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 13.382.

zapisuje se služba organista- cecilijanca

in cerkovnika

Potreben dokumenti naj se prošnji prilože. Nastop v skupnosti na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v enem mesecu. - Ponudbe na Josip Javornik, Ljubljana, Beethovenova ulica 6.

Dva krojača
 nekaj, dela samostojno za lastni račun, na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v skupnosti na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v enem mesecu. - Ponudbe na Josip Javornik, Ljubljana, Beethovenova ulica 6.

Cevljarski pomočnik
 se sprejme z vso oskrbo. Franc Travnik, Trebnje.

Vajenca

za šteparico se sprejme v dober pouk z vso oskrbo ali brez. Naslov v upravi pod št. 13.338.

Krojaški mojstri in pomočnik!

Od 1. do 16. decembra se vrši prikrojevalni tečaj za moška oblačila. Natančnejša pojasnila daje Teodor Kunc, lastnik prikrojevalne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, II. nadstropje.

Sprejme se mesarski in prekajevalski vajenec

iz poštene rodbine, ki ima veselje do te obriti. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod značko »Mesarski vajenec.«

Služkinjo

sprejmem v stalno službo proti dobrati plači, ki je res poštena, delavnava, zdrava in vajena snažnega dela za boljši hišo, ter da zna ali pa ima veselje do kuhe, k držini v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 13.382.

zapisuje se služba organista- cecilijanca

Objave**OPOZARJAM**

vse svoje cenjene odjemalce, da gospod

**Franc Polanc
nima pravice**

sprejemati denarja, niti blaga, ne za moj račun, niti na račun po meni zaslopanih tovarn. Ljubljana, 22. novembra 1930.

Ivan Komidar,
Stari trg 1.

Poizvedbe

Iščem Bellaslova
radi angažma. Pisati Fri-
deriku Gröger, Ljubljana.
Kongresni trg 3.

Pozabila se je
mlekarška legitimacija in
denarnica na počeni skri-
njici poleg trafiške v hiši
Okrožnega urada. Pošten
najdritelj se prosi, da jo
adda istotam proti na-
gradu.

Radi

Štiricevni radio
Reinartz, izvrsten, kom-
pletan, s la. zvočnikom,
mrežno anodo 220 V, akku-
mulatorjem ter vsem anten-
skim materialom, pro-
dam za četrtniško ceno.
Peterlin, Kranj.

Radio

kompletan, skorov nov, 4-
ceven, zamenjan za mo-
ško kolo. Naslov v upravi
pod št. 13.308.

Kupimo

Svežega zelja
kupim več vagonov. - J.
Oražem, Moste pri Ljub-.

Fižoi

letosnji cipro, koks in
nizki, orehe tankih lupin,
debeli, ponudite povzro-
čeno z navedbo množine
tvrdki. Peter Šetina, Ra-
deče pri Zidanem mostu.

**Vrednostne
papirje**

srčke, obligacije, delnice
kupuje upravnštvo «Mer-
kur», Ljubljana, Šelenbur-
govska ulica 6/ll, tel. 30-52.

Kupim

otroški voziček. Sv. Pe-
tra cesta 81.

Kupim

staro bakreno žico, de-
belo 3 mm. F. Bernik v
tovarni olja Bergant —
Medvode.

Srebrne krone

staro zlato in srebro ku-
puje Rafinerija dragih ko-
vin, Ljubljana, Ilirska uli-
ca 36, vhod z Vidovdans-
ke ceste pri gostilni Mo-
žina.

Vsakovrstno

Zlato in
do najvišjih cenab
ČERNE, juvelir. Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Budilke
fvekarje po 50 Din z ga-
rancijo. Ivan Pakiž, Pred
Škoško 15, Ljubljana.

Zaradi odhoda

prodam aparat za izde-
lanje in uholovitev v
z vsemi potrebščinami za
njih izdelovanje. - Naslov
v upravi pod štev. 12.999.

Za Miklavž!

Medenake, čedno okra-
žene Miklavže, parkelne
itd. priporoča na debelo
in drobno B. Grah, me-
dičar - Ljubljana, Kolo-
dvorska ul. 11, dvorišče.

Zaganje in drva

odpadek od parketov od-
daja v vsaki količini par-
na zaga Ljubencič & Ko.,
Ljubljana. Vojsjakova ul.
16 za gorenjskim kolo-
dvorom.

Med

cvetlični 1 kg . . . 17 Din
sjobov 1 kg . . . 15 Din
sjoba v vsaki množini
Mirak Valentin, čehlar v
Notranjih Goricah, pošta
Brezovica pri Ljubljani.

Med

Razpolijam cvetlični med
v pločevinastih škatljah
po 5 kg za ceno 82 Din
po povzetju. - V večjih
množinah v kupčevi po-
sodi in postavljen na ko-
lodov Bizovac po 12 Din
za kilogram. Ant. Milfajt,
župnik, Brodjanec, p. Bi-
zovac, Slavonija.

Premog, drva, koks
prodaja tudi na obroke
Vinko Podobnik, Tržaška
cesta št. 16. Tel. 33-13.

Premog
trboveljski, šleziski, an-
gelski in koks dostavlja
na dom »Ilirija« d. z. o. z.
Dunajska cesta 46, Miklo-
šičeva cesta 6. - Telefon
28-20, 25-95.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din
kg, druga vrsta po 38 Din
kg, čisto belo gošje po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg. Razpo-
šljam po poštem povzetju.
L. BROZOVIĆ - Zagreb,
Ulica 82. Kemična čistil-
perja.

Nov kino aparat
za potovanje ali društvene
dvorane se za polovi-
co nabavne cene proda.
Naslov v upravi »Slov-
. pod št. 13.240.

čoso za krmo
in kislo zelje prodam.
Feliks Lenč, Kleče 10,
pošta Ježica.

Avto Ford
zaprt, petsedesen, v naj-
boljem stanju, ugodno na
prodaj. - Naslov v upravi
pod št. 13. 246.

Prodam

nove pletilne stroje: 8/40,
8/80, Zakart 10/80 cm, na
tribarvne vzorce. - Stroj
Oberlock za sešivanje ple-
tenin, aparat za gumbnič-
ter ter razne pletilski po-
trebštine. Prodam tudi 2
leti staro kompl. opravo
za trgovino: moderno ste-
lažo za špecerijo in deli-
kates; 4 m dolgo stelažo
za manufakturo; prodaja-
no mizo (hrastovo), 3 m
dolgo, 4 stelaže za drob-
nino ali poljubno blago,
tehnike, šamotirano peč,
električne svetilke in raz-
ne potrebštine, ter sku-
pino raznega blaga meša-
ne trgovine. Vse prodam
po zelo nizki ceni vsled
prodaje trgov. hiše. Kupej
naj se obrnejo pisorno na
upravo »Slov.« pod »Li-
kvadra« 930 - št. 13.333.

Lanz-lokomobile

17 HP, 10 atm., z 12 m²
ogrevalne površine, v zelo
dobrem stanju, s po-
polnoma novo prpravo za
kurenje z Zagovino (Trep-
penrostvorfeuerung) - se
ugodno proda. Ogleda se
lahko vsaki čas na žagi
graščine Boštanj pri Se-
vnici.

Revije »Kosmos«

in »Nature« nekaj letnikov
prodam skupno. Naslov v
upravi pod št. 13.342.

Dva voza

zapravljenca, 1 s stran-
skimi sedeži, se po ugodi-
ni ceni prodasta. Franc
Iksra, sedlar, Vič pri Lj.
.

Harmonike

izdeluje in popravlja na-
ceneje Anton Zeleznik,
izdelovalnik harmonik —
Vrhniška.

Smreke za božič

nabavlja vsako množino.
Naslov v upravi »Slov-
.« št. 13.229.

Prodam voz

popolnoma nov, močan,
dvoprežni, z zavoro za-
daj. Težak 360 kg, ne-
rabljen. Cena 4000 Din.
Jakob Kapus, kovač, No-
vas, p. Lesce, Gorenj-
sko.

Prodam

1 dobro ohranjen vrtalni
stroj (Langlochbohrmas-
chine), 1 bencin-motor
6 HP, 1 voz brek — po
ugodni ceni. Lesna indu-
stria F. Ravnikar, Ljub-
ljana, Linhartova 25.

Radi nabave

nove avtomornne briz-
galne se ugodno proda
dobro ohranjena dvokol-
na motorna brizgalna.
Podrobna pojasnila daje
Prostovoljno gasilno dru-
štvo Vrhniška.

Izredna prilika

Kroglični mlín (Kugel-
mühle), nov, 120 × 140,
pod ceno prodam. Po-
nudbe na upravo pod
»Mlin«.

Cenjenim čitaljem priporočamo sledče
Kranjske tvrdke

Janko Mišić
Kranj, Glavni trg
Izdeluje in prodaja lov-
sko orloje. - Popravila
se sprejemajo.

A. KERN
d. z. o. z. **KRANJ**
izdeluje najboljše kekse,
deserte, biskvitne, neapo-
litanske in vasefine. To-
varna odlik. z diplomami

Premisljata, kako bi razveselili svoje prijatelje, so-
rodnike in znance. - Potrudite se obiskati
slatkočarstvo in medičarno in medičarno.

Franc Šink, Kranj, naspr. farne cerkve.

Krasna vsakovrstna Miklavževa darila kot na pr.

bonboniere itd. v veliki izbiri.

MAJNIK IN BITENČ, KRANJ

Prodaja koles, gramo osnov, plošč, igral ter raznih
posameznih delov. Prodaja na obroke.

Izdelovanje raznih stavbnih klijavčnibarskih del: šte-
dilnike, ograje, okna in razne krovce. Montaža transmisija,

terautogenično varjenje. Delo solidno po nizki ceni.

Franc Strniša
Kranj št. 130 Glavni trg
hiša Kreditne banke

prodaja „Jadran“ čevlje
Vsakovrstna popravila čevljev in galos.

Stane Reboldj

Slatki stroji, modno in
galanterijsko blago. Ve-
liko izbira klobukov.
Kranj

Zenit!

čisto čohano po 48 Din
kg, druga vrsta po 38 Din
kg, čisto belo gošje po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg. Razpo-
šljam po poštem povzetju.
L. BROZOVIĆ - Zagreb,
Ulica 82. Kemična čistil-
perja.

Nov kino aparat

za potovanje ali društvene
dvorane se za polovi-
co nabavne cene proda.
Naslov v upravi »Slov-
. pod št. 13.240.

čoso za krmo

in kislo zelje prodam.
Feliks Lenč, Kleče 10,
pošta Ježica.

Avto Ford

zaprt, petsedesen, v naj-
boljem stanju, ugodno na
prodaj. - Naslov v upravi
pod št. 13. 246.

Prodam

nove pletilne stroje: 8/40,
8/80, Zakart 10/80 cm, na
tribarvne vzorce. - Stroj
Oberlock za sešivanje ple-
tenin, aparat za gumbnič-
ter ter razne pletilski po-
trebštine. Prodam tudi 2
leti staro kompl. opravo
za trgovino: moderno ste-
lažo za špecerijo in deli-
kates; 4 m dolgo stelažo
za manufakturo; prodaja-
no mizo (hrastovo), 3 m
dolgo, 4 stelaže za drob-
nino ali poljubno blago,
tehnike, šamotirano peč,
električne svetilke in raz-
ne potrebštine, ter sku-
pino raznega blaga meša-
ne trgovine. Vse prodam
po zelo nizki ceni vsled
prodaje trgov. hiše. Kupej
naj se obrnejo pisorno na
upravo »Slov.« pod »Li-
kvadra« 930 - št. 13.333.

Lanz-lokomobile

17 HP, 10 atm., z 12 m²
ogrevalne površine, v zelo
dobrem stanju, s po-
polnoma novo prpravo za
kurenje z Zagovino (Trep-
penrostvorfeuerung) - se
ugodno proda. Ogleda se
lahko vsaki čas na žagi
graščine Boštanj pri Se-
vnici.

Revije »Kosmos«

in »Nature« nekaj letnikov
prodam skupno. Naslov v
upravi pod št. 13.342.

Dva voza

zapravljenca, 1 s stran-
skimi sedeži, se po ugodi-
ni ceni prodasta. Franc
Iksra, sedlar, Vič pri Lj.
.

Harmonike

izdeluje in popravlja na-
ceneje Anton Zeleznik,
izdelovalnik harmonik —
Vrhniška.

Smreke za božič

nabavlja vsako množino.
Naslov v upravi »Slov-
.« št. 13.229.

Prodam voz

popolnoma nov, močan,
dvoprežni, z zavoro za-
daj. Težak 360 kg, ne-
rabljen. Cena 4000 Din.
Jakob Kapus, kovač, No-
vas, p. Lesce, Gorenj-
sko.

Naznanilo

Podpisani pogrebeni zavod v Št. Vidu nad Ljubljano naznana slav. občinstvu, da si je na pokopališču in izven. Zato se za vso to stroko spadajoča dela priporoča.
Cene zmerne.

Andrej Kregar & Sinova.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hraní

Vaš denar

Uraduje vsak delavnik od 8.—12 in od 14.—17., ob nedeljah od 15.—17.

Industrijsko podjetje

zaščiten predmet živilske stroke radi rodbinskih razmer

naproda

v večjem mestu Jugoslavije. Velik krog odjemalcev, dobro vpeljano, prav dobro idoci predmet, tekoči obrat, izborna lega. Vprašanja pod »Beste Kapitalanlage No. 2123« na J. Danneberg, Wien I, Singerstrasse 1.

Ogledala
seb vrst, velikosti in oblik**Steklo**

zrcalo 6—8 mm mašinsko 4—6 mm, portalno, leuast, alabaster itd.

Spectrum d.d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek**Tekstilbazar dr. z o. z.**

manufakturina trgovina

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Priporoča svojo veliko zalogu manufakturne blaga po najugodnejših cenah

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani

je razposlalo vsem svojim poslovalnicam

dividendni seznam

ter se izplačuje 3% popust od zakupila za čas od 1.VII.1929 - 30.VI.1930 vsem članom.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

44

Kolikokrat si je bila v teh dneh že zastavila to vprašanje. In vedno se je ustavila pri točki, kjer ni našla nobenega odgovora na vprašanje. Zakaj ne? Kolikokrat je bila že poskusila, da zapusti Reynoldovo farmel? Zakaj ni nikoli izvršila naklepke?

Ko težka mora je ležalo na njej. Zakaj ne... Saj vendar ni bila zaprta? Niti zastražena ali opazovana.

Treba ji je le pospraviti svoj kovčeg in zapustiti hišo. Iti le do najblžje vasi, pa bi bila na varnem. Zapustiti more hišo celo, ne da bi jo opazila Abigail. Zakaj že kmalu po svojem prihodu je bila odkrila, da je stara zamorska baba zelo vdana pijači. Čim prinese kosilo, izgine starka in zelo pogosto se je morala sama brigati za večerjo. Vedela je, da leži Abigail cele ure kje v kakem kotu nezavestna. Dolge ure, ko bi mogla zapustiti hišo, ne da bi jo kdo oviral.

Zakaj ni tega že storila? Zakaj ne storiti tega danes?

Njeno obličeje, tako lepo in mladostno, toda bledo od skrbi in razburjenja, je zadobilo odločen izraz. Gube okrog usten so se poglobile, njene oči so znova zagorele. Vse življenske sile v njej so sillile k janju.

Z nenadnim sunkom se je dvignila s svojega sedeža in stopila v spalnico. Naglo je pograbiла nekaj najpotrebnejših oblek in jih začela tlačiti v mali kovčeg. In istočasno se je domislila, kolikokrat je bila že prej poskusila isto in ni nikoli dovršila do kraja.

Danes gre mnogo bolje. Kup oblek se je večal in z vzdihom zadovoljstva je sklopila pokrov kovčega. Tako daleč ni bila prej še nikoli prišla.

Sedaj samo še zakleniti! Ključek se je nahajal v njeni ročni torbici tam na mizi. Vzela ga je iz torbice, se obrnila h kovčegu in začutila, kako znova hromi. Ko svinec so ji postale noge. Le s težavo je mogla prestopiti nekaj korakov od mize do kovčega. Slednjič ji je uspelo, toda zdaj je ležal svinec v rokah. Poskušala je, da bi vtaknila ključ v ključavnico... Tedaj je padel žvenketaje na tla.

Za hip je strmela brezupno na malo železo, ki je ležalo tu na tleh pred njo. Potem je zadrgetala po celiem telesu in zahtela... Zakaj... ne morem?... Zakaj... o Bog!... Zakaj...
* * *

Zgrudila se je navpik na torbico in obležala nekaj minut nepremična... Neka sila, neki vpliv, njeni sami nerazumljiv in nejasen, ji je branil zapustiti to odprtto in nezaraženo hišo... Šla je v drugo sobo in se zgrudila na posteljo.

Muka!... Zakaj... moram trpeti te muke?... Kje si ostal, Silvester?... Mati, ah ko bi bila pri tebi!... Da bi bila umrla s teboj!

Umreti... sedaj še umreti?... Pod hišo... tam tvori potok majhno jezero... tam morem najti... mir... rešitev iz vse muke...
* * *

Vzrvnala se je s svojega ležišča

Da... da... da...

Odločnost sprejetega sklepa se je izražala v njenih potezah. Naglo je stopila k vratom, da bi jih odprla. Ako ji kaka skrivna sila brani, da bi pobegnila k ljudem iz te hiše, bega v večnost ji ne more nihče prepovedati.

Prijela je za kljuko in odprla vrata.

Gobezdav glas črne Abigaille ji je udaril na ušesa. Očvidno je bila starka pri tem, da zabrani ne-

kemu obiskovalcu dohod, morda da odpodi kakega krošnjarja.

> Niti umreti ne morem?... Hotela je vrata zopet tiho zapreti... Tedaj... je njena roka krčevito prijela za kljuko.

Kašken glas?... Tuje... Z enim sunkom je odpahnila vrata.

Silvester!... Krik iz najglobljega srca. Z zaprtimi očmi je slonela ob vratih in iztezala roko naproti Silvester...;
* * *

Ni videla, kako je močan udarec s pestjo vrge Abigailo v kot, kako je mož liki tiger skočil po stopnicah navzgor, čutila je le, da počiva na Silvestrovem sreu, da ji boža obraz lahka, mehka roka, da prihajajo na uho besede ljubezni in sreče.

Erik Truwor je delal sam v laboratoriju v Linnaisu. Po Silvestrovih načrtih je gradil novi žarišnik. Aparat je bil mnogo večji nego prvi, ki sta ga prijatelja odnesla s seboj na pot. Novi žarišnik je vendar zavzemal le prostor srednje omare.

Toda bil je vsekakor smešno majhen, če si opazoval njegove učinke. Nova konstrukcija je mogla zbrati na daljavo deset milijonov kilovatov. To ogromno delo je bilo možno na ta način, da aparati prihajajo sile z dosedanjimi sredstvi, temveč je sprostil le energijo, ki se nahaja povsod v prostoru.

Slo je za staro hipotezo, ki jo je izrazil že Oliver Lodge v začetku stoletja, da se nahaja v vsakem kubičnem centimetru zračnega prostora deset milijard konjskih sil energije v latentnem stanju. Ne kako takoj, kakor vsebuje nabo smodnika v mini stotisoč meterskih ton. Pritisak otrokovega prsta zastonjuje, da sprosti to silno energijo. Potrebitno je le, da ta slabotni pritisak užge kapico, ki potem razžene mino.

NAZNANILO

Cjenjenemu občinstvu naznajava, da sva otvorila na Dunajski cesti 71, nasproti artillerijske vojašnice novo adaptirano

RESTAVRACIJO

Postregla bova z gorkimi in mrzlimi jedili in pristnim, dobrim vinom. Sprejemajo se tudi abonenati na dobro hrano. Za obilni obisk se priporočava Franc in Antonija Darovec.

FELIKS SKRABL

modna in manufakturina trgovina
Maribor, Gospodska ulica 11

Ruhanje apna

Imam vedno v zalogi dobro žgano oziroma kuhano apno, vodne kugle in lomno kamenje. Cjenjena naročila je poslati na naslov: F. Grošelj, Martinovč, Grad 19, p. Cerkle pri Kranju.

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ
Maribor, Aleksandrovca cesta 13**PLETEVINE**

na debelo! na drobno!
PLETILSKA ZADRUGANA BREZNICI
p. Jesenice - Gorenjsko

REKLAMNO TEKMOVANJE

Na kateroslovensko pesem se nanaša la slika? V poštiglije je treba izročiti tekom 8 dni v zaprti kuverti. Pričižiti znamko po 2 Din za odgovor. Dobitki so svinska gnjat, zavita gnjat, šunka, tirolske in kranjske klobase, konjak, rum itd.

Deličatsna trgovina
Maribor, Meljska cesta 1

Miklavževa okazija

Glašo za ženske plašče širina 140 cm po Din 88—, 120—, 135—, 146—

Do 30% znižane cene!
Fr. Ks. Souvan, Ljubljana

Najbolje nabavite ogledala, brušena stekla in vse druge v to stroku spadajoče proizvode pri čisto domaći tvrdki

KRISTAL D. D. TOVARNE OGLEDAL IN BRUŠ. STEKLA

Podružnica:
Ljubljana

Centrala:
MARIBOR

Medvedova 38. — Telef. št. 3075

Koroška 32. — Telef. št. 2132

Zrinjska 6. — Telefon št. 368

Veliko delo ljubezni

izkaže svojim dragim rajnim, ako pošljete v njihovem imenu eno opeka za zidavo novega »Doma sv. Terezije«, na česar dovršenje čaka veliko število ubogih otrok. — Vsakdanja molitev nedolžnih otrok in mesečne slike maše za dobrotnike, bodo po Božji dobroti tudi pokojnim v tolažbo. — Na željo se pošlje ček.

Dom sv. Terezije Deteta Jezusa za zapuščene otroke
Zagreb, Vrhovec 35.

Sreča v
nesreči!

Ce krožnik mi z jaho
se zmazne na tla,
kar malo pobrišem,
se nič ne pozna. —

Zaloga linolejskih preprog za jedilnice, za pred umivalnike i. t. d.

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri.

Daje posojila na hipoteke, poročstvo, zastave itd. - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle.

V elementarni stroki izurjena, akvizicije in organizacije zmožna prvoravnina moč se sprejme kot

vodja podružnice

pri neki angleški zavarovalni družbi. — Ponudbe z obširnim curriculum vitae in označbo zahtevane plače, naj se naslove pod »Assuranz Fachmann« na Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg 5.

ASTMA

tesnoba v prsih, pomankanje sape. so težke muke, ki človeka često tirajo v obup, ki torej nima miru po noči, postane nervozan, ne more redno opravljati svojih poslov.

Proti temu se rabi z velikim uspehom **Astmol** prašek za kajenje, **Astmol** bronchial cigarete za kajenje

Dobiva se v lekarnah. Pazite vedno na ime **Astmol**

Pazite vedno na ime **Astmol**

Budilke od Din 49— naprej. Budilke iz lesa od Din 84— naprej. Stenske ure idoče 14 dni z bitjem od Din 380— naprej.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem odpriljubljenec delavnico

v Triglavski ulici. Od fino izdelane fazone računam 200—250 Din. Za obilna naročila se priporoča

Alojz Jager, Ljubljana
modno krojaštvo, Vodovodna, Triglavská ulica.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov
solničnikov in sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno

Prvovrstna apnena jajca

dobavlja, dokler traja zaloga, po ceni 1.40 Din za komad, vključno zaboj, postavno postaja Maribor, pošljatev po povzetju

Eksportna družba
MATHEIS, SUPPANZ IN DRUG
Maribor, Cvetlična ulica 18.

★ Preselične

TELEFON 2718

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA
M. KLOŠČEVA 36

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D.
BROWN BOVERI

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Izvršuje električne naprave ter
vsa v to stroku spadajoča
popravila

Eksportna hiša

„LUNA“
MARIBOR

Last. A. Pristernik

Aleksandrovna 19

Aleksandrovna 19

Velika izbirna zaloga: nogavice, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovinkov - astni izdelki. Cevlje za dom in telefondobavo, snežne čevlje, dežnike, igrače.

Vezenine: čipke, svilene trake. Lastne vezenje, predtiskanje in pletenje. Vsa vrste sukanca, prejce, igel, gumbov in raznega pribora za šivlje in krojače.

Na drobno in na debelo!

Pohištvo

za opremo stanovanj in pisarn

Ivan Dogan

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 17

Telefon 32-61

Ustanovljeno 1872.

Ustanovljeno 1872.

Sigurno zdravilo za lase!

Za resničnost spodaj navedenega imamo žive reklame in zahvale, poleg tega je dobil letos na razstavi v Parizu prvo in največje nagrado Grand Prix z zlato medaljo. To je pomada MICHEL zdravilo za lase, ki ustvari izpadanje in sivenje las, odstrani prhjal, srbejanje, krastice in lišaje. Povrne in požene nove naravne lase, ozdravi lasno tkivo in Žerm.

Pošilja po povzetju za vse banovine Depot za Jugoslavijo „MICHEL“ Kosmajška 1, Beograd. Prodaja Engleška drogerija, Knez Mihajlova 33. Tel. 27-95 in lekarna Delini Knez Mihajlova 1, Beograd.

Doze veljajo Din 115—, 150—, 185— in 290— Doze so pripravljene, kolikor je večja, toliko je močnejša; karok ima kdo obolelo lasno tkivo in Žerm. Kdo uporabi dozo za Din 290— a ga slučajno ne bi popolnoma zadovoljila, dobi v depotu isto količino zastonj. Poština na Vaše stroške.

Navodila za uporabo so v vsakem paketu tiskana.

Prodaja za Slovenijo: Drogerija Gregorić, Ljubljana, Prešernova ul. 5

Zadružna Gospodarska banka d. d.

▼ Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480,000.000—

Kapital in rezerve nad Din 16,000.000—

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja KREDITE, eskomptira MENICE. — Nakaza — Akreditivi. — Predujmi na efekte.

PODRUŽNICE:
BLEĐ KOČEVJE NOVI SAD CELJE KRAJN SOMBOR ŠIBENIK DJAKOVO MARIBOR SPLIT

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.